

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ปริญญา

บริหารธุรกิจ

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับ
การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
Effectiveness Development in Practicing of Bookkeepers after Attending
Continuing Professional Development

นามผู้วิจัย นางสาวสุภาพันธุ์ สายทองอินทร์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์กาญจนา ศรีพงษ์, M.B.A.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์สันสกฤต วิจิตรเลขการ, Ph.D.)

ประธานสาขาวิชา

(อาจารย์สุนรัตน์ ชื่นพุดิ, พบ.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กาญจนา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี
หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

Effectiveness Development in Practicing of Bookkeepers
after Attending Continuing Professional Development

โดย

นางสาวสุภาพันธุ์ สายทองอินทร์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุภาพพันธุ์ สายทองอินทร์ 2554: การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับ
การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ปรัญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์
กาญจนา ศรีพงษ์, M.B.A. 163 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจาก
เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลของ
ผู้ทำบัญชีที่มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีไว้กับ
กรมพัฒนาธุรกิจการค้าตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร
และผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพด้านการบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 429 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่
ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ
t-test F-test (one-way ANOVA) และ paired t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี ทั้งก่อนและหลังจากเข้ารับ
การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพสูงเช่นเดียวกัน แต่หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้ว
ประสิทธิผลในการทำงานจะสูงเพิ่มขึ้นมากกว่า และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ในด้านการวิเคราะห์
รายการค้าหรือรายการทางบัญชี และในด้านการจัดทำรายงานทางการเงิน ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำ
บัญชี ทั้งก่อนและหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพสูงเช่นเดียวกัน แต่หลังจากเข้ารับ
การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้ว ประสิทธิภาพในการทำงานจะสูงเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนในด้านการบันทึก
บัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง
แต่หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วจะอยู่ในระดับสูง ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลคือ อายุ
ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี และการมีใบประกอบวิชาชีพของ
ผู้ทำบัญชี มีผลทำให้การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
ของผู้ทำบัญชีแตกต่างกัน ดังนั้นจึงเสนอแนะให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าและสภาวิชาชีพบัญชี ควรส่งเสริมและ
สนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่ตรงตามความต้องการในแบบที่เหมาะสม
กับพื้นฐานของผู้ทำบัญชีแต่ละคนและมีต้นทุนในการอบรมที่ต่ำลง เพื่อผู้ทำบัญชีจะได้นำความรู้ไปใช้ในการ
ทำงานได้จริงและเกิดประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิผลในการทำงาน

Supapan Saithong-in 2011: Effectiveness Development in Practicing of Bookkeepers after Attending Continuing Professional Development. Master of Business Administration, Major Field: Business Administration, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Associate Professor Kanchana Sripong, M.B.A. 163 pages.

This research aims to study the effectiveness development of bookkeepers after attending the Continuing Professional Development program, and to compare the differences of personal factors of bookkeepers which affect the development of working effectiveness after attending such program. Questionnaires are used in order to collect data from 429 bookkeepers who have been registered with the Department of Business Development since 2001, work in accounting firms in Bangkok, and have attended courses in accounting at the Continuing Professional Development program for at least 18 hours. The statistical methods used in analyzing data include frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (one-way ANOVA), and paired t-test at the statistical significance level of 0.05.

The results show that the overall working effectiveness of bookkeepers, both before and after attending the Continuing Professional Development program is at high level, however after attending such program, such effectiveness increases significantly. Specifically, the effectiveness of bookkeepers in analyzing accounting transactions and conducting financial reports, both before and after attending the Continuing Professional Development program, is at high level, and increases after attending the Continuing Professional Development program as well. Regarding the effectiveness in recording and summarizing accounting transactions, before attending the Continuing Professional Development program, it is at medium level, and increase to high level after attending such program. Considering personal factors including age, work experience, the length of time registered as a bookkeeper, and the status of whether they obtain the accounting professional license, these factors cause the differences in the effectiveness development of bookkeepers. As a results, the study recommends that the Department of Business Development and the Federation of Accounting Professions promote and encourage bookkeepers to attend the Continuing Professional Development program that is suitable and meets individual demands, while keep the costs of training low, so that bookkeepers would be able to utilize knowledge and experiences to level up their working effectiveness.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ รองศาสตราจารย์กาญจนา ศรีพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.สันสกฤต วิจิตรเลขการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในงานวิจัยนี้ และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้วางรากฐานการศึกษาที่ดีให้กับผู้วิจัย เป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งจนสำเร็จการศึกษา พร้อมทั้งให้การสนับสนุน ช่วยเหลือด้านกำลังทรัพย์อย่างเต็มที่ ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต การวิจัยในครั้งนี้จึงสำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แด่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือตลอดมา

สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์

เมษายน 2554

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดและทฤษฎี	6
ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	49
กรอบแนวคิดของการวิจัย	53
สมมติฐานของการวิจัย	54
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	55
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	55
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	62
ผลการวิจัย	62
ข้อวิจารณ์	143
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	145
สรุปผลการวิจัย	145
ข้อเสนอแนะ	148
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	150

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	154
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	163

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กิจกรรมและการนับชั่วโมงการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	29
2	การเปรียบเทียบเกณฑ์การวัดประสิทธิผลในการทำงาน	46
3	จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามเพศ	62
4	จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามอายุ	63
5	จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามระดับการศึกษา	63
6	จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประเภทการทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี	64
7	จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประเภทของสำนักงานบัญชี	64
8	จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามระดับตำแหน่งงาน	65
9	จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตาม พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี	65
10	จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	66
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในแต่ละด้านตามกระบวนการในการจัดทำบัญชีและสรุปโดยรวมทั้ง 3 ด้าน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อ ความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในด้านวิเคราะห์ รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input)	68
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อ ความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในด้านการบันทึก บัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process)	70
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อ ความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในด้านการสรุปผล ในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output)	77
15	ความคิดเห็นในเรื่องข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	81
16	ผลการทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการทำงาน ของผู้ทำบัญชีก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพสรุปโดยรวม	83
17	ผลการทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพ ในด้านวิเคราะห์รายการค้า หรือรายการทางบัญชี (Input)	84
18	ผลการทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพ ในด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process)	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

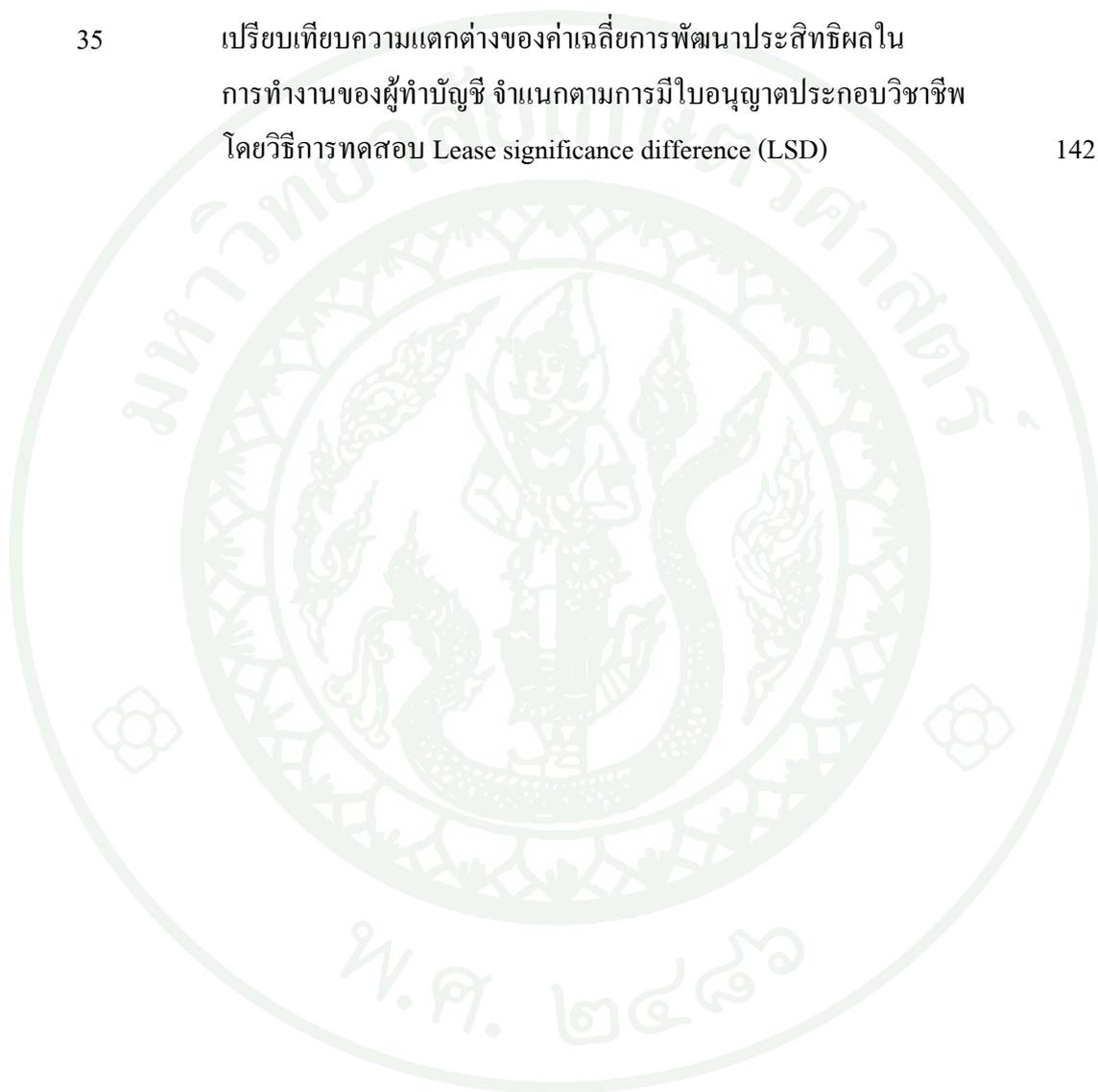
ตารางที่		หน้า
19	ผลการทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบประสิทธิผลในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพ ในด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output)	88
20	ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี จำแนกตามเพศ	90
21	ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี จำแนกตามอายุ	90
22	รายละเอียดผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผล ในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามอายุ	91
23	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี จำแนกตามอายุ โดยวิธีการทดสอบ Dunnett's T3	102
24	ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี จำแนกตามระดับการศึกษา	103
25	ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี	103
26	รายละเอียดผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผล ในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของ การเป็นผู้ทำบัญชี	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี โดยวิธีการทดสอบ Lease significance difference (LSD)	115
28	ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประเภทของสำนักงานบัญชี	116
29	ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามระดับตำแหน่งงาน	116
30	ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตาม พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี	117
31	รายละเอียดผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีจำแนกตาม พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี	118
32	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตาม พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี โดยวิธีการทดสอบ Lease significance difference (LSD)	130
33	ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	131
34	รายละเอียดผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีจำแนกตามการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	132

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
35	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยวิธีการทดสอบ Lease significance difference (LSD)	142

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การแยกส่วนการบัญชี	32
2	หน้าที่งานของการทำบัญชีและการบัญชี	33
3	แผนผังแสดงวงจรการปฏิบัติงานบัญชีทั่วไปอย่างละเอียด	36
4	กรอบแนวคิดของการวิจัย	53

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะ ธุรกิจปัจจุบันนี้ยอมรับว่า การบัญชีนั้นมีความสำคัญและเป็นส่วนงานที่สนับสนุนการก้าวไปข้างหน้าของธุรกิจ เนื่องจากการบัญชีจะให้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทางด้านการเงิน ซึ่งแสดงในรูปแบบของงบการเงิน ให้องค์กรนำไปประกอบการตัดสินใจในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อวางแผนการบริหาร ป้องกัน แก้ปัญหาในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งการจัดหาเงินทุน ดังนั้น งบการเงินที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ดังที่สภาวิชาชีพบัญชี ได้ตระหนักถึงความสำคัญ จึงเกิดความร่วมมือกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพบัญชีให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านความรู้และมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในรายงานทางการเงินของบริษัทผู้ประกอบการ อันจะส่งผลต่อการสร้างความเชื่อมั่นต่อการลงทุนในตลาดทุน และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม (สภาวิชาชีพบัญชี, 2552)

งบการเงินคือผลผลิตของการบัญชี ซึ่งได้มาจากการจัดทำบัญชีตามกระบวนการและขั้นตอนการจัดทำบัญชี โดยการนำข้อมูลทางการเงินของเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อกิจการ ซึ่งเรียกว่า รายการค้า มาบันทึกเป็นข้อมูลทางบัญชี ลงในสมุดบัญชี จัดหมวดหมู่โดยการแยกประเภทรายการและสรุปผล รวมทั้งมีการปรับปรุงรายการทางบัญชีและจัดทำงบการเงิน ผู้รับผิดชอบในการบันทึกบัญชี เรียกว่า ผู้ทำบัญชี ซึ่งก็คือผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั่นเอง ในการจัดทำบัญชีนั้นจะมีมาตรฐานการบัญชี ซึ่งเป็นหลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไป เป็นแนวทางให้ผู้ทำบัญชี นำไปถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นงบการเงินที่มีคุณภาพคือ สามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ เพียงพอและทันต่อเวลา จะต้องได้มาจากการจัดทำบัญชีที่มีประสิทธิผล

การจัดทำบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ทำบัญชีจะต้องอาศัยความรู้ทางด้านบัญชี ซึ่งได้มาจากการเรียน ทักษะและความชำนาญซึ่งได้มาจากการประสบการณ์ทำงาน

และต้องมีการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ เนื่องจากมาตรฐานการบัญชี ซึ่งเป็นหลักการและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อสถานะเศรษฐกิจและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ทำบัญชีจึงต้องคอยติดตาม ศึกษาและทำความเข้าใจ มาตรฐานการบัญชีในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อจะได้นำมาปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ทำให้เกิดการพัฒนาระสิทธิภาพในการทำงานและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ใช้งบการเงิน

การปฏิบัติงานทางวิชาชีพบัญชีในระดับสากลนั้น กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development: CPD) หรือในบางครั้งอาจใช้คำว่า การศึกษาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuing Professional Education: CPE) เพื่อรักษาและเพิ่มศักยภาพด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานทางวิชาชีพบัญชีที่มีบทบาทสำคัญระหว่างประเทศ เช่น สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (International Federation of Accountants: IFAC) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard IES7: Continuing Professional Development (A Program of Lifelong Learning and Continuing Development of Professional Competence)) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2549 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants: AICPA) ร่วมกับ National Association of State Boards of Accountancy (NASBA) ได้ประกาศมาตรฐานการศึกษาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Statement on Standards for Continuing Professional Education (CPE) Programs) ซึ่งเป็นรายละเอียดประกอบอยู่ใน Uniform Accountancy Act (UAA) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 15 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2550 สำหรับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เป็นสมาชิก เพื่อเป็นข้อปฏิบัติในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้ ความชำนาญในการให้บริการเป็นที่น่าเชื่อถือ สถาบันผู้ตรวจสอบภายใน (The Institute of Internal Auditors: IIA) ได้กำหนดข้อบังคับสำหรับผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต เข้ารับการศึกษาวงวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตามข้อกำหนด เพื่อรักษาระดับความรู้ ทักษะความชำนาญในการทำงาน พร้อมทั้งติดตามความรู้ เทคนิคการทำงานใหม่ ๆ เสมอ

สำหรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้มีประกาศกรมทะเบียนการค้าเรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7(6) แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดให้ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

และเพื่อให้มีขอบเขตของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่ชัดเจนขึ้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จึงได้มีประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 โดยมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา คือ ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในทุกรอบ 3 ปี ซึ่งในแต่ละรอบ 3 ปีนั้น ต้องไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ในแต่ละปี จะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง ส่งผลให้ผู้ทำบัญชีที่ขึ้น ทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพนั้น มุ่งหวังให้ผู้ทำบัญชีได้รักษาระดับความรู้ ทักษะความชำนาญในการทำงานและเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยตามการเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา ถือเป็นสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อตัวผู้ทำบัญชีเอง เนื่องจากผู้ทำบัญชี เป็นผู้ที่จะต้องนำความรู้ หลักการและวิธีปฏิบัติทางบัญชีมาใช้ในการทำงาน ดังนั้นถ้าผู้ทำบัญชี มีการพัฒนาความรู้อยู่ตลอดเวลา ก็เชื่อได้ว่า จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน เช่นเดียวกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ใช้วิธีการวัดประสิทธิภาพ ในการทำงานของผู้ทำบัญชีโดยการประเมินตนเองตามความคิดเห็นของผู้ทำบัญชี และเพื่อรวบรวม ข้อเสนอแนะที่ควรนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ทำบัญชีอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการพัฒนา ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา สนับสนุนและส่งเสริม การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาความรู้และนำความรู้นั้นไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแก่ผู้ทำบัญชีอย่างสูงสุด
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่สภาวิชาชีพบัญชีและกรมพัฒนาธุรกิจการค้า นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินการจัดการการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ให้มีความเหมาะสม สนองต่อความต้องการในการพัฒนาความรู้ของผู้ทำบัญชีมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยจะวัดประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี เฉพาะในด้านการทำบัญชี เนื่องจากขอบเขตงานของผู้ทำบัญชี จะเน้นในด้านการทำบัญชีให้ถูกต้อง และครบถ้วนเป็นสำคัญ อีกทั้งข้อกำหนดของประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ก็ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาความรู้เนื้อหาด้านการบัญชีถึงสองในสามส่วนจากทั้งหมด

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร และผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านการบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าครบตามจำนวนกำหนดขั้นต่ำในรอบ 3 ปี โดยการประเมินตนเองตามความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีและมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในเดือนกรกฎาคม-เดือนตุลาคม พ.ศ. 2553

นิยามศัพท์

มาตรฐานการบัญชี หมายถึง หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการเงิน และเป็นแนวทางที่แนะนำ ให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชียึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการ รวบรวมจดบันทึก จำแนก สรุปผลและรายงานทางการเงิน

สำนักงานบัญชี หมายถึง องค์กรธุรกิจประเภท ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทจำกัด ที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร

ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้ทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร และได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพด้านการบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ.2547 โดยมีรายละเอียด คือ ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในทุกรอบ 3 ปี ในแต่ละรอบ 3 ปีไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ในแต่ละปีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานนั้น ๆ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัย เรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาคความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและผลการศึกษที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎี ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แนวคิดและทฤษฎี

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา รวบรวมแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. คุณสมบัติและหน้าที่ของผู้ทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชีและการจัดทำบัญชี
4. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงาน

คุณสมบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 7(6) ให้อธิบดีกรมทะเบียนการค้า ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ออกประกาศกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชี ไว้ในประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544 และตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ไว้ดังนี้

1. ผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชี คือผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะกระทำในฐานะลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม ได้แก่บุคคลต่อไปนี้

1.1 กรณีเป็นพนักงานของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ได้แก่ เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

1.2 กรณีเป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชี

1.2.1 สำนักงานมิได้จัดตั้งในรูปคณะบุคคลคือ หัวหน้าสำนักงาน

1.2.2 สำนักงานจัดตั้งในรูปคณะบุคคลคือ ผู้เป็นหุ้นส่วนที่รับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี

1.2.3 สำนักงานที่จัดตั้งในรูปนิติบุคคลคือ กรรมการบริษัทหรือผู้เป็นหุ้นส่วนแล้วแต่กรณี

1.3 ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ (คนเดียว)

1.4 ผู้ช่วยผู้ทำบัญชีคือ ผู้ทำบัญชีที่รับทำบัญชีเกินกว่า 100 ราย จะต้องมิใช่ผู้ช่วยผู้ทำบัญชี ผู้ทำบัญชีที่ได้รับทำบัญชีให้กับธุรกิจในลักษณะเป็นลูกจ้างของกิจการ ตาม (1.1) หากได้รับทำบัญชีให้กับธุรกิจอื่น ๆ ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะเป็นลูกจ้าง หรือรับทำบัญชีโดยอิสระตาม (1.3) จะต้องรับทำบัญชีรวมแล้วไม่เกิน 100 ราย หากเกิน 100 รายจะต้องเข้าข่าหาผู้ช่วยทำบัญชี ตาม (1.4)

ในธุรกิจ 1 รายจะมีผู้ทำบัญชีมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ แต่เมื่อมีข้อบกพร่องในการจัดทำบัญชี จะต้องพิสูจน์ได้ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจยุ่งยากในทางปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรเป็นคนเดียวจะชัดเจนกว่า

2. คุณสมบัติของผู้ทำบัญชี

2.1 มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

2.2 มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้

2.3 ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

2.4 วุฒิการศึกษา

2.4.1 ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท และสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาทและรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

2.4.2 ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาซึ่งทบวงมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

2.4.2.1 ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มีทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์รวม หรือรายได้รวมรายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดใน

2.4.2.2 บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

2.4.2.3 นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

2.4.2.4 กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

2.4.2.5 ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุน หลักทรัพย์ เครดิตฟองซิเออร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย

2.4.2.6 ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายด้วยการส่งเสริมการลงทุน

2.4.3 ในกรณีที่เป็นกรณิการเริ่มทำบัญชีรอบปีบัญชีแรกของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คุณวุฒิของผู้ทำบัญชีให้พิจารณาโดยใช้เกณฑ์ทุนจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ใน (2.4.1) และ (2.4.2) แล้วแต่กรณี

2.4.4 กรณีบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียน ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณวุฒิเป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน (2.4.1) หรือ (2.4.2) โดยอนุโลม โดยให้พิจารณาจากรายได้ เนื่องจากธุรกิจที่เป็นบุคคลธรรมดาไม่ต้องจัดหางบการเงิน ข้อมูลที่จะพิจารณาจึงควรเป็นเกณฑ์รายได้

2.5 มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

ข้อพิจารณาอื่น ๆ ในกรณีที่เป็นกรณิการเริ่มทำบัญชีรอบปีบัญชีแรกของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คุณวุฒิของผู้ทำบัญชีให้พิจารณาโดยเกณฑ์ทุนจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ใน (2.4.1) และ (2.4.2) แล้วแต่กรณีและในกรณีที่ทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์รวม หรือรายได้รวม ทุกรายการ (หรือรายการใดรายการหนึ่ง) ใน (2.4.1) เปลี่ยนแปลงไปจนทำให้ผู้ทำบัญชีที่มีวุฒิ การศึกษาระดับประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญาที่เป็นผู้ทำบัญชีอยู่ขาดคุณสมบัติ ให้ผู้นั้น สามารถเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปได้อีกเป็นเวลาสองปี นับแต่วันสิ้นรอบปีบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลง

ผู้ทำบัญชีที่ขาดคุณสมบัติและผ่านการอบรมแล้ว ผู้ทำบัญชี ที่รับทำบัญชีอยู่ ณ วันที่ 10 สิงหาคม 2543 และได้ตรวจสอบแล้ว ว่าวุฒิการศึกษาไม่ตรงตามที่กำหนดใน (2.4.1) ถึง (2.4.4) จะต้องผ่านการอบรมและสำเร็จการอบรมจากหลักสูตรของกรมทะเบียนการค้า จึงจะเป็น ผู้ทำบัญชีต่อไปได้ถึงเพียงวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2551 และในระหว่างเวลาดังกล่าว ผู้ทำบัญชีกลุ่มนี้ จะสามารถรับทำบัญชีให้กับธุรกิจได้ตามกฎหมาย

3. หน้าที่ของผู้ทำบัญชี (หมายรวมถึงผู้ช่วยผู้ทำบัญชี)

3.1 หน้าที่เกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการรับทำบัญชีตามแบบ ส.บข.5 ดังนี้

3.1.1 ได้รับทำบัญชีให้กับธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด นิติบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาประกอบธุรกิจ ในประเทศไทย กิจการร่วมค้าและสำนักงานสาขา ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ที่เข้าข่ายต้องจัดทำบัญชีพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

3.1.1.1 ผู้ทำบัญชีที่รับทำบัญชีอยู่ ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ให้แจ้งภายใน 60 วัน คือ ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ถึง วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2544

3.1.1.2 ผู้ทำบัญชีที่รับทำบัญชีหลังวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544 ให้แจ้งภายใน 60 วัน นับแต่วันเริ่มทำบัญชีให้กับธุรกิจ

3.1.2 หากข้อมูลที่ได้มีการแจ้งไว้ตาม (3.1.1.1) และ (3.1.1.2) เปลี่ยนแปลงไป จากเดิม เช่น รับงานทำบัญชีเข้ามาใหม่ หรือเลิกรับงานทำบัญชีเดิม หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ ที่อยู่ ให้แจ้งภายใน 60 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ตามแบบ ส.บข.6

สำหรับ ผู้ทำบัญชีที่ขาดคุณสมบัติและผ่านการอบรมแล้ว ไม่ต้องแจ้งข้อมูลอีก ยกเว้นมีการเปลี่ยนแปลง ตามที่เคยแจ้งไว้แล้วในแบบ ส.บข.5ก

3.2 ผู้ทำบัญชีต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรม ดังต่อไปนี้

3.2.1 การอบรมหรือสัมมนา

3.2.2 การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา

3.2.3 การเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษาของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี หรือเทียบเท่า ไม่ว่าจะเป็นการสอนในฐานะอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ

3.2.4 การสำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีไม่ว่าคุณวุฒิใหม่นั้นจะสูงกว่าคุณวุฒิเดิมหรือไม่ก็ตาม

3.2.5 การผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีจากสถาบันการศึกษาของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี หรือเทียบเท่า

3.2.6 กิจกรรมอื่น ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

3.3 หน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

3.3.1 การจัดทำบัญชีเพื่อให้แสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของธุรกิจที่รับทำบัญชีให้ โดยจะต้องจัดทำให้เป็นไปตามความจริงตามมาตรฐานการบัญชี และจะต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีถูกต้องครบถ้วน

3.3.2 ลงรายการในบัญชีเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศ ให้มีภาษาไทยกำกับ หรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือคำแปลรหัสบัญชีที่เป็นภาษาไทยไว้

3.3.3 เขียนด้วยหมึก คีคพิมพ์ หรือดีพิมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใดที่ได้ผลทำนองเดียวกัน

3.3.4 มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งกำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เป็นการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพเข้ารับการพัฒนาคความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาความรู้ความสามารถที่มีอยู่และเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา โดยมีองค์กรทางวิชาชีพบัญชีที่สำคัญ ได้แก่ สมาคมผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants: AICPA) สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (International Federation of Accountants: IFAC) สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (Federation Of Accounting Professions) สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (The Institute of Internal Auditors of Thailand: IIAT) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (Department of Business Development) ได้ให้แนวคิดข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้รวมถึง ผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตไว้ดังนี้

สมาคมผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants: AICPA)

สมาคมผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นองค์กรทางวิชาชีพสำหรับผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต เป็นสถาบันทางการบัญชีที่ช่วยส่งเสริม พัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานการบัญชี มีภารกิจคือทำให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิกเพื่อให้สมาชิกสามารถให้บริการทางวิชาชีพให้มีคุณค่าสูงสุดให้ประโยชน์แก่ประชาชน

สมาคมผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาได้ร่วมมือกับ National Association of State Boards of Accountancy (NASBA) ได้ออก Uniform Accountancy Act (UAA)

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 15 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549 ซึ่งในส่วนของภาคผนวกจะมีแถลงการณ์มาตรฐานโปรแกรมสำหรับการศึกษาด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Statement on Standards for Continuing Professional Education (CPE) Programs) เป็นข้อกำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เป็นสมาชิกปฏิบัติตาม ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในการเพิ่มความรู้และความสามารถทางวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อการเรียนรู้ที่จะรักษาและเพิ่มพูนความสามารถทางวิชาชีพ โดยมีเนื้อหาและกิจกรรมการศึกษาด้านวิชาชีพต่อเนื่องดังนี้

ด้านเนื้อหาวิชาสำหรับการพัฒนาความรู้

1. การบัญชี
2. การประกันภัย / ตรวจสอบบัญชี
3. การบริการให้คำปรึกษา
4. ความรู้เชิงวิชาชีพเฉพาะด้าน
5. การบริหาร
6. ภาษีอากร
7. จริยธรรม
8. และหัวข้ออื่นที่จะทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบของบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับ

กิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาความรู้

กิจกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาความรู้จะถูกออกแบบโดยผู้มีความรู้ ความชำนาญ ใช้เทคนิคสมัยใหม่ มีเนื้อหาที่ทันสมัย สามารถพัฒนาความสามารถอย่างให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องการ โดยมีรายละเอียดของกิจกรรมดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
2. อบรมและสัมมนา
3. หลักสูตรการศึกษาด้วยตนเอง
4. โปรแกรมพื้นฐานอินเทอร์เน็ต
5. การศึกษาอิสระ

การศึกษาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจะต้องมีหลักฐานเอกสารรับรอง ซึ่งจะต้องเก็บไว้ อย่างต่ำ 5 ปี นับจากสิ้นปีของปีที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีรายละเอียดประกอบดังนี้

1. ชื่อ ที่อยู่ ข้อมูลของสถาบันที่เข้าร่วมกิจกรรมให้การศึกษาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
2. ชื่อและคำอธิบายของเนื้อหา หลักสูตร
3. วันที่ของการเข้าร่วมกิจกรรม
4. สถานที่ ที่เข้าร่วมกิจกรรม
5. จำนวนชั่วโมงที่เข้าร่วมกิจกรรม

สำหรับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปลดเกษียณแล้ว หรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่อยู่ในสถานะถูกระงับใบอนุญาต หรือผู้ที่ไม่ได้รับการว่าจ้าง ไม่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องได้

สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (International Federation of Accountants: IFAC)

สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ เป็นองค์กรระดับโลกของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีภารกิจคือการพัฒนาและเสริมสร้างวิชาชีพบัญชีทั่วโลกด้วยมาตรฐานที่ประสานสอดคล้องกัน เพื่อให้บริการทางวิชาชีพที่มีคุณภาพสูงอย่างสม่ำเสมอในการตอบสนองประโยชน์สาธารณะ และเพื่อเป็นการพัฒนาและเสริมสร้างวิชาชีพ สหพันธ์นักบัญชีนานาชาติได้ออกมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard for Professional Accountants) ทั้งหมด 8 ฉบับ (IES 1-8) ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานของแนวทางปฏิบัติที่ดีในการศึกษาและการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ได้เสนอเกณฑ์มาตรฐานองค์กรสมาชิกสมควรปฏิบัติให้ได้ เพื่อการเตรียมตัวและการพัฒนาของผู้ประกอบวิชาชีพ

สำหรับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพคือ ฉบับที่ 7 (IES 7: Continuing Professional Development) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2549 โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์และขอบเขต

1. ส่งเสริมความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
2. อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงโอกาสและทรัพยากรในการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องให้กับสมาชิกขององค์กรสมาชิกตนเอง
3. ตั้งเกณฑ์มาตรฐานสำหรับสมาชิกขององค์กรสมาชิกในการพัฒนาและรักษาสมรรถนะทางวิชาชีพที่จำเป็นต่อการป้องกันรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะ
4. ติดตามผลและบังคับใช้ให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรักษาไว้ซึ่งสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

วิธีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพและการวัดผล

วิธีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพและการวัดผล กระทำได้ต่างกัน 3 วิธีคือ

1. ตามกิจกรรมที่จะต้องเรียนรู้ (Input-based approaches) ด้วยการกำหนดปริมาณกิจกรรมการเรียนรู้ที่พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมในการพัฒนาความรู้และดำรงสมรรถนะทางวิชาชีพ โดยจะต้องกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติเข้าเงื่อนไข 3 ประการนี้คือ

1.1 มีกิจกรรมการพัฒนาที่เกี่ยวข้องทางวิชาชีพอย่างน้อย 120 ชั่วโมงกิจกรรมหรือหน่วยการเรียนรู้ที่เทียบเท่า ภายในระยะ 3 ปีติดต่อกัน โดยที่ 60 ชั่วโมงกิจกรรมหรือหน่วยการเรียนรู้ที่เทียบเท่าควรพิสูจน์ได้

1.2 มีชั่วโมงกิจกรรมอย่างน้อย 20 ชั่วโมงกิจกรรมหรือหน่วยการเรียนรู้ที่เทียบเท่าในแต่ละปี

1.3 ติดตามผลหรือวัดผลกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามข้อกำหนดที่กล่าวมาใน 1.1 และ 1.2

2. ตามผลลัพธ์ (Output-based approaches) ด้วยการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาและดำรงสมรรถนะทางวิชาชีพ ด้วยการแสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้แสดงการดำรงและการพัฒนาสมรรถนะที่เกี่ยวข้องด้วยการแสดงข้อพิสูจน์เป็นระยะ ๆ ข้อพิสูจน์ควรมีลักษณะทั้ง 2 ประการดังนี้

2.1 ได้รับการพิสูจน์แล้วอย่างถูกต้องโดยแหล่งที่มาซึ่งเชื่อถือได้

2.2 วัดผลได้โดยการใช้วิธีวัดสมรรถนะที่เป็นเหตุเป็นผล

3. แบบผสม (Combination approaches) ด้วยการรวมวิธีตามกิจกรรมที่จะต้องเรียนรู้และวิธีตามผลลัพธ์เข้าด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการกำหนดปริมาณกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำเป็นและวัดผลลัพธ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ควรปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติ

ของทั้งสองระบบตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานฉบับนี้เท่านั้นที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ การวัดผลแบบผสมนี้สามารถวัดได้หลายทางเลือก เช่น

3.1 นำวิธีวัดผลตามกิจกรรมที่จะต้องเรียนรู้ไปปฏิบัติสำหรับบางส่วนของ การปฏิบัติงานหรือบางกลุ่มสมาชิก และนำวิธีวัดผลตามผลลัพธ์ไปใช้กับกลุ่มอื่น

3.2 ใช้แนวคิดของทั้งสองระบบที่หน่วยการเรียนรู้ตามวิธีวัดผลตามกิจกรรมที่จะต้องเรียนรู้เสริมสร้างให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นสมรรถนะ ซึ่งจะวัดส่วนที่เป็นความรู้ด้วยระบบที่เน้น การวัดผลตามผลลัพธ์

3.3 อนุญาตให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่อาจไม่บรรลุหน่วยการเรียนรู้ตามวิธีปัจจัย นำเข้าสามารถพิสูจน์ว่าสมรรถนะได้รับการพัฒนาและดำรงไว้ได้

3.4 ระบุจำนวนที่แน่นอนของหน่วยการเรียนรู้เพื่อเป็นตัววัดความพยายามที่จำเป็น ในการสร้างสมรรถนะที่ได้รับโดยเป็นผลของกิจกรรมการเรียนรู้

3.5 เริ่มที่จะนำเอาวิธีวัดผลแบบผสมมาใช้ก่อนที่จะมุ่งไปใช้ระบบการวัดผลตามผลลัพธ์อย่างกว้างทั้งหมด

การติดตามผลและการบังคับใช้

องค์กรสมาชิกควรจัดให้มีกระบวนการที่เป็นระบบเพื่อติดตามว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้ทำตามข้อกำหนดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ นอกจากนี้ควรมีบทลงโทษที่เหมาะสมเมื่อมีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าว รวมถึงบทลงโทษที่เหมาะสมเมื่อไม่แจ้งพฤติกรรมการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือการที่ไม่สามารถพัฒนาหรือดำรงสมรรถนะ ซึ่งมีกระบวนการติดตามผลสามารถกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติตามเป็นระยะๆ คือ

1. ยืนยันยืนยันตนเองว่าได้ทำหน้าที่โดยยึดจรรยาบรรณ เพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งความรู้ และทักษะที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีสมรรถนะ
2. ยืนยันยืนยันตนเองว่าได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดขององค์กร ในเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

3. แสดงหลักฐานเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้หรือข้อพิสูจน์เรื่องสมรรถนะที่ได้รับ การพัฒนาและดำรงรักษาไว้

มาตรฐานฉบับนี้มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแต่ละบุคคล มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาและดำรงสมรรถนะทางวิชาชีพที่จำเป็นเพื่อให้บริการที่มีคุณภาพ ต่อลูกค้า ผู้ว่าจ้าง และผู้มีส่วนได้เสียอื่น

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (Federation of Accounting Professions)

สภาวิชาชีพบัญชี เป็นสถาบันวิชาชีพทางการบัญชีเพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และเพื่อยังประโยชน์แก่วิชาชีพบัญชีและนักบัญชีทุกคน โดยมีภารกิจ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐาน คุณภาพและจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ในระดับมาตรฐานสากล
2. กำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และตามที่กฎหมาย กำหนด
3. พัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกอบรม รวมถึง ให้คำปรึกษาหรือออกแนวปฏิบัติให้มีความชัดเจน
4. ร่วมมือและประสานงานกับองค์กรต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และสร้างบทบาทในการเป็นองค์กรชั้นนำในระดับภูมิภาค และนานาชาติ
5. ผลักดันให้เกิดการพัฒนา และใช้ประโยชน์รายงานทางการเงิน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใสและส่งเสริมบรรษัทภิบาลที่ดี
6. บทบาทในการบัญญัติกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
7. เสริมสร้างความสามัคคี ความร่วมมือ เพื่อผลดีไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพบัญชี
8. มีภารกิจกำกับดูแลกิจการที่ดีในสภาวิชาชีพบัญชี

ในด้านการพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีนั้น ทางสภาวิชาชีพบัญชีได้ออกข้อบังคับ สภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 15) เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกอบรมหรือ เข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2550 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดังนี้

ประเภทและหลักเกณฑ์วิธีการนับจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

1. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ที่สามารถประเมินผล หรือตรวจสอบได้ ประกอบด้วย

1.1 เข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบ ในหลักสูตร วิทยากรและผู้จัดการอบรมหรือการสัมมนา โดยวิทยากรต้องมีความรู้โดยตรงและ ประสบการณ์เพียงพอ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาชีพก่อน

1.2 เป็นวิทยากร ในหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบ โดยวิทยากรต้องมีความรู้โดยตรงและประสบการณ์เพียงพอซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาชีพก่อน

1.3 เขียนบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ที่มีเนื้อหาตามที่สภาวิชาชีพบัญชี กำหนดและได้เผยแพร่ในวารสาร หรือทางอินเทอร์เน็ต หรือในที่ประชุมวิชาการ นับจำนวนชั่วโมง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องได้ไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อหนึ่งบทความ

1.4 เขียนหนังสือหรือตำราทางวิชาการที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีที่มีเนื้อหาตามที่ สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด และได้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ นับจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ได้ 12 ชั่วโมงในปีที่พิมพ์ปีเดียว

1.5 เสนอผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการด้วยตนเองต่อที่ประชุมวิชาการ โดยผลงาน นั้นต้องเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

1.6 เป็นกรรมการ อนุกรรมการหรือคณะทำงานทางวิชาการในสภาวิชาชีพบัญชีหรือ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี นับชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องได้ 3 ชั่วโมงต่อหนึ่งตำแหน่งและนับได้เพียง 2 ตำแหน่ง

1.7 สำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่าวุฒิมศ หรือระดับวุฒิมศแต่ในหลักสูตรหรือสาขาอื่น ตามที่สภาวิชาชีพบัญญัติกำหนด นับจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องได้วุฒิละ 12 ชั่วโมง

1.8 ผ่านการทดสอบในหลักสูตรวิชาชีพตามที่สภาวิชาชีพบัญญัติกำหนด นับจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องได้ 12 ชั่วโมง

1.9 ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการอื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญญัติกำหนด ตามประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการนี้ สามารถนับชั่วโมงการพัฒนาความรู้ได้ดังนี้

1.9.1 น้อยกว่า 15 นาที ไม่นับเป็นจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

1.9.2 15 นาทีถึง 44 นาที ให้นับเป็นครึ่งชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

1.9.3 45 นาทีถึง 60 นาที ให้นับเป็น 1 ชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

2. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอื่น ๆ นอกจากข้อ 1 และต้องเป็นไปตามที่สภาวิชาชีพกำหนด และการนับชั่วโมงก็ต้องเป็นไปตามที่สภาวิชาชีพกำหนด

จำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องขั้นต่ำอย่างไรอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ผู้สอบบัญชีที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นสุด ต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง 12 ชั่วโมงต่อปี เว้นแต่ผู้สอบบัญชีที่ได้รับใบอนุญาตเป็นปีแรก จะต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องตามสัดส่วนของจำนวนเดือนที่ได้รับใบอนุญาตในปีนั้น โดยไม่นับเศษของเดือน

2. ผู้สอบบัญชีที่ใบอนุญาตสิ้นสุด และมีความประสงค์ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีใหม่ ต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ดังนี้

2.1 จำนวน 12 ชั่วโมง สำหรับปีก่อนปีที่ใบอนุญาตสิ้นผล และ

2.2 จำนวน 12 ชั่วโมง สำหรับปีที่ใบอนุญาตสิ้นผล เว้นแต่ขอรับใบอนุญาตใหม่ ภายในปีที่ใบอนุญาตสิ้นผล ให้มีจำนวนชั่วโมงตามจำนวนเดือนก่อนขอรับใบอนุญาตใหม่ และ

2.3 จำนวนชั่วโมงตามจำนวนเดือนในช่วงเวลาหลังจากปีที่ใบอนุญาตสิ้นผลจนถึง เดือนที่ขอรับใบอนุญาตใหม่

ทั้งนี้ จำนวนชั่วโมง (2.1) (2.2) และ (2.3) รวมกันแล้วไม่เกิน 72 ชั่วโมง โดยไม่นับเศษของเดือนและให้นับย้อนหลังได้ไม่เกิน 3 ปี ก่อนวันยื่นขอรับใบอนุญาตใหม่ จำนวนชั่วโมง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต้องมีประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชีหรือ การสอบบัญชีไม่น้อยกว่าครั้งหนึ่ง

วิธีการยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

การแสดงหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เป็นหน้าที่ของผู้สอบบัญชีที่จะต้องแสดงต่อ สภาวิชาชีพบัญชี โดยให้ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ดังนี้

1. กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นรายปี ให้ยื่นพร้อมกับการชำระค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตภายใน 3 เดือนก่อนวันเริ่มต้นปีปฏิทิน

2. กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตล่วงหน้าเกินกว่าหนึ่งปี ให้ยื่นหลักฐานการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องเป็นรายปีภายในกำหนดเวลาเช่นเดียวกับ (1)

การยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ให้จัดทำตามแบบและวิธีการที่นายกสภาวิชาชีพ บัญชีกำหนด

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (The Institute of Internal Auditors of Thailand: IIAT)

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรวิชาชีพที่ไม่แสวงหาผลกำไร ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี 2531 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบภายใน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ทั้งในด้านวิชาการและแนวความคิดใหม่ๆ ของระบบการตรวจสอบภายใน ทั้งยังเพื่อส่งเสริมวิชาชีพตรวจสอบภายในให้เป็นเลิศด้วยการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้มีมาตรฐานทัดเทียมสากลและตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบภายในที่ดี มีจริยธรรม จะส่งผลให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จและนำความเจริญ รุ่งเรือง มาสู่ประเทศชาติ

เพื่อการส่งเสริมวิชาชีพตรวจสอบภายในทางสมาคมฯ ได้ออกข้อกำหนดสำหรับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuing Professional Education / Requirements) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

หลักเกณฑ์การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (CPE) บังคับใช้กับผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต (Certified Internal Auditor: CIA Certified Professional Internal Auditor: CPIA และ Qualified Internal Auditor: QIA) เพื่อรักษาสถานภาพการเป็นผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต รักษาระดับความรู้และทักษะแห่งวิชาชีพ ยกระดับความรู้ ความชำนาญให้ทัดเทียมกับวิวัฒนาการของมาตรฐานวิธีปฏิบัติ และเทคนิคของการตรวจสอบภายใน

สถานะของผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตกับการสะสมชั่วโมงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1. ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานอยู่ ต้องเข้าโครงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องรวมกัน 80 ชั่วโมงในทุก 2 ปี
2. ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตที่ไม่ได้ปฏิบัติงานแล้ว ต้องทำหนังสือแจ้งไปยัง คณะอนุกรรมการควบคุมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อแสดงฐานะเป็นผู้ตรวจสอบภายใน

รับอนุญาตที่ไม่ได้ปฏิบัติงาน และเข้ารับการพัฒนางานวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพียง 40 ชั่วโมงในทุก 2 ปี แต่เมื่อเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตจะต้องเริ่มสะสมชั่วโมงให้ครบ 80 ชั่วโมงในทุก 2 ปี ตามปกติ

3. ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตที่ยังไม่ได้วุฒิปับตร ผู้สมัครสอบที่สอบผ่านแล้ว ถึงแม้ยังมีคุณสมบัติไม่ครบที่จะได้รับวุฒิปับตรผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต ก็จะต้องเก็บสะสมชั่วโมงให้ครบ 80 ชั่วโมงภายใน 2 ปี ตามระยะเวลาที่กำหนดเช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตซึ่งได้รับวุฒิปับตรแล้ว ทั้งนี้เมื่อสอบผ่านก็จะได้รับ 80 ชั่วโมงดังเช่นผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตปกติ

4. ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตที่เกษียณอายุ ให้ทำหนังสือแจ้งแก่คณะกรรมการควบคุมวิชาชีพ เพื่อขอดำรงสถานะผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตที่เกษียณอายุ ซึ่งไม่ต้องเข้าโครงการพัฒนางานวิชาชีพอย่างต่อเนื่องแล้ว แต่ก็ไม่สามารถนำเอาวุฒิปับตรไปใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในได้ หากต้องการกลับมาปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน จะต้องแจ้งยกเลิกสถานภาพการเป็นผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตที่เกษียณอายุ

5. ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตที่ขาดคุณสมบัติชั่วคราว หากประสงค์ต่อสถานภาพต้องเข้ารับการพัฒนางานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อสะสมชั่วโมงให้ครบ 80 ชั่วโมง แล้วยื่นหนังสือขอต่อสถานภาพ พร้อมหลักฐานแสดงชั่วโมงการพัฒนางานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง แก่คณะกรรมการประเมินผลการพัฒนางานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตสามารถขอกินสถานภาพได้ทันทีที่แจ้งชั่วโมงสะสมครบ 80 ชั่วโมง แต่ชั่วโมงที่ยื่นสะสมจะต้องไม่รวมกับชั่วโมงในรอบปีที่ถูกพักสถานภาพ

หลักสูตรการฝึกอบรม/สัมมนา การศึกษา และการนับชั่วโมง

ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต จะต้องรักษามาตรฐานของวิชาชีพระดับสูง โดยเลือกเข้าอบรมหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อเก็บสะสมชั่วโมงการพัฒนางานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1. คุณสมบัติของโครงการที่ยอมรับเพื่อพิจารณา การสะสมชั่วโมงการพัฒนางานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นโครงการการศึกษาอย่างเป็นทางการและมีผล โดยตรงที่จะเพิ่มขีดความสามารถในด้านวิชาชีพแก่ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต เป็นโครงการที่มีคุณลักษณะดังนี้

- 1.1 เพิ่มขีดความสามารถในด้านวิชาชีพแก่ผู้เข้าร่วมในโครงการ
- 1.2 ระบุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยกำหนดระดับความรู้ที่ผู้เข้าอบรมจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการหรือระดับความสามารถที่ผู้เข้าอบรมควรได้เพิ่มขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ
- 1.3 กำหนดระดับการศึกษาและประสบการณ์ของผู้เข้าอบรมให้เหมาะสมกับโครงการ
- 1.4 โครงการนั้น จัดทำและออกแบบโดยผู้มีความรู้เหมาะสม
- 1.5 หัวข้อทันสมัยกับเหตุการณ์
- 1.6 อยู่ในระดับของวิชาชีพและสอดคล้องกับองค์ความรู้ทั่วไป
2. หัวข้อที่ได้รับการยอมรับเพื่อการสะสมชั่วโมงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องมีดังต่อไปนี้
 - 2.1 การตรวจสอบ/การบัญชี
 - 2.2 การบริหาร และการสื่อสาร
 - 2.3 คอมพิวเตอร์ศาสตร์
 - 2.4 คณิตศาสตร์ สถิติประยุกต์ในธุรกิจ
 - 2.5 เศรษฐศาสตร์
 - 2.6 กฎหมายธุรกิจ
 - 2.7 ความรู้เฉพาะอุตสาหกรรม เช่น กิจการภาครัฐ การธนาคาร สื่อสาร พลังงาน
 - 2.8 ความรู้เฉพาะธุรกิจ เช่น การเงิน การผลิต การตลาด และบุคลากร

สำหรับกิจกรรมที่นอกเหนือจากหัวข้อเหล่านั้น อาจได้รับการยอมรับเพื่อการสะสมชั่วโมงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หากผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต สามารถแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ว่าโปรแกรมเหล่านั้น สามารถเพิ่มขีดความสามารถในด้านวิชาชีพของตนได้ และได้รับการรับรองจากคณะกรรมการประเมินผลการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3. การศึกษา ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต สามารถสะสมชั่วโมงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จากการพัฒนาวิชาชีพ ในลักษณะการศึกษา ซึ่งกิจกรรมการศึกษาที่จะได้รับการพิจารณานั้นประกอบด้วย

3.1 การศึกษาด้านวิชาชีพและโครงการพัฒนาต่าง ๆ เช่น การสัมมนาและประชุม ซึ่งจัดในระดับชาติ ระดับรัฐ ตรวจสอบระดับท้องถิ่น และสถาบันการบัญชี

3.2 การเรียนรู้ภาคเทคนิคในการประชุมระดับชาติ ระดับรัฐ ตรวจสอบระดับท้องถิ่น สถาบันการบัญชี และสมาคม

3.3 การสัมมนาเฉพาะองค์กรอย่างเป็นทางการ

3.4 หลักสูตรขององค์กรผู้สนับสนุน เช่น ภาคอุตสาหกรรมและสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพ

3.5 การผ่านหลักสูตรของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย นอกเหนือจากหลักสูตรต่าง ๆ ที่ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตจะต้องเรียน เพื่อให้มีคุณสมบัติครบสำหรับเข้าสอบเป็นผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต

3.6 การสอบเพื่อรับวุฒิปริญญาต่าง ๆ

3.7 หลักสูตรการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบภายในที่มีหลักฐานสรุปผลสำเร็จประกอบเพื่อพิจารณา

4. หลักการนับชั่วโมง

4.1 การฝึกอบรม/สัมมนา ให้นับชั่วโมงการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตามจำนวน ชั่วโมงการอบรม/สัมมนา และเศษของชั่วโมงถัดไปหากเกิน 15 นาที นับเป็น 0.5 ชั่วโมง และเกิน 45 นาที นับเป็น 1 ชั่วโมง

4.2 การศึกษา การผ่านหลักสูตรของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยนับให้ 15 ชั่วโมงจาก แต่ละหน่วยกิตที่ได้รับในภาคเรียนปีการศึกษาของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย หรือนับให้ 10 ชั่วโมง จากแต่ละหน่วยกิตที่ได้รับในภาค 3 เดือนการศึกษาของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย

4.3 การสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรต่าง ๆ

4.3.1 การสอบผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตจะได้รับจำนวนชั่วโมงสูงสุด 80 ชั่วโมง ในปีที่สอบผ่านเป็นผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต

4.3.2 ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต จะได้รับ 20 ชั่วโมง หากสอบผ่านในแต่ละภาค ของการสอบวิชาชีพบัญชี หรือวิชาชีพตรวจสอบ

5. กิจกรรมอื่น ๆ และการนับชั่วโมง

5.1 งานเขียนบทความทางวิชาการผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต สามารถสะสมชั่วโมง การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจากงานเขียนได้จำนวนสูงสุด 50 ชั่วโมงในรอบ 2 ปี ทั้งนี้ข้อเขียน ขนาด 1 หน้ากระดาษ A4 จะได้รับจำนวน 2 ชั่วโมง โดยมีข้อจำกัดดังนี้

5.1.1 การเขียนหนังสือ ได้สูงสุดจำนวน 50 ชั่วโมง

5.1.2 การเขียนบทความ ได้สูงสุดจำนวน 25 ชั่วโมง

5.1.3 การเขียนบทวิจัย ได้สูงสุดจำนวน 25 ชั่วโมง

5.1.4 การแปลบทความ ได้สูงสุดจำนวน 25 ชั่วโมง

5.2 งานบรรยาย ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต สามารถสะสมชั่วโมงจากงานบรรยาย ได้จำนวนสูงสุด 50 ชั่วโมง ในรอบ 2 ปี โดยพิจารณา ดังนี้

5.2.1 การบรรยายครั้งแรก ผู้สอบตรวจสอบภายในรับอนุญาตจะได้รับจำนวน ชั่วโมงตามระยะเวลาการบรรยายจริง บวกกับระยะเวลาเตรียมการบรรยาย ซึ่งคิดเป็น 3 เท่า ของเวลาการบรรยายจริง

5.2.2 การบรรยายครั้งต่อไปในหัวข้อและเอกสารชุดเดิม ผู้ตรวจสอบภายใน รับอนุญาต จะได้รับจำนวนชั่วโมงตามระยะเวลาการบรรยายจริง ทั้งนี้จะต้องไม่เกิน 10 ชั่วโมง ภายในรอบ 2 ปี

5.3 การร่วมกิจกรรมของสมาคมฯ ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต สามารถสะสมชั่วโมง จากกิจกรรมของสมาคมฯ ได้จำนวนสูงสุด 25 ชั่วโมง ในรอบ 2 ปี โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

5.3.1 ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาตที่เข้าร่วมเป็นเจ้าหน้าที่หรือสมาชิก ในคณะกรรมการต่าง ๆ ของสมาคมฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบภายในจะได้รับชั่วโมง จำนวน 1 ชั่วโมง ต่อระยะเวลาการทำงานจริง 1 ชั่วโมง

5.3.2 ผู้ตรวจสอบภายในรับอนุญาต ที่เข้าร่วมในโครงการอื่น ๆ ของสมาคมฯ จะได้รับชั่วโมง จำนวน 1 ชั่วโมง ต่อระยะเวลาการปฏิบัติงานจริง 1 ชั่วโมง ทั้งนี้สมาคมฯ จะไม่ พิจารณาชั่วโมงให้สำหรับการเตรียมงาน หรือการเขียนรายงาน

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (Department of Business Development)

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นกรมที่ได้เปลี่ยนชื่อมาจากกรมเดิมคือ กรมทะเบียนการค้า เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เป็นหน่วยงาน ในสังกัดของกระทรวงพาณิชย์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบคือ งานชั่ง ตวง วัด และงานทะเบียนการค้า ซึ่งได้แก่ งานจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท งานประกันภัย งานเครื่องหมายการค้า งานสิทธิบัตร

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7(6) แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดให้ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และเพื่อให้มีขอบเขตของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่ชัดเจนขึ้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้มีประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ดังนี้

จำนวนชั่วโมงขั้นต่ำและหลักเกณฑ์ในการนับจำนวนชั่วโมง

1. ผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกรอบ 3 ปี
2. ในแต่ละรอบ 3 ปี ต้องมีจำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกิจการบัญชี ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง
3. ในแต่ละปีผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

เนื้อหาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การบัญชี
 - 2.1 กฎหมายว่าด้วยการบัญชี
 - 2.2 กฎหมายว่าด้วยการสอบบัญชี
 - 2.3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท)
 - 2.4 กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

2.5 กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

2.6 กฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์

2.7 กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตและประกันวินาศภัย

2.8 กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์เครดิตฟองซิเออร์

2.9 กฎหมายอื่น นอกจากที่ระบุข้างต้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี

3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร

4. เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี

5. เรื่องอื่น ๆ นอกจากที่ระบุตาม (1) (2) (3) และ (4) ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

กิจกรรมและการนับชั่วโมงการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ตารางที่ 1 กิจกรรมและการนับชั่วโมงการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

กิจกรรมการเข้าร่วมพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ	การนับจำนวนชั่วโมง
1. การอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรหรือเรื่อง ซึ่งจัดโดยสภาวิชาชีพบัญชีหรือเรื่อง ที่อธิบดี ให้ความเห็นชอบ ซึ่งจัดทำโดย กระทรวง กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะ เทียบเท่า หอการค้าไทย สถาบันการศึกษาของรัฐ หรือเอกชนตาม กฎหมายว่าด้วยสถาบันเอกชน มีการสอน ไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญา/ปวส.ทางการ บัญชีหรือเทียบเท่า	ให้นับจำนวนชั่วโมงได้ตามระยะเวลา ที่เข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการเข้าร่วมพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ	การนับจำนวนชั่วโมง
สถาบันวิชาชีพหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งอธิบดีให้ความเห็นชอบ	
2. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยายหรือผู้ดำเนินการสัมมนา	ให้นับจำนวนชั่วโมงได้ 3 เท่าของระยะเวลาการเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา
3. การเป็นอาจารย์ในสถาบันการศึกษาของรัฐหรือสถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วย สถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญา/ปวส.ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าไม่ว่าจะในฐานะอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ	ให้นับจำนวนชั่วโมงได้ วิชาละ 9 ชั่วโมงและในแต่ละรอบ 3 ปีให้นับจำนวนชั่วโมงได้ไม่เกิน 18 ชั่วโมง ไม่ว่าจะทำการสอนเกินกว่า 2 วิชาหรือไม่ก็ตาม
4. การสำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ	<p>ให้นับจำนวนชั่วโมงตามปีที่สำเร็จการศึกษาดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กรณีสำเร็จการศึกษาในระดับการศึกษาสูงกว่าคุณวุฒิเดิม <ol style="list-style-type: none"> 1.1 คุณวุฒิทางการบัญชีให้นับจำนวนชั่วโมงได้ 27 ชั่วโมง 1.2 คุณวุฒิทางด้านอื่น เช่น การเงิน บริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ การภาษีอากรหรืออื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ให้นับจำนวนชั่วโมงได้ 18 ชั่วโมง 2. สำเร็จการศึกษาในระดับที่ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ให้นับจำนวนชั่วโมงได้ 9 ชั่วโมง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรมการเข้าร่วมพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ	การนับจำนวนชั่วโมง
5. ผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพบัญชีของสถาบันการศึกษาของรัฐ หรือเอกชนตามกฎหมายว่าด้วย สถาบัน เอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับ อนุปริญญา/ปวส.ทางบัญชีหรือเทียบเท่า	ให้นับจำนวนชั่วโมงได้วิชาละ 6 ชั่วโมง
6. กิจกรรมอื่น ๆ นอกจากที่ระบุตาม (1) (2) (3) (4) และ (5)	ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

การแจ้งรายละเอียดและหลักฐานในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข.7 ภายใน 60 วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของทุกปี และจะต้องเก็บหลักฐานการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพ ไว้กับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุด การอบรม

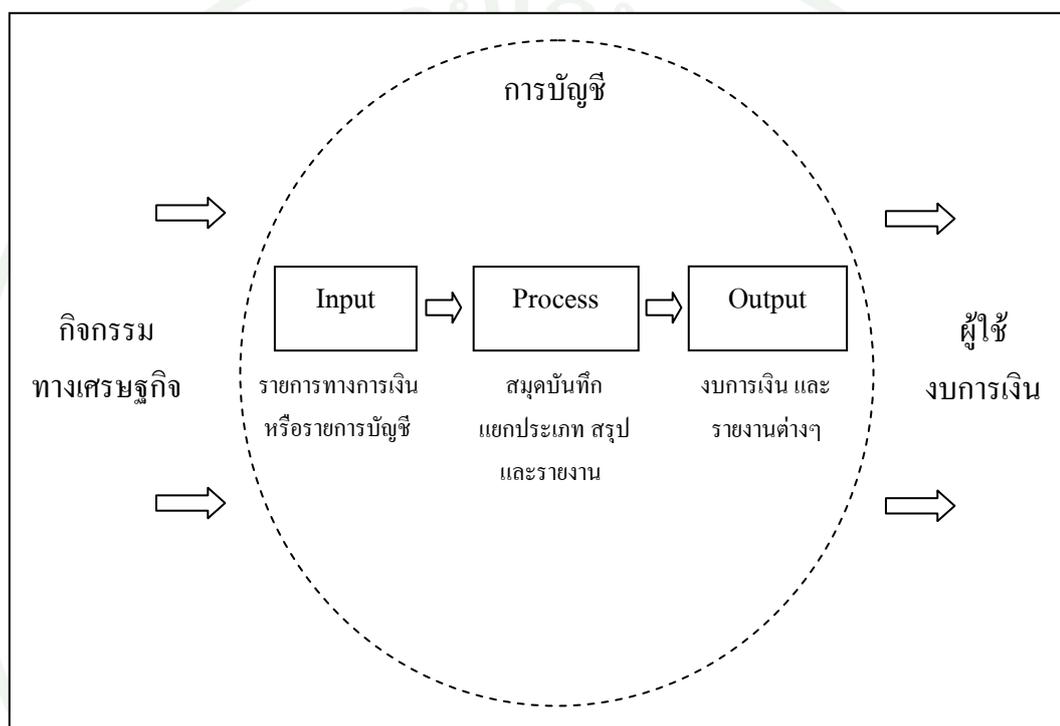
แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชีและการจัดทำบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชีและการจัดทำบัญชี ประกอบด้วยความหมายของการบัญชี และการจัดทำบัญชี การจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และประโยชน์ของการจัดทำบัญชี ดังต่อไปนี้

ความหมายของการบัญชีและการจัดทำบัญชี

ยุพา กาญจนกุล (2544) ได้กล่าวถึง กระบวนการผลิตของการบัญชีคือ การนำรายการบัญชี มาบันทึก แยกประเภท สรุป และจัดทำเป็นรายงานหรืองบการเงิน ให้อยู่ในรูปแบบที่จะทำให้ผู้อ่าน เกิดความเข้าใจในเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับองค์กรอย่างถูกต้อง

การแยกส่วนการบัญชี ไม่ใช่เป็นการแยกให้แตกความสามัคคี แต่เพื่อให้เห็นภาพรวมของ หลักการบัญชีได้ชัดเจนและง่ายขึ้น เช่นเดียวกับการผลิตสินค้า ที่ต้องมีการใส่วัตถุดิบ ทำการผลิต แล้วจึงได้เป็นสินค้าสำเร็จรูปออกมา การบัญชีก็เป็นเช่นนั้น การบัญชีจึงอาจแยกออกได้เป็น ส่วน Input (รายการบัญชี) ส่วน Process (การบันทึก แยกประเภท สรุป และรายงาน) และ ส่วน Output (งบการเงิน) ดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การแยกส่วนการบัญชี

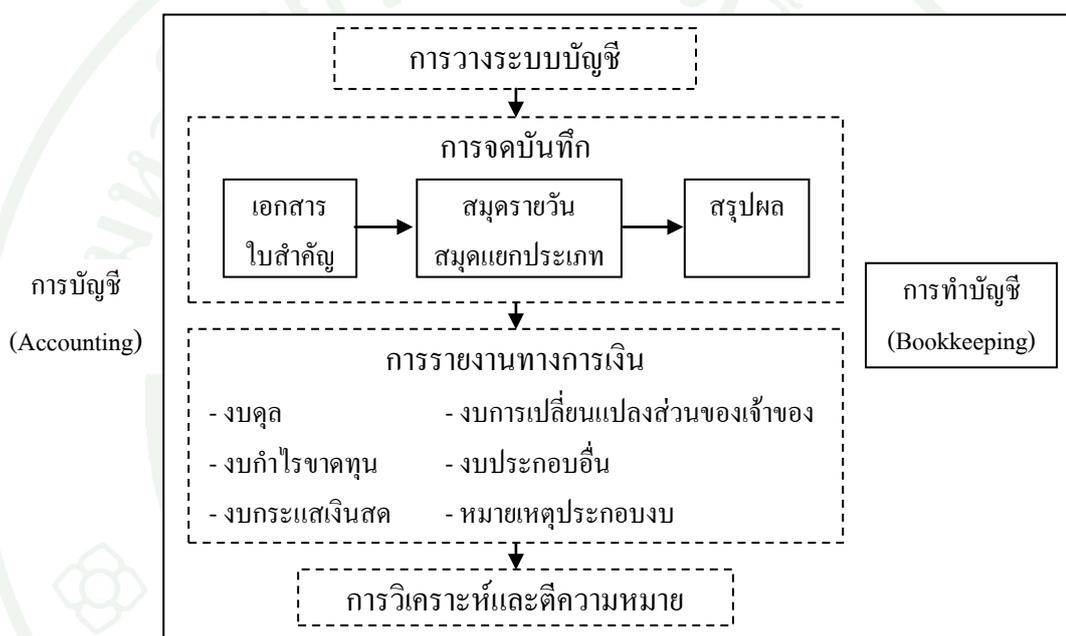
ที่มา: ยุพา กาญจนกุล (2544)

เมธากุล เกียรติกระจาย และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2544) ได้ให้ความหมายการบัญชีว่า การบัญชีเป็นศิลปะของการจดบันทึก การจำแนกหมวดหมู่ การสรุปผล และการรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงินโดยใช้หน่วยเป็นเงินตรา รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติงานดังกล่าว

การทำบัญชี (Bookkeeping) หมายถึงการจดบันทึกทางการบัญชี (ได้แก่ การบันทึกรายการขึ้นต้น การจัดหมวดหมู่โดยการแยกประเภทรายการและสรุปผลจัดทำเป็นงบการเงิน) หน้าที่ของการทำบัญชีจึงเป็นหน้าที่งานส่วนหนึ่งของการบัญชี

นักบัญชีและพนักงานบัญชี ผู้ที่ทำหน้าที่ในการทำบัญชี เรียกว่า ผู้ทำบัญชี หรือ พนักงานบัญชี หรือ เสมียนบัญชี (Bookkeeper) ซึ่งจะทำหน้าที่ในการบันทึกรายการในสมุดบัญชีโดยลงในสมุดรายวันเบื้องต้น ผ่านบัญชีไปยังบัญชีแยกประเภท ปรับปรุงรายการในวันสิ้นงวดและสรุปผลทางบททดลอง ในบางครั้งอาจจัดทำงบการเงินด้วย

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในขอบเขต หน้าที่งานของการบัญชีและการทำบัญชี จึงได้แสดงรายละเอียดในภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 หน้าที่งานของการทำบัญชีและการบัญชี

ที่มา: เมธากุล เกียรติกระจาย และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร (2544)

วันชัย ประเสริฐศรี (2550) ได้กล่าวถึง การบัญชี (Accounting) ไว้ว่าคือ หลักการหรือวิธีการเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองกันทั่วไป อันได้แก่เรื่องการออกแบบและวิธีการจดบันทึก การจัดหมวดหมู่เรียบเรียง สรุปผล วิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีหลักเกณฑ์ รวมทั้งการตรวจสอบเพื่อให้การดำเนินงานของธุรกิจพร้อมทั้ง เอื้ออำนวยประโยชน์ในการจัดทำรายงานทางการเงินที่จะแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินอันเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินทั้งภายในและภายนอกกิจการ วิธีการทางบัญชีจะมีคณะกรรมการมาตรฐานเป็นผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีจะต้องปฏิบัติ นักบัญชีจะเป็นผู้กำหนดนโยบายการบัญชีและรวบรวมออกแบบเอกสารควบคุมการวางระบบบัญชี พร้อมการสร้างระบบการควบคุมภายใน เพื่อการบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองกันทั่วไป

การจัดทำบัญชี (Book Keeping) คือการจดบันทึกรายการธุรกิจที่เกิดขึ้นแล้ว ซึ่งมีมูลค่าเป็นตัวเงินลงในแบบฟอร์มที่กำหนด รวมทั้งการรวบรวม การเก็บเอกสารที่ใช้บันทึกบัญชี ทำการจำแนกและจัดหมวดหมู่บัญชี สรุปผล จัดทำรายงานทางการเงินตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ดังนั้น การจัดทำบัญชีแสดงให้เห็นวิธีจดบันทึก การวิเคราะห์รายการค้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารมีความแน่ใจว่าธุรกิจมีกำไรหรือขาดทุน ช่วยในการตัดสินใจในอนาคต เช่น ช่วยให้มีเชื่อมั่นว่าต้นทุน (Cost) จะไม่เพิ่มไปมากกว่าการเพิ่มขึ้นของยอดขาย (Total Sales) ซึ่งสรุปคร่าว ๆ ได้ ดังนี้

1. การจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ของธุรกิจที่เกิดขึ้น โดยกำหนดมูลค่าเป็นตัวเงินลงในแบบฟอร์มของบัญชีที่ได้กำหนดไว้ ในการบันทึกแต่ละรายการจะต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึก ซึ่งเอกสารออกโดยบุคคลหรือกิจการภายนอกที่เกี่ยวข้องหรือกิจการของเราเองเป็นผู้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ การบันทึกนั้นจะต้องจัดให้เป็นหมวดหมู่ และจำแนกประเภทรายการที่บันทึกว่าเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้และค่าใช้จ่าย
2. การสรุปผล จากข้อมูลบัญชีที่บันทึกและจำแนกไว้แล้ว นำมาจัดทำงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด งบย่อยต่าง ๆ รวมทั้งหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อนำเสนอผู้ใช้งบการเงิน
3. การวิเคราะห์และแปลความหมาย จากข้อมูลที่ได้จากงบการเงิน มาทำการวิเคราะห์และแปลความหมาย เพื่อให้ผู้บริหารใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจต่อไป

อรุณ คงรุ่งโชค และ จันทร์นิภา สุวรรณพิทักษ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการบัญชีและหน้าที่ของการบัญชีว่า การบัญชีในความเข้าใจของบุคคลทั่วไปก็คือ การบันทึกรายการที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ความเป็นจริงแล้ว การบัญชีจะมีกระบวนการในการจัดทำ ซึ่งเรียกว่า วัฏจักรทางการบัญชี (Accounting Cycle) โดยเริ่มต้นจาก การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารใบสำคัญและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์รายการค้า บันทึกรายการในสมุดขัณฑ์ผ่านรายการจากสมุดขัณฑ์ต้น ไปยังสมุดขัณฑ์ปลายหรือสมุดแยกประเภท จัดทำงบทดลองจนถึงจัดทำรายงานทางการเงินและนำรายงานทางการเงินไปใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจต่อไป สามารถอธิบายเป็นขั้นตอนอย่างละเอียดได้ดังนี้

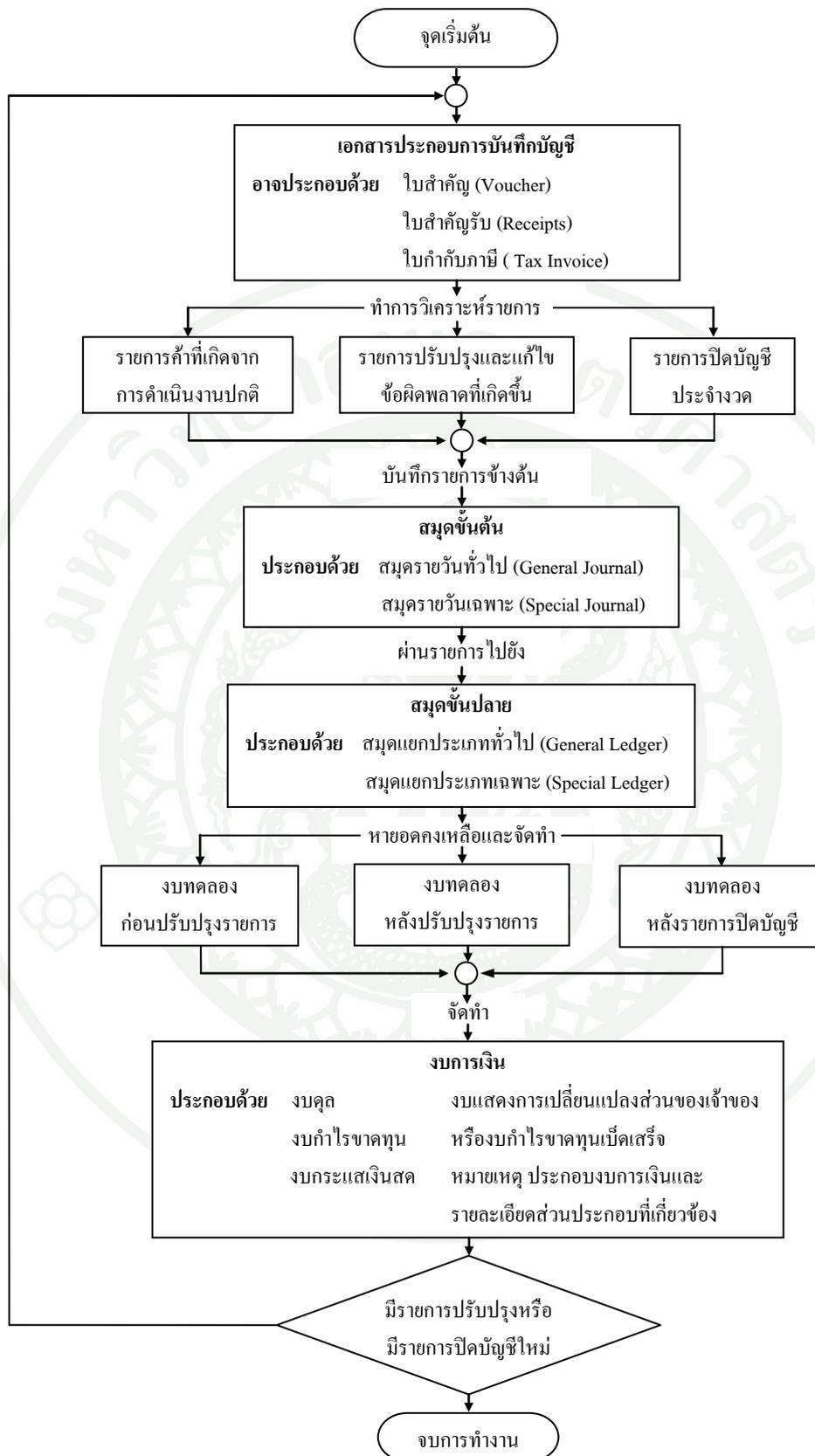
1. การบันทึกรายการที่เกิดขึ้น (Recording Transactions) เมื่อกิจการมีรายการเศรษฐกิจเกิดขึ้น กิจการจะต้องทำการบันทึกข้อมูลทางการเงินในส่วนที่เกี่ยวกับตัวเงิน อาทิ การรับ-จ่าย การให้หรือรับ-บริการต่าง ๆ การซื้อขายหรือบริการ โดยจะถูกบันทึกการการค้าที่เกิดขึ้นไว้ในสมุดบัญชีที่เราเรียกว่า สมุดรายวันขั้นต้น (Journal books)

2. การจัดหมวดหมู่รายการ (Classifying Recording Data) เมื่อกิจการบันทึกการในสมุดรายวันขั้นต้นแล้วจะต้องผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท (Ledgers) ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการแบ่งแยกหรือจัดหมวดหมู่ของรายการค้า ซึ่งสามารถแบ่งหมวดหมู่ออกได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่ หมวดสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย

3. การสรุปผลข้อมูลทางเศรษฐกิจ (Summarizing Recorded and Classified Data) จากการที่กิจการได้บันทึกการการค้าในสมุดรายวันขั้นต้น และผ่านรายการไปยังแยกประเภทที่เกี่ยวข้องแล้ว เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี (อาจจะ 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือนหรือ 1 ปี) แล้วจะทำการสรุปผลรายการค้าในสมุดแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง โดยการหยอดคองเหลือด้วยดินสอ (Pencil Footing) ของแต่ละบัญชี แล้วจัดทำบทดลองและปิดบัญชี หลังจากนั้นจะแสดงผลสรุปซึ่งอยู่ในรูปของรายงานทางการเงินหรืองบการเงิน (งบดุล งบกำไรขาดทุน ฯลฯ)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและตีความหมายข้อมูล (Interpreting the Summarized Facts) นักบัญชีจะนำสรุปผลข้อมูลที่ตี (รายงานทางการเงินหรืองบการเงิน) ไปใช้ในการวิเคราะห์และตีความหมายโดยการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในรอบบัญชีในอดีตและ/หรือเปรียบเทียบเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการอื่น ๆ ที่คล้ายกันในรอบปีบัญชีเดียวกัน เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพภายในสำหรับการดำเนินงานของกิจการว่ามีประสิทธิภาพเพิ่มหรือไม่หรือลดลงอย่างไร โดยจะส่งข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ให้แก่ผู้บริหาร เพื่อใช้ในการวางแผนและตัดสินใจสำหรับการดำเนินงานในอนาคตได้อย่างถูกต้องต่อไป

เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจและเห็นภาพที่ชัดเจนของขอบเขตและหน้าที่ของงานแต่ละขั้นตอนในการจัดทำบัญชีที่ได้อธิบายไว้อย่างละเอียดแล้ว สามารถวางแผนผังวงจรการปฏิบัติงานบัญชีทั่วไปเพื่อเพิ่มความเข้าใจได้ตามภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 แผนผังแสดงวงจรการปฏิบัติงานบัญชีทั่วไปอย่างละเอียด
ที่มา: อรุณ คงรุ่งโชค และ จันทร์นิภา สุวรรณพิทักษ์ (2551)

การจัดทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ได้กำหนดการเริ่มจัดทำบัญชี ประเภทของบัญชี ที่ต้องจัดทำ การลงรายการบัญชีรวมถึงเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี โดยสรุปดังนี้

1. บุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจ เป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้มีไว้เพื่อจำหน่าย ผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผู้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า ประเภทแถบเสียง แถบวีดิทัศน์และแผ่นซีดี ต้องจัดทำบัญชีสินค้านับแต่วันที่เริ่มต้นประกอบกิจการ

2. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบกิจการในประเทศไทย และกิจการร่วมค้า ตามประมวลรัษฎากร ต้องจัดทำบัญชี ดังต่อไปนี้

2.1 บัญชีรายวัน

2.1.1 บัญชีเงินสด

2.1.2 บัญชีธนาคาร แยกเป็นแต่ละเลขที่บัญชีธนาคาร

2.1.3 บัญชีรายวันซื้อ

2.1.4 บัญชีรายวันขาย

2.1.5 บัญชีรายวันทั่วไป

2.2 บัญชีแยกประเภท

2.2.1 บัญชีแยกประเภท สินทรัพย์ หนี้สินและทุน

2.2.2 บัญชีแยกประเภทรายได้และรายจ่าย

2.2.3 บัญชีแยกประเภทลูกหนี้

2.2.4 บัญชีแยกประเภทเจ้าหนี้

3. บัญชีสินค้า

4. บัญชีรายวัน บัญชีแยกประเภทอื่นและบัญชีแยกประเภทย่อยตามความจำเป็น
แก่การทำบัญชีของธุรกิจ

ข้อปฏิบัติในการลงรายการในบัญชี

1. ลงรายการในบัญชีเป็นภาษาไทย หรือจะลงเป็นภาษาต่างประเทศก็ได้ แต่ต้องมี
ภาษาไทยกำกับหรือจะลงรายการเป็นรหัสบัญชีก็ได้แต่ต้องมีคู่มือคำแปลรหัสที่เป็นภาษาไทยไว้
2. ต้องลงรายการในบัญชีด้วยหมึก หรือคิดพิมพ์ หรือดีพิมพ์ หรือวิธีอื่นใดที่ให้ผลทำนอง
เดียวกัน
3. ต้องมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่สามารถแสดงความถูกต้องและครบถ้วน
ของรายการบัญชีและเป็นที่เชื่อถือได้
4. รายการในบัญชีที่เป็นจำนวนเงินต้องเป็นหน่วยเงินตราไทย

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หมายถึง บันทึก หนังสือ หรือ เอกสารใด ๆ ที่ใช้เป็น
หลักฐานในการลงรายการในบัญชี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยบุคคลภายนอก
2. เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อออกให้แก่บุคคลภายนอก

3. เอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี เพื่อใช้ในกิจการของตนเอง ทั้งนี้เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีทุกประเภทต้องมีข้อความและรายการตามที่กำหนด

การลงรายการในบัญชีรายวันและบัญชีสินค้า

1. มีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีทุกรายการและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีนั้น ต้องสามารถแสดงความถูกต้อง ครบถ้วนของรายการบัญชีทุกรายการตามความเป็นจริงและเป็นที่ยอมรับได้
2. ใช้เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีในลำดับที่ 1 หรือ 2 แล้วแต่กรณีก่อน เว้นแต่ไม่มีเอกสารดังกล่าวจึงให้ใช้เอกสารในลำดับที่ 3

ประโยชน์ของการจัดทำบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชี ได้สรุปประโยชน์ของการจัดทำบัญชีไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ การทำบัญชีจะทำให้กิจการทราบผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงินของธุรกิจ และความมั่นคงของธุรกิจ โดยในการจัดทำบัญชีนั้นจะบันทึกบัญชีรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ เช่น การลงทุน รายรับและรายจ่ายที่เป็นของกิจการนั้น โดยไม่นำส่วนที่เป็นของส่วนตัว (ส่วนของเจ้าของ) เข้ามาบันทึกด้วย เมื่อมีการบันทึกรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว ข้อมูลที่ได้บันทึกไว้นั้น จะสามารถนำมาจัดทำเป็นรายงานทางการเงินได้ เช่น งบดุลและงบกำไรขาดทุนซึ่งเป็นภาพสะท้อนในการดำเนินธุรกิจดังนี้คือ

งบกำไรขาดทุน จะสะท้อนภาพผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ ว่ากิจการมีรายได้หรือค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่าไร มีผลกำไรหรือขาดทุน นอกจากนี้ยังช่วยในการประเมินถึงความสามารถในอนาคตได้อีกด้วย เช่น การวิเคราะห์แนวโน้มการเติบโตของรายได้

งบดุล จะสะท้อนภาพฐานะทางการเงินของกิจการ ได้แก่ ทรัพย์สิน หนี้สิน และส่วนของเจ้าของว่ามีความมั่นคงมากน้อยแค่ไหน สินทรัพย์ที่มีอยู่จะบ่งบอกศักยภาพ ในการเจริญเติบโตและความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจในอนาคต นอกจากนี้ยังแสดงถึงสภาพคล่องและความเสี่ยงในขณะนั้น

งบกระแสเงินสด จะสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการในรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ โดยแบ่งเป็น 3 กิจกรรมคือ

- 1) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน
- 2) กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน
- 3) กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

โดยตัวเลขที่ปรากฏในงบการเงิน จะสามารถนำมาวิเคราะห์เป็นอัตราส่วนทางการเงินเพื่อวัดผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ เช่น การวัดสภาพคล่องของธุรกิจ การวัดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ การวัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ และความสามารถในการชำระหนี้ เป็นต้น

2. เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนและตัดสินใจของธุรกิจ ข้อมูลบัญชีจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการตัดสินใจ โดยประเมินจากข้อมูลเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของรายงานวิเคราะห์ต่าง ๆ อันเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารงานสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตได้อย่างมีทิศทางและความเชื่อมั่นสูง สามารถนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการลงทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นหากมีข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง ทำให้สามารถพัฒนากิจการให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

3. เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผนกำไร และควบคุมค่าใช้จ่ายของบริษัท เนื่องจากในการทำบัญชีอย่างถูกต้อง จะทำให้กิจการทราบจำนวนต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และสามารถคำนวณต้นทุนของสินค้าและบริการของกิจการได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจกำหนดราคาสินค้าหรือบริการของธุรกิจ ช่วยในการควบคุมต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามประมาณการที่ได้กำหนดไว้ และสามารถนำไปวิเคราะห์ ปรับปรุงรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออก รวมถึงช่วยในการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับทรัพยากรที่กิจการมีอยู่ นอกจากนี้การบันทึกบัญชีจะทำให้สามารถตรวจสอบหาหลักฐานในการเบิกจ่ายแต่ละครั้ง จึงช่วยลดปัญหาในการเบิกจ่ายซ้ำซ้อนได้

4. เพื่อเป็นเครื่องมือในการหาแหล่งเงินทุน ในการจัดทำบัญชีจะทำให้เราได้รายงานทางการเงินที่ใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อทางธุรกิจต่าง ๆ อันเป็นหลักฐานในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับเจ้าหนี้และสถาบันการเงิน เช่น เมื่อเราต้องการเงินทุนเพิ่มก็สามารถนำรายงานทางการเงินนั้นไปเป็นข้อมูลประกอบในการขอสินเชื่อกับธนาคาร หรือเจ้าหนี้เงินกู้ โดยธนาคารหรือเจ้าหนี้เงินกู้จะใช้รายงานทางการเงินของกิจการเพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ จากความน่าเชื่อถือและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอกู้ยืม รวมถึงกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่ผู้ให้กู้จะได้รับ อันก่อให้เกิดประโยชน์ในการที่จะทำให้อกิจการจะได้รับวงเงินกู้ที่ต้องการ และจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่เหมาะสม

5. เพื่อให้กิจการมีระบบการควบคุมภายในที่ดี และเป็นสัญญาณเตือนภัยของกิจการ การมีระบบบัญชีที่ดี จะทำให้มีระบบการควบคุมภายในที่ดีที่ช่วยให้กิจการป้องกันการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากข้อมูลทางการเงิน ตลอดจนรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องมีความถูกต้องที่สามารถยืนยันถึงที่มาที่ไป ซึ่งจะช่วยให้โอกาสที่จะเกิดการทุจริตสามารถทำได้ยากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ข้อมูลทางบัญชีก็ยังสามารถนำมาวิเคราะห์หาสิ่งผิดปกติที่เกิดขึ้น หากจุดบกพร่อง จุดอ่อน และจุดรั่วไหลได้ ซึ่งจะเป็นสัญญาณเตือนภัยให้กิจการ ได้วางแผนเตรียมการป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

6. เพื่อประโยชน์ในการวางแผนเพื่อเสียภาษีได้อย่างถูกต้องและประหยัด การจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง จะทำให้ทราบกำไรขาดทุนที่แน่ชัด สามารถวางแผนภาษีอากรได้อย่างเหมาะสม ประหยัด และเสียภาษีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการทำงาน

แนวคิดที่กล่าวถึงประสิทธิผลในการทำงาน โดยทั่วไปมักจะกล่าวถึงผลการปฏิบัติงาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการทำงาน กล่าวคือถ้ามีผลการปฏิบัติงานดี ก็แสดงว่ามีประสิทธิผลในการทำงานสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าผลการปฏิบัติงานไม่ดี ก็แสดงว่ามีประสิทธิผลในการทำงานต่ำ และได้มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลไว้ ประกอบด้วย ความหมายของประสิทธิผล การวัดประสิทธิผลในการทำงาน การประเมินประสิทธิผลในการทำงาน ดังต่อไปนี้

ความหมายของประสิทธิผล

กรณี กิรีติบุตร (2529) กล่าวว่า คือนักเศรษฐศาสตร์หรือนักวิเคราะห์ทางการเงิน ประสิทธิภาพขององค์กร (organizational effectiveness) มีความหมายอย่างเดียวกันกับผลกำไรหรือผลประโยชน์จากการลงทุน (return of investment) สำหรับผู้จัดการฝ่ายผลิต ประสิทธิภาพมักหมายถึง ความถึง คุณภาพหรือปริมาณของผลผลิตที่เป็นสินค้าหรือบริการ สำหรับนักวิทยาศาสตร์ การวิจัย ประสิทธิภาพอาจถูกตีความในรูปของจำนวนสิ่งประดิษฐ์ใหม่หรือผลผลิตใหม่ ๆ ขององค์กร สำหรับนักสังคมศาสตร์ ประสิทธิภาพมักหมายถึงคุณภาพของชีวิตในการทำงาน แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า แนวคิดเรื่องประสิทธิผลคือ ตัวการที่จะเป็นเครื่องตัดสินใจ ในขั้นสุดท้ายว่า การบริหารและองค์กรประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

สมพงษ์ เกษมสิน (2532) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า คือการพิจารณาผลของการทำงานที่สำเร็จลุล่วงดังประสงค์ หรือที่คาดหวังไว้เป็นหลัก และความสำเร็จของงานอย่างมี ประสิทธิภาพนี้ อาจเกิดจากการที่ไม่ประหยัด หรือไม่มีประสิทธิภาพก็ได้ เป็นเรื่องของ การนำเอา ผลงานที่สำเร็จดังที่คาดหวังไว้พิจารณา

พิทยา บวรวัฒนา (2533) ได้สรุปความหมายของประสิทธิผลขององค์กรไว้ว่า องค์กรที่ ดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องของความสำเร็จขององค์กรในการกระทำ สิ่งต่าง ๆ ตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2537) ได้กล่าวถึงประสิทธิผลว่า เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของการวัดผล ความสำเร็จรวมของการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการเปรียบเทียบที่ได้จาก โครงการกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2541) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ (effectiveness) ว่า คือ การที่กิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรสามารถสร้างผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งในส่วนของผลผลิตและผลลัพธ์ เป็นกระบวนการเปรียบเทียบ ผลงานจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่า ได้ก่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ที่ตรงตามความคาดหวังที่ กำหนดไว้มากน้อยเพียงไร ประสิทธิภาพจึงมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์ของการ ดำเนินงาน เป็นกระบวนการวัดผลงานที่เน้นด้านปัจจัยนำออกของการดำเนินงาน

ทองหล่อ เดชไทย (2544) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า เป็นการแสดงให้เห็นถึงผลที่ได้รับของโครงการหรือบริการที่มีส่วนช่วยลดและแก้ปัญหาหรือพัฒนางานให้ดีขึ้น ฉะนั้น ประสิทธิภาพจึงเป็นการวัดผลของการได้มาซึ่งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ในโครงการ โดยการประเมินประสิทธิผลนั้น มุ่งเพื่อปรับปรุงแผนงานหรือหน้าที่และโครงสร้างของสถาบันที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์การได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ของงาน เปรียบเทียบกับปัจจัยนำเข้าหรืออาจรวมถึง การประเมินความพึงพอใจของชุมชนที่รับบริการด้วย

การวัดประสิทธิผลในการทำงาน

การวัดประสิทธิผลในการทำงานนั้น มีหลายวิธีการขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวัด โดยส่วนใหญ่จะวัดสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ ผลของงานที่ทำได้ เป็นต้น โดยได้มีผู้ทำการศึกษาและวิจัยถึงเกณฑ์ที่เหมาะสมในการวัดประสิทธิผลในการทำงาน ดังต่อไปนี้

Chemers and Ayman (1985) ได้ทำการวิจัยและสรุปแนวคิดว่า ควรวัดประสิทธิผลของกลุ่มใน 8 ด้าน คือ

1. คุณภาพ
2. ปริมาณผลของกลุ่ม
3. ความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน
4. การลาหยุดงานของผู้ได้บังคับบัญชาในกลุ่ม
5. การเปลี่ยนกลุ่มงาน
6. บรรยากาศในการทำงานกลุ่ม
7. ขวัญและกำลังใจในการทำงานกลุ่ม
8. ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

ซึ่งเกณฑ์เหล่านี้ Chemers and Ayman ได้ทดลองใช้แล้ว ปรากฏว่าความแปรปรวนในการประเมินผลของหัวหน้าระดับเหนือขึ้นไปถึง ร้อยละ 69.9

Cherrington (1994 อ้างใน กนกพจน์ สิงห์เมธากุลม, 2550) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์หรือความสำเร็จในการทำงาน ให้พิจารณาองค์ประกอบ 4 ด้านคือ

1. คุณภาพของงานที่ได้ทำ ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน
2. ปริมาณงานที่ได้ทำ
3. การพัฒนาคุณภาพส่วนบุคคล ได้แก่ การมีความรับผิดชอบ การมีความคิดริเริ่ม มีสติปัญญา การพัฒนาความสามารถ ทักษะ มีบุคลิกภาพ ทักษะคิด มีความสามารถในการพูดคุย
4. การพัฒนาการจัดการบริหาร คือ การเป็นผู้นำที่ดีของกลุ่มของตนเอง ความใส่ใจในการดำเนินงานของผู้ร่วมทีมงาน การสนับสนุนการช่วยแก้ปัญหา

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543) ได้กล่าวถึงเรื่องมาตรฐานซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับแผนและจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผลงานสำเร็จมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ จุดมุ่งหมายของแผนหรือวัตถุประสงค์ อาจพิจารณาให้เป็นมาตรฐานได้เพราะผลของแผนจะสามารถวัดได้โดยอาศัยจุดมุ่งหมายของแผน ฉะนั้นจุดมุ่งหมายจึงกลายเป็นเครื่องประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบแต่ไม่ได้หมายความว่า จุดมุ่งหมายจะกลายเป็นมาตรฐานทุกกรณีไป เพราะบางครั้งคนตั้งจุดมุ่งหมายไว้โดยมิได้มีการหาเครื่องมือใด ๆ มาวัดหรือเปรียบเทียบจุดมุ่งหมายนั้น เลยทำให้มาตรฐานกลายเป็นจุดมุ่งหมายแต่เรื่องวางแผนและแผนกระทำเมื่อมีการเกิดแผนขึ้น จุดมุ่งหมายก็มักจะกลายเป็นเครื่องประกอบการวัดผล และถือเป็นส่วนหนึ่งของแผนเพื่อใช้ในการควบคุม หากมาตรฐานมีความละเอียด รัดกุม แน่ชัดมาก การควบคุมย่อมจะกระทำได้ดี และกล่าวถึงหลักการของ Flippo ดังนี้

Flippo (n.d. อ้างใน อนันต์ เกตุวงศ์, 2543) ได้กล่าวถึงเรื่องของมาตรฐานไว้ดังนี้

1. เครื่องประกอบการพิจารณาที่ระบุไว้อย่างแน่นอนชัดเจนถึงผลสุดท้ายของการกระทำ

2. เครื่องประกอบการพิจารณาที่ระบุไว้อย่างแน่นอนจนถึงลักษณะของ ส่วนประกอบของการกระทำในแต่ละประเภทของมาตรฐานจำแนกส่วนย่อยของมาตรฐานได้ดังนี้

2.1 มาตรฐานเกี่ยวกับผลงานของการกระทำแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

2.1.1 คุณภาพงาน

2.1.2 ปริมาณของงาน

2.1.3 เวลาที่จะใช้เพื่อทำงานให้เสร็จ

2.1.4 ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของงาน

2.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

2.2.1 มาตรฐานเกี่ยวกับตัวบุคคล

2.2.2 มาตรฐานเกี่ยวกับหน้าที่การงาน

2.2.3 มาตรฐานเกี่ยวกับปัจจัยทางร่างกาย

เกณฑ์การวัดประสิทธิผลในการทำงานของผู้ที่ทำการศึกษาและวิจัยข้างต้น สามารถนำมาสรุปเปรียบเทียบได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบเกณฑ์การวัดประสิทธิผลในการทำงาน

Chemers and Ayman	Cherrington	Flippo
คุณภาพ	คุณภาพของงานที่ได้ทำ	คุณภาพงาน
ปริมาณผลของกลุ่ม	ปริมาณงานที่ได้ทำ	ปริมาณของงาน
ความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	การพัฒนาคุณภาพส่วนบุคคล	เวลาที่จะใช้เพื่อทำงานให้เสร็จ
การลาหยุดงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในกลุ่ม	การพัฒนาการจัดการบริหาร	ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของงาน
การเปลี่ยนกลุ่มงาน		
บรรยากาศในการทำงานกลุ่ม		
ขวัญ กำลังใจในการทำงานกลุ่ม		
ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม		

การประเมินประสิทธิผลการทำงาน

ยงยุทธ เกษสาคร (2541) ระบุว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคคลทางด้านทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่องาน เพื่อเพิ่มโอกาสก้าวหน้าในการทำงานของบุคลากรนั้น ๆ และยังสามารถนำมาตรวจสอบประสิทธิผลของการทำงานได้อีกด้วย

อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร (2542) กล่าวถึง การประเมินการปฏิบัติงานที่มุ่งประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ในแง่ผลสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีที่จะประเมินในรูปของ ปริมาณ คุณภาพ เวลา หรือประสิทธิผลในการทำงานซึ่งแบ่งออกเป็น 7 วิธี ดังนี้

1. วิธีการประเมินตามผลงาน ซึ่งเอาผลการปฏิบัติงานเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาและช่วยให้เกิดสัมพันธภาพอันดี ที่เป็นการจูงใจการปฏิบัติงานด้วย หลักสำคัญของการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบนี้คือ

1.1 ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมกันศึกษาลักษณะงาน และความรับผิดชอบในหน้าที่ของแต่ละคน กล่าวคือเพื่อให้รู้ปริมาณงาน และหน้าที่ของทุกคน

1.2 ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน และเป้าหมายนั้นจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักขององค์การ

1.3 กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับวัดหรือสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น

1.4 ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยกัน โดยอาศัยเกณฑ์และวัตถุประสงค์ข้างต้น การประเมินผลการปฏิบัติงานนี้จะต้องกระทำเป็นครั้งคราว ปีละหลายครั้ง

1.5 ผู้บังคับบัญชาจะต้องดำเนินการในฐานะผู้สนับสนุน กล่าวคือ ต้องคอยแนะนำและสอนงานอยู่เสมอ ๆ เพื่อช่วยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

1.6 การพิจารณาคำนิ้งถึงผลงานเป็นหลัก แต่จะไม่คำนึงถึงวิธีการหรือการกระทำของแต่ละคนบุคคล

2. วิธีการประเมินโดยใช้ตัวชี้โดยตรง วิธีนี้ถือเป็นหลักการประเมิน โดยพิจารณาที่ผลงานเพียงด้านเดียว (ไม่พิจารณาคุณลักษณะ หรือ พฤติกรรมของผู้รับการประเมิน) เริ่มจากพิจารณางานแต่ละงาน แล้วกำหนดเกณฑ์ที่ใช้วัดผลผลิตหรือผลงานที่เหมาะสมซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ด้านคุณภาพและปริมาณ

3. วิธีการประเมินโดยเทียบกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน วิธีนี้จะนำเอาผลการปฏิบัติงานที่ได้จริงมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งคล้ายคลึงกับวิธีการประเมินโดยใช้ตัวชี้โดยตรง แต่แทนที่จะใช้เพียงจำนวนตัวเลขในตัวชี้ ซึ่งจะแสดงเป้าหมายอย่างรวม ๆ

การประเมินผลตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน จะกำหนดรายละเอียดในเป้าหมายที่จะใช้วัดผลการปฏิบัติงานชัดเจนกว่า โดยการระบุเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน โดยการใช้อรรถบอกรให้ทราบว่าจะงานแต่ละงานของตำแหน่งต่าง ๆ จะถูกพิจารณาว่า ดี เมื่อได้มีการกระทำกิจกรรมใดบ้าง การกำหนดมาตรฐานจะพยายามให้อยู่ในลักษณะเชิงปริมาณให้มากที่สุด แต่หากไม่สามารถทำได้ อย่างน้อยจะต้องวางกรอบพิจารณาโดยบอกให้ทราบได้ว่า ในการประเมินงานตามกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งมีอะไรเป็นตัวชี้ หรือเป็นสิ่งที่คาดหวังจากกิจกรรมนั้น ลักษณะดังกล่าวเป็นการ กำหนดมาตรฐานเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจกำหนดเป้าหมายของงานบางส่วนซึ่งมีลักษณะเป็นงานตามวาระ

4. วิธีการจัดบันทึกปริมาณงาน วิธีนี้นิยมใช้กับงานประจำต้องทำซ้ำเหมือนเดิมและสามารถนับผลงานได้อย่างชัดเจน เช่น งานพิมพ์ งานผลิตทางอุตสาหกรรม งานเก็บเอกสาร โดยพิจารณาเปรียบเทียบผลงานรวมทั้งคนงานได้ปฏิบัติ และนับจำนวนปริมาณงานที่ได้ทำไว้ต่อวัน สัปดาห์ หรือเดือน กับมาตรฐานของงานที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

5. วิธีบันทึกผลการปฏิบัติงานตามช่วงเวลา วิธีประเมินผลการปฏิบัติงานแบบนี้จะวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในระยะเวลาหนึ่งที่กำหนด มักจะใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เช่น วัดความเร็วในการพิมพ์ต่อนาทีของพนักงานพิมพ์ดีดว่าพิมพ์ได้กี่คำ แตกต่างจากวิธีจัดบันทึกปริมาณงาน ซึ่งได้กำหนดระยะเวลาที่ต่อเนื่องกัน

6. วิธีทดสอบผลงาน ในการออกแบบวิธีการทดสอบผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาใช้ทดสอบ และประเมินผลแล้วติดตามการประเมินว่า พนักงานผู้นั้นทำงานได้ดีหรือไม่อย่างไร หลังจากนั้นก็จะทำการเลื่อนขั้น และเพิ่มเงินเดือนให้ในกรณีที่มีผลงานดี หรือลงโทษต่อไปเฉพาะกรณีที่มีผลงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

7. วิธีการวิเคราะห์หน้าที่และความรับผิดชอบตามตำแหน่ง วิธีนี้หัวหน้างานให้รายละเอียดเกี่ยวกับงานของตำแหน่ง และการประเมินมุ่งพิจารณาผลงานโดยตรงมากกว่าคุณลักษณะประจำตัว และลักษณะเฉพาะตัวบุคคล เช่น พิจารณางานเป็นที่พอใจหรือไม่ ถ้าพอใจทำไมจึงปรากฏผลเช่นนั้น และจะมีทางแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้นอย่างไร

สุภาภรณ์ เกษรรัตน์ (2543) กล่าวว่า การประเมินประสิทธิผลของงานมีความหมาย และวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป ตามจุดมุ่งหมายของผู้ที่จะนำผลการประเมินไปใช้ว่า ต้องการนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ทำอะไรและต้องการใช้ข้อมูลทางด้านใดบ้าง เพราะเกณฑ์ของประสิทธิผลนั้นจะต้องดูเป้าหมายของการวัด เช่น ต้องการดูสภาพปัจจุบันของระบบการทำงานในกลุ่มนั้น ต้องการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของกลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้ และช่วยนักวิจัยในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นต้น ดังนั้นคนที่ต้องการนำผลการประเมินไปใช้ในกรณีต่างกันก็จะต้องการชนิดของการวัดประสิทธิผลที่ต่างกัน

อุษณา ภัทรมนตรี (2545) กล่าวว่า การประเมินความประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มักต้องทำโดยการเปรียบเทียบ เช่น เปรียบเทียบกับเป้าหมายมาตรฐาน งวดเวลาอื่นหรือกับหน่วยงานอื่นไม่อาจกระทำลอย ๆ โดยขาดการเปรียบเทียบและกิจกรรมอาจประเมินประสิทธิผลไม่ได้ ถ้าไม่ได้กำหนดเป้าหมายที่ต้องการไว้อย่างแน่ชัดตั้งแต่แรก การประเมินประสิทธิผลการปฏิบัติงาน โดยยึดความสำเร็จของงานหรือวัตถุประสงค์

ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษา รวบรวมผลการศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Chaston and Mangles (1991) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอังกฤษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา มุมมองความต้องการในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและผู้บริหาร สักส่วนของผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยทำการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ถึงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งทำการสุ่มเลือกจากสมาชิกของ AAT (Association of Accounting Technicians) จำนวน 500 คน และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 405 คน คิดเป็นร้อยละ 81 และส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารทั้งภาครัฐและเอกชน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 64 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53 ใช้ SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการศึกษาพบว่า มุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุด รองมาเป็นการใช้คอมพิวเตอร์จัดการข้อมูลและมาตรฐานการบัญชี ส่วนมุมมองของผู้บริหารต้องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในด้านมาตรฐาน

การบัญชีมากที่สุด รองมาเป็นการใช้คอมพิวเตอร์จัดการข้อมูลและการบัญชีบริหาร ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและผู้บริหารสนใจเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับการจัดการฝึกอบรมภายนอกมากกว่าจะศึกษาด้วยตนเอง โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเห็นว่าควรอบรมในวันปกติเต็มวัน แต่ผู้บริหารเห็นว่าควรอบรมเพียงครึ่งวัน และมีความเห็นใกล้เคียงกันในเรื่องบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพว่าควรเป็นลักษณะของการเต็มใจมากกว่าที่จะออกเป็นระเบียบบังคับให้ต้องทำ

Burgess (2000) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสำหรับผู้จัดการการเงินในอุตสาหกรรมบริการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้จัดการการเงินในอุตสาหกรรมบริการ และนำเสนอโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องที่มีความเหมาะสมมากกว่าเดิม โดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและความต้องการในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ใช้แบบสอบถามร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างคือผู้จัดการการเงินในอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมนักบัญชีธุรกิจบริการในสหราชอาณาจักร

ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้จัดการการเงินมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ต้องการให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน โดยเน้นทักษะทางเทคนิคเฉพาะมากกว่าการจัดการทั่วไป ผู้จัดการการเงินที่เป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพบัญชีจะคุ้นเคยกับแนวคิดและการเข้ารับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งด้านเนื้อหาและจำนวนชั่วโมง และส่วนใหญ่เห็นว่าการอบรมแบบเต็มวัน และเห็นว่าการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้ธุรกิจบริการมีประสิทธิภาพมากขึ้น โปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องควรจะต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานและองค์กรวิชาชีพอื่น ๆ ด้วย

Paisey, Paisey, and Tarbert (2007) ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมการพัฒนาด้านอาชีพอย่างต่อเนื่องของนักบัญชีสหราชอาณาจักรในทางปฏิบัติโดยทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการพัฒนาด้านอาชีพอย่างต่อเนื่องในทางปฏิบัติที่นักบัญชีได้ใช้ในการพัฒนาตนเอง โดยส่งแบบสอบถามไปยังนักบัญชีซึ่งเป็นสมาชิกของ ACCA CIMA ICAEW และ ICAS

ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของสมาคม ที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ นั่นคือการอ่านหนังสือทางวิชาการและการเข้าชั้นเรียนหรืออบรมเพิ่มเติม และอีกร้อยละ 20 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มว่าจะไม่ปฏิบัติตาม เว้นแต่จะมีบทลงโทษ จึงจะปฏิบัติตาม

Rothwell and Herbert (2007) ได้ศึกษาเรื่องผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพในด้านทัศนคติและการทำงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในมุมมองการทำงานและความสำเร็จในวิชาชีพแบบมืออาชีพ โดยใช้แบบสอบถามแจกจ่ายในที่ประชุมองค์กรวิชาชีพบัญชี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติสำหรับสังคมศาสตร์

ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับ คนที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานมากกว่าระยะเวลาการทำงาน อายุ วุฒิการศึกษาและเพศ การพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทำให้เพิ่มความรู้เชิงทฤษฎี ความเข้าใจในวิชาชีพและเป็นแรงจูงใจ ในการก้าวเป็นมืออาชีพ

วัชรินทร์ หอมประเสริฐ (2551) ศึกษาความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทัศนะของ ผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจในจังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนา ผู้ทำบัญชีตามทัศนะของผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจในจังหวัดจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบความ ต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทัศนะของผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจ ในจังหวัดจันทบุรี ทั้งหมด ธุรกิจเดียวกันและจำแนกตามหมวดธุรกิจ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียวและกำลังสองน้อยที่สุด

ผลจากการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทัศนะของผู้ทำบัญชีและผู้ บริหารธุรกิจส่วนใหญ่ มีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีในด้านคุณธรรมจริยธรรม คือการปฏิบัติงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส ปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และปฏิบัติงาน โดยไม่เปิดเผยข้อมูลอันเป็นความลับ ขององค์กร รองลงมาคือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้ในสำนักงานอัตโนมัติ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและด้านความรู้ในวิชาชีพ เกี่ยวกับกลุ่ม

การบริหารจัดการในเรื่องการจัดทำงบประมาณเงินสด และการวิเคราะห์งบการเงิน ส่วนการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชี ตามหมวดธุรกิจทั้งหมดธุรกิจเดียวกัน และจำแนกตามหมวดธุรกิจ พบว่ามีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีไม่แตกต่างกัน

สมลักษณ์ จัปสรทิพย์ (2549) ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขในการจัดอบรมหรือสัมมนา การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขในการจัดอบรมหรือสัมมนาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตอบโดยสถาบัน หน่วยงานที่เป็นผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีจำนวน 62 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยเทคนิคทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ค่าสถิติที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบการเปรียบเทียบพหุคูณวิธีการของFisher's Least – Significant Different (LSD) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาการจัดฝึกอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาการจัดฝึกอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีภายในองค์กรอยู่ในระดับน้อยกว่า ระดับปัญหาการจัดอบรมภายนอกองค์กร ซึ่งมีระดับปัญหาปานกลาง ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดอบรม เรื่องที่เร่งด่วนแก้ไขมากที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ทำบัญชีมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อันดับรองคือการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันผู้จัดอบรม และจัดอันดับสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

จากกรอบแนวคิดของการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรอิสระคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ประเภทที่ทำงาน ระดับตำแหน่งงาน พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตัวแปรตามคือ การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน โดยการเปรียบเทียบการวัดประสิทธิผลในการทำงานก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ดังมีสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี จะสูงกว่า ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีที่แตกต่างกัน จะสามารถพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน ได้แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยครั้งนี้จะแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะกล่าวถึง แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ จะใช้ข้อมูลจาก 2 แหล่งข้อมูลคือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาดำรงวิชาการ เอกสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์และวารสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ บทความทางวิชาการ เอกสารประกอบการเรียนที่เกี่ยวข้อง การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ของสถาบันการศึกษาและสถาบันวิชาชีพ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร และผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านการบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ซึ่งรายชื่อของสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีเป็นข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ข้อมูล ณ วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2552

กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของคอแคเรน (Cochran, 1977 อ้างใน วีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ใช้ในกรณีที่ไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน แต่ทราบว่ามีความถี่จำนวนมาก ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

e = ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ซึ่งเท่ากับ 0.05

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า $Z = 1.96$

แทนค่า

$$n = \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2}$$

$$n = 384.16$$

ดังนั้น จำนวนตัวอย่างที่ใช้ทั้งสิ้น คือ 385 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเจาะจง (Purposive sampling) คือการเลือกสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชี ซึ่งเป็นที่ทำงานของผู้ทำบัญชีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการนำรายชื่อของสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 มาทำการตรวจสอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานบัญชีว่ามีการให้บริการรับทำบัญชีเป็นหลักและยังมีสถานคงอยู่จริง ซึ่งจากการตรวจสอบจากรายชื่อทั้งหมด ได้สำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานครที่มีการให้บริการรับทำบัญชีเป็นหลักและยังมีสถานคงอยู่ เพื่อจะทำการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ทำบัญชีจำนวน 580 แห่ง โดยส่งแบบสอบถามแต่ละแห่งจำนวน 4 ชุด รวมส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 2,320 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามโดยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามเป็นทั้ง 2 ลักษณะคือ คำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด ที่สร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน (สามารถดูแบบสอบถามจากภาคผนวก) ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี ประเภทของสำนักงานบัญชี ระดับตำแหน่งงาน พ.ศ. ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชีและการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยใช้ลักษณะคำถามแบบปลายปิดให้เลือก

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับ ความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้ทำบัญชี โดยใช้ลักษณะคำถามแบบปลายปิดให้เลือก

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชี หลังจากได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้ทดสอบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การทดสอบความเที่ยงตรง ของแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น ว่าสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ในแบบสอบถาม และนำไปใช้ทดลองเก็บข้อมูลก่อน 30 คน จากนั้นรวบรวมข้อผิดพลาด และดำเนินการแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ ก่อนการเก็บข้อมูลจริง

2. การทดสอบความเชื่อถือได้ ของแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น โดยใช้วิธีวัดความสอดคล้องภายใน เพื่อวัดความสอดคล้องระหว่างข้อย่อยต่าง ๆ ว่ากำลังวัดสิ่งเดียวกันหรือไม่ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (Cronbachs' alpha coefficient) ซึ่งถ้าค่าอัลฟาที่ได้มีค่าเข้าใกล้กับ 1 มาก แสดงว่ามีความน่าเชื่อถือมาก

ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น โดยนำไปทดลองเก็บข้อมูลจาก 30 คน พบว่าได้ค่าอัลฟาเท่ากับ 0.962 สำหรับแบบทดสอบทั้งหมด ได้ค่าอัลฟาเท่ากับ 0.934 สำหรับแบบทดสอบในส่วนก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และได้ค่าอัลฟาเท่ากับ 0.950 สำหรับแบบทดสอบในส่วนหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ทำบัญชีที่สำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร ทางไปรษณีย์ และด้านหลังของแบบสอบถามจะติดดวงตราไปรษณียากรเพื่อให้ผู้ทำบัญชีส่งแบบสอบถามที่ให้ข้อมูลเรียบร้อยแล้วกลับคืนมา เมื่อส่งแบบสอบถามไปแล้วจะทำการโทรศัพท์ติดต่อไปยังสำนักงานบัญชีเพื่อสอบถามว่าได้รับแบบสอบถามหรือไม่ หากไม่ได้รับจะสอบถามที่อยู่ที่ต้องการแล้วส่งแบบสอบถามกลับไปอีกครั้ง และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม หากยังไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์หรือตามกำหนดสำหรับบางแห่งที่ขอเวลาในการทำแบบสอบถามนาน ก็จะโทรศัพท์ติดต่อกลับไปยังสำนักงานบัญชีเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนอีกครั้ง

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมานำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

แบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมดที่มีความสมบูรณ์สามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 429 ชุด คิดเป็นร้อยละ 18.50

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ นำข้อมูลที่ได้รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี ประเภทของสำนักงานบัญชีระดับตำแหน่งงาน พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชีและการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 2 เกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพในการทำงานตามความคิดเห็นของผู้ทำบัญชี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5 - 1)}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้มาอธิบายระดับความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานของตนเอง โดยแบ่งระดับความคิดเห็นจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

- 1.00 – 1.80 หมายความว่า ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ ต่ำที่สุด
- 1.81 – 2.60 หมายความว่า ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ ต่ำ
- 2.61 – 3.40 หมายความว่า ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 3.41 – 4.20 หมายความว่า ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ สูง
- 4.21 – 5.00 หมายความว่า ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ สูงที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลใน ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชี หลังจากได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยนำมาจัดประเภทของความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4. การทดสอบสมมติฐาน ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชี ซึ่งจำแนกตัวแปรอิสระ 2 ตัว วิเคราะห์ด้วยค่า t-test ส่วนที่จำแนกตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวขึ้นไป วิเคราะห์ด้วยค่า F-test (one – way ANOVA) ข้อมูลในส่วนการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชี วิเคราะห์ด้วยค่า paired t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยนำเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชี

ส่วนที่ 2 ความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชี ในส่วนคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชี

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี ประเภทของสำนักงานบัญชี ระดับตำแหน่งงาน พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำ บัญชีของผู้ทำบัญชีและการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ซึ่งแสดงรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	65	15.20
หญิง	364	84.80
รวม	429	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 84.80 ส่วนที่เหลือเป็นเพศชาย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 15.20

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 31 ปี	151	35.20
31 – 35 ปี	98	22.80
36 – 40 ปี	75	17.50
41 – 45 ปี	59	13.80
มากกว่า 45 ปี	46	10.70
รวม	429	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ อายุต่ำกว่า 31 ปี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 รองลงมา อายุ 31 – 35 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 22.80 อายุ 36 – 40 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 อายุ 41 – 45 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 และน้อยที่สุดคืออายุ มากกว่า 45 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	371	86.50
ปริญญาโท	58	13.50
ปริญญาเอก	-	-
รวม	429	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 86.50 และส่วนที่เหลือเป็นระดับปริญญาโท จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี

ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	21	4.90
1 – 5 ปี	124	28.90
6 – 10 ปี	115	26.80
11 – 15 ปี	76	17.70
16 – 20 ปี	51	11.90
มากกว่า 20 ปี	42	9.80
รวม	429	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 1 – 5 ปี จำนวน 124 คนคิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมาคือ ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 ประสบการณ์ทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 ประสบการณ์ทำงาน 16 – 20 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 และประสบการณ์ทำงานน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประเภทของสำนักงานบัญชี

ประเภทของสำนักงานบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	62	14.50
บริษัทจำกัด	367	85.50
รวม	429	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ ทำงานอยู่ในสำนักงานบัญชีซึ่งจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด จำนวน 367 คน คิดเป็นร้อยละ 85.50 และส่วนที่เหลือทำงานอยู่ในสำนักงานบัญชีซึ่งจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามระดับตำแหน่งงาน

ระดับตำแหน่งงาน	จำนวน	ร้อยละ
หุ้นส่วน/หัวหน้า/ผู้จัดการ	120	28.00
หัวหน้าแผนก/ฝ่าย	94	21.90
พนักงาน	215	50.10
รวม	429	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ มีระดับตำแหน่งงานเป็นพนักงาน จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 50.10 รองลงมาเป็นหุ้นส่วน/หัวหน้า/ผู้จัดการ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และน้อยที่สุดเป็นหัวหน้าแผนก/ฝ่าย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตาม พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี

พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
ก่อน พ.ศ.2548	155	36.10
พ.ศ.2548	64	14.90
พ.ศ.2549	52	12.10
พ.ศ.2550	45	10.50
พ.ศ.2551	44	10.30
พ.ศ.2552	45	10.50
พ.ศ.2553	24	5.60
รวม	429	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี ก่อน พ.ศ. 2548 จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 รองลงมา คือ พ.ศ. 2548 จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2549 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2550 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2552 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2551 จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 และขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2553 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ทำบัญชี จำแนกตามการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีใบประกอบวิชาชีพ	366	85.30
มีใบประกอบวิชาชีพเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA: Certified Public Accountant)	48	11.20
มีใบประกอบวิชาชีพเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน (CIA: Certified Internal Auditor)	2	0.50
อื่น ๆ เช่น มีใบประกอบวิชาชีพเป็นผู้สอบบัญชีภาษี อากร (TA: Tax Auditor)	13	3.00
รวม	429	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่ ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 85.30 รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 ผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน (CIA) อื่น ๆ เช่น ผู้สอบบัญชีภาษีอากร จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 แต่ไม่มีผู้ใดมีใบประกอบวิชาชีพเกินกว่า 1 ประเภท

สรุปข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุน้อยกว่า 31 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 1 – 5 ปี ทำงานอยู่ในสำนักงานบัญชีซึ่งจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด มีตำแหน่งเป็นพนักงาน พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีคือ ก่อน พ.ศ. 2548 และไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 ความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามความคิดเห็นของผู้ทำบัญชี จำแนกตามกระบวนการในการจัดทำบัญชีออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านวิเคราะห์รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input) ด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) ด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในแต่ละด้านตามกระบวนการในการจัดทำบัญชี และสรุปโดยรวมทั้ง 3 ด้าน

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ			หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	ด้านวิเคราะห์รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input)	3.53	0.777	สูง	4.14	0.699
ด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภทสรุปและรายงาน (Process)	3.40	0.705	ปานกลาง	4.02	0.648	สูง
ด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output)	3.57	0.809	สูง	4.17	0.723	สูง
สรุปโดยรวมทั้ง 3 ด้าน	3.46	0.702	สูง	4.08	0.642	สูง

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ทำบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงาน ในด้านวิเคราะห์รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input) และในด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output) ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน แต่หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วจะสูงกว่า โดยเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย ส่วนในด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง แต่หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง และสรุปโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ความมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพและหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน แต่หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วจะสูงกว่า โดยเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย ซึ่งทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) ซึ่งเป็นการนำมาตรฐานการบัญชีเป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งมาตรฐานการบัญชีมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ทำให้มีผลต่อการพัฒนาความรู้และนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในด้านวิเคราะห์รายการค้า หรือรายการทางบัญชี (Input)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน
	ต่ำ ที่สุด	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง ที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ต่ำ ที่สุด	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง ที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	
	1. การวิเคราะห์หมวดหมู่ รายการค้า เพื่อบันทึกบัญชี คือสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของ เจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้ อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี	3	36	197	149	44	3.45	0.815	สูง	2	6	58	234	129	4.12	0.721	
	(0.7)	(8.4)	(45.9)	(34.7)	(10.3)				(0.5)	(1.4)	(13.5)	(54.5)	(30.1)				
2. การเลือกประเภทสมุดราย วัน เพื่อบันทึกบัญชี ว่าควร เป็นสมุดบัญชีรายวันทั่วไป หรือสมุดราย วันเฉพาะ เช่น สมุดรายวันซื้อได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	4	28	168	165	64	3.60	0.852	สูง	4	4	65	208	148	4.15	0.773	สูง	0.55
	(0.9)	(6.5)	(39.2)	(38.5)	(14.9)				(0.9)	(0.9)	(15.2)	(48.5)	(34.5)				
ค่าเฉลี่ยรวม						3.53	0.777	สูง						4.14	0.699	สูง	0.61

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้ทำบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงาน ในด้านวิเคราะห์รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input) ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และความมีประสิทธิภาพในการทำงานหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อยู่ในระดับสูงเช่นกันแต่สูงกว่า คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ซึ่งมีผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.61 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การวิเคราะห์หมวดหมู่รายการค้าเพื่อบันทึกบัญชี ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะอยู่ในระดับที่สูง มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 การเลือกประเภทสมุดรายวันเพื่อบันทึกบัญชีว่าควรเป็นสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะอยู่ในระดับที่สูง มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.55

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี
ในด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ							หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ							ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน		
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}		S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การรับรู้สินทรัพย์ เช่น บันทึกลงทุน, สินค้าคงเหลือ, รับรู้ลูกหนี้ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	5	46	195	139	44	3.40	0.855	ปานกลาง	3	9	80	215	122	4.03	0.786	สูง	0.63
	(1.2)	(10.7)	(45.5)	(32.4)	(10.3)				(0.7)	(2.1)	(18.6)	(50.1)	(28.4)				
4. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การวัดมูลค่าสินทรัพย์ เช่น ต้นทุนของเงินลงทุน, ติราคา สินค้าคงเหลือ, ราคาที่ดินอาคาร และอุปกรณ์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	7	75	218	104	25	3.15	0.833	ปานกลาง	2	11	104	226	86	3.89	0.760	สูง	0.74
	(1.6)	(17.5)	(50.8)	(24.2)	(5.8)				(0.5)	(2.6)	(24.2)	(52.7)	(20.0)				

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการจำหน่ายจ่าย โอนสินทรัพย์ เช่น การจำหน่ายรถยนต์ ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	9	72	188	134	26	3.22	0.871	ปานกลาง	3	11	106	211	98	3.91	0.796	สูง	0.69
	(2.1)	(16.8)	(43.8)	(31.2)	(6.1)				(0.7)	(2.6)	(24.7)	(49.2)	(22.8)				
6. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้ และประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณมูลค่าภาระผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือ ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	7	65	233	106	18	3.15	0.782	ปานกลาง	3	12	124	207	83	3.83	0.793	สูง	0.68
	(1.6)	(15.2)	(54.3)	(24.7)	(4.2)				(0.7)	(2.8)	(28.9)	(48.3)	(19.3)				

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของหนี้สินและประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณการหนี้สินจากการประกันคุณภาพสินค้าหรือการชดเชยให้กับลูกค้า ได้ครบถ้วนถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	12 (2.8)	90 (21.0)	218 (50.8)	94 (21.9)	15 (3.5)	3.02	0.826	ปานกลาง	2 (0.5)	23 (5.4)	144 (33.6)	188 (43.8)	72 (16.8)	3.71	0.823	สูง	0.69
8. การบันทึกบัญชีใน ส่วนของเจ้าของ เช่น บัญชีทุน ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	8 (1.9)	41 (9.6)	167 (38.9)	162 (37.8)	51 (11.9)	3.48	0.890	สูง	4 (0.9)	8 (1.9)	92 (21.4)	189 (44.1)	136 (31.7)	4.04	0.831	สูง	0.56

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
9. การบันทึกบัญชี การรับรู้รายได้ เช่น จากการขายสินค้า การให้บริการ ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	4 (0.9)	32 (7.5)	155 (36.1)	167 (38.9)	71 (16.6)	3.63	0.879	สูง	1 (0.2)	12 (2.8)	57 (13.3)	198 (46.2)	161 (37.5)	4.18	0.781	สูง	0.55
10. การบันทึกบัญชี รับรู้ค่าใช้จ่าย เช่น ต้นทุน,ค่าใช้จ่ายในการบริหารได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	3 (0.7)	30 (7.0)	169 (39.4)	174 (40.6)	53 (12.4)	3.57	0.822	สูง	1 (0.2)	16 (3.7)	56 (13.1)	198 (46.2)	158 (36.8)	4.16	0.804	สูง	0.59

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
11. การบันทึกปรับปรุงราย การ บัญชีตอนสิ้นงวด เช่น การ ปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ได้ อย่ างครบถ้วนตามเกณฑ์ค้าง และถูกต้องตามหลักการบัญชี	4 (0.9)	35 (8.2)	177 (41.3)	161 (37.5)	52 (12.1)	3.52	0.844	สูง	1 (0.2)	11 (2.6)	63 (14.7)	206 (48.0)	148 (34.5)	4.14	0.773	สูง	0.62
12. การบันทึกรายการตาม เอกสาร หลักฐานการลงบัญชี ในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือ สมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุด รายวันเงินสดจ่าย สมุดรายวัน เงินสดรับ ได้ครบถ้วนและ เสร็จทันเวลาตามประกาศกรม พัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด	7 (1.6)	42 (9.8)	174 (40.6)	147 (34.3)	59 (13.8)	3.49	0.906	สูง	2 (0.5)	12 (2.8)	78 (18.2)	199 (46.4)	138 (32.2)	4.07	0.809	สูง	0.58

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
13. จัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตามชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เช่น บัญชีแยกประเภทต้องจัดทำบัญชีแยกประเภทลูกหนี้และเจ้าหนี้	6 (1.4)	41 (9.6)	143 (33.3)	175 (40.8)	64 (14.9)	3.58	0.905	สูง	4 (0.9)	5 (1.2)	65 (15.2)	206 (48.0)	149 (34.7)	4.14	0.781	สูง	0.56
14. การจัดทำงบทดลอง และงบทดลองหลังปรับปรุงรายการ ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	6 (1.4)	40 (9.3)	152 (35.4)	160 (37.3)	71 (16.6)	3.58	0.920	สูง	4 (0.9)	7 (1.6)	69 (16.1)	200 (46.6)	149 (34.7)	4.13	0.802	สูง	0.55
ค่าเฉลี่ยรวม						3.40	0.705	ปานกลาง						4.02	0.648	สูง	0.62

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้ทำบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานในด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และความมีประสิทธิภาพในการทำงาน หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ซึ่งมีผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ความมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อนเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง และหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วความมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง คือการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้สินทรัพย์ มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.74 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการจำหน่าย จ่าย โอน สินทรัพย์ มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.69 การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้และประมาณการหนี้สิน มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.68 และการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของหนี้สินและประมาณการหนี้สิน มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.69 และความมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูง แต่หลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะสูงกว่า คือการบันทึกบัญชีในส่วนของเจ้าของ มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.56 การบันทึกบัญชีการรับรู้รายได้ มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.55 การบันทึกบัญชีรับรู้ค่าใช้จ่าย มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 การบันทึกปรับปรุงรายการบัญชีตอนสิ้นงวด มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 การบันทึกรายการตามเอกสารหลักฐานการลงบัญชีในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.58 การจัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตามชนิดของบัญชี ที่ต้องจัดทำตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.56 การจัดทำบทยอดคงค้างและงบทดลองหลังปรับปรุงรายการ มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.55 ซึ่งทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) มีผลต่อการพัฒนาความรู้และนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้สินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการจำหน่าย จ่าย โอน สินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้และประมาณการหนี้สิน และการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของหนี้สินและประมาณการหนี้สินซึ่งทำให้ผู้ทำบัญชีมีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มจากระดับปานกลางเป็นระดับสูง

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในด้านการสรุปผล
ในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน
	ต่ำ ที่สุด	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง ที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ต่ำ ที่สุด	ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง ที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	
	15. ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำ รายงานทางการเงิน เช่น งบดุล งบกำไร-ขาดทุน เสร็จ ทันตามกำหนดระยะเวลา	8 (1.9)	37 (8.6)	134 (31.2)	174 (40.6)	76 (17.7)	3.64	0.934	สูง	1 (0.2)	11 (2.6)	68 (15.9)	178 (41.5)	171 (39.9)	4.18	0.806	
16. การจัดทำงบดุล ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการ แสดงรายการในงบการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีและ ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	6 (1.4)	43 (10.0)	161 (37.5)	163 (38.0)	56 (13.1)	3.51	0.893	สูง	1 (0.2)	10 (2.3)	78 (18.2)	170 (39.6)	170 (39.6)	4.16	0.817	สูง	0.65

ตารางที่ 14 (ต่อ)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ								ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
17. การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	4 (0.9)	39 (9.1)	158 (36.8)	172 (40.1)	56 (13.1)	3.55	0.865	สูง	1 (0.2)	5 (1.2)	78 (18.2)	174 (40.6)	171 (39.9)	4.19	0.784	สูง	0.64
18. การนำเสนองบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	6 (1.4)	43 (10.0)	167 (38.9)	166 (38.7)	47 (11.0)	3.48	0.869	สูง	1 (0.2)	12 (2.8)	72 (16.8)	189 (44.1)	155 (36.1)	4.13	0.804	สูง	0.65
19. การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	6 (1.4)	53 (12.4)	162 (37.8)	168 (39.2)	40 (9.3)	3.43	0.874	สูง	1 (0.2)	19 (4.4)	75 (17.5)	183 (42.7)	151 (35.2)	4.08	0.849	สูง	0.65

ตารางที่ 14 (ต่อ)

(N = 429)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ							หลัง จากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ							ผลต่างของ \bar{X} หลัง - ก่อน		
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	\bar{X}		S.D.	ระดับความคิดเห็น
20. นำส่งรายงานทางการเงิน ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ ทันตามกำหนดระยะเวลา	6 (1.4)	32 (7.5)	127 (29.6)	145 (33.8)	119 (27.7)	3.79	0.978	สูง	5 (1.2)	5 (1.2)	53 (12.4)	166 (38.7)	200 (46.6)	4.28	0.814	สูงที่สุด	0.49
ค่าเฉลี่ยรวม						3.57	0.809	สูง						4.17	0.723	สูง	0.60

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ทำบัญชีมีระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานในด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output) ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และความมีประสิทธิภาพในการทำงานหลังจากเข้ารับ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูงเช่นกัน คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ซึ่งมีผลต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ความมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูงแต่หลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะสูงกว่า คือปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำรายงานทางการเงินเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.54 การจัดทำงบดุลได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.65 การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.64 การนำเสนองบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.65 การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.65 และความมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อนเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับสูง หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วความมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงที่สุด คือนำส่งรายงานทางการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.49

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชี ในส่วนคำถามปลายเปิด

จากการรวบรวมคำตอบจากคำถามปลายเปิดที่ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 134 ราย ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ นำมาสรุปได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นในเรื่องข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
ด้านกิจกรรมและการนับชั่วโมง		
ควรนับจำนวนชั่วโมงต่อปี	8	5.97
จำนวนชั่วโมงบังคับ (วิชาบัญชี) ไม่ควรจำกัด	4	2.99
ด้านเนื้อหาหรือหลักสูตร		
เนื้อหาควรเป็นเชิงลึกและนำมาใช้ในงานได้จริง	51	38.06
เนื้อหาควรเป็นแนวทางปฏิบัติไม่ใช่ตำราเรียน	15	11.19
หัวข้อควรมีหลากหลาย	38	28.36
หลักสูตรการบรรยายควรมีกิจกรรมร่วมด้วย	2	1.49
ด้านสถาบันวิชาชีพ หรือหน่วยงานจัดอบรม		
สภาวิชาชีพบัญชีควรเข้ามาดูแลเรื่องมาตรฐาน	27	20.15
คุณภาพในการจัดอบรมของหน่วยงานจัดอบรม		
หน่วยงานจัดอบรมควรมีความพร้อมทั้งสถานที่	36	26.87
ภายในและเรื่องการเดินทาง		
หน่วยงานจัดอบรมควรกระจายอยู่หลายพื้นที่	23	17.16
หน่วยงานจัดอบรมควรคัดสรรวิทยากรที่มีความรู้จริง	19	14.18
ด้านระยะเวลา 27 ชั่วโมง ในหนึ่งรอบ 3 ปี		
จำนวน 27 ชั่วโมง ในหนึ่งรอบ 3 ปี ควรลดลง	21	15.67
จำนวน 27 ชั่วโมง ในหนึ่งรอบ 3 ปี ควรเพิ่มขึ้น	17	12.69

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
ด้านค่าใช้จ่าย		
สภาวิชาชีพบัญชีควรจัดอบรมในราคาที่ไม่สูงเกินไป	125	93.28
สภาวิชาชีพบัญชีควรควบคุม ดูแลในการจัดอบรมของหน่วยงานที่จัดอบรมในราคาต่ำให้มีคุณภาพ	10	7.46

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ทำบัญชีมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ในด้านกิจกรรมและการนับชั่วโมงให้นับจำนวนชั่วโมงต่อปี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.97 และไม่ควรจำกัดชั่วโมงบังคับ (บัญชี) จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.99 ในด้านเนื้อหาหรือหลักสูตร ควรเป็นเนื้อหาและหลักสูตรเชิงลึกและนำมาใช้งานได้จริง จำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.06 ควรมีเนื้อหาเป็นแนวทางปฏิบัติไม่ใช่ตำราเรียน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.19 ควรมีหัวข้อที่หลากหลาย จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.36 และหลักสูตรการบรรยายควรมีกิจกรรมร่วมด้วย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.49 ในด้านสถาบันวิชาชีพหรือหน่วยงานจัดอบรม ให้สภาวิชาชีพบัญชีควรเข้ามาดูแลเรื่องมาตรฐาน คุณภาพในการจัดอบรมของหน่วยงานจัดอบรม จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.15 หน่วยงานจัดอบรมควรมีความพร้อมทั้งสถานที่ภายในและเรื่องการเดินทาง จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.87 หน่วยงานจัดอบรมควรกระจายอยู่หลายพื้นที่ จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.16 หน่วยงานจัดอบรมควรคัดสรรวิทยากรที่มีความรู้จริง จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.18 ในด้านระยะเวลา 27 ชั่วโมง ในหนึ่งรอบ 3 ปี ควรลดจำนวน ชั่วโมงลงจากเดิม จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.67 และควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงขึ้นจากเดิม จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.69 ในด้านค่าใช้จ่าย สภาวิชาชีพบัญชีควรจัดอบรมในราคาที่ไม่สูงเกินไป จำนวน 125 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.28 และสภาวิชาชีพบัญชีควรควบคุม ดูแลในการจัดอบรมของหน่วยงานที่จัดอบรมในราคาต่ำให้มีคุณภาพ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.46

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี จะสูงกว่า ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพสรุปโดยรวม

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
หลัง	429	4.076	0.6421	24.327	.000*
ก่อน	429	3.462	0.7019		

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 16 ผลการทดสอบพบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีโดยรวม หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะสูงกว่า ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 ผลการทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ในด้านวิเคราะห์รายการค้า หรือรายการทางบัญชี (Input)

ประสิทธิผลในการทำงาน	จำนวน	ก่อน การเข้ารับ การพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพ		หลัง จากเข้ารับ การพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพ		t	Sig.
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
		1. การวิเคราะห์หมวดหมู่ รายการค้า เพื่อบันทึกบัญชี คือ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของ เจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้ อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี	429	3.45	0.815		
2. การเลือกประเภทสมุดราย วัน เพื่อบันทึกบัญชี ว่าควร เป็นสมุดบัญชีรายวันทั่วไป หรือสมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวันซื้อได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	429	3.60	0.852	4.15	0.773	15.816	.000*
สรุป		3.53	0.777	4.14	0.699	19.447	.000*

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 17 ผลการทดสอบพบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในด้านวิเคราะห์รายการค้า หรือรายการทางบัญชี (Input) หลังจากรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะสูงกว่า ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 18 ผลการทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ในด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process)

ประสิทธิผลในการทำงาน	จำนวน	ก่อน การเข้ารับ		หลัง จากเข้ารับ		t	Sig.
		การพัฒนาความรู้		การพัฒนาความรู้			
		ต่อเนื่องทางวิชาชีพ		ต่อเนื่องทางวิชาชีพ			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การรับรู้สินทรัพย์ เช่น บันทึกลงทุน, สินค้าคงเหลือ, รับรู้ลูกหนี้ ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	429	3.40	0.855	4.03	0.786	17.931	.000*
4. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การวัดมูลค่าสินทรัพย์ เช่น ต้นทุนของเงินลงทุน, ติราคา สินค้าคงเหลือ, ราคาที่ดินอาคาร และอุปกรณ์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	429	3.15	0.833	3.89	0.760	21.904	.000*
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การจำหน่าย จ่าย โอน สินทรัพย์ เช่น การจำหน่าย รถยนต์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	429	3.22	0.871	3.91	0.796	20.948	.000*
6. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การรับรู้และประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณมูลค่าภาระผูกพัน ได้อย่างน่าเชื่อถือครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	429	3.15	0.782	3.83	0.793	20.767	.000*

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	จำนวน	ก่อน การเข้ารับ		หลัง จากเข้ารับ		t	Sig.
		การพัฒนาความรู้		การพัฒนาความรู้			
		ต่อเนื่งทางวิชาชีพ		ต่อเนื่งทางวิชาชีพ			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การวัดมูลค่า ของหนี้สินและ ประมาณการหนี้สิน เช่น การ ประมาณการหนี้สินจากการ ประกันคุณภาพสินค้าหรือการ ชดเชยให้กับลูกค้า ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	429	3.02	0.826	3.71	0.823	21.039	.000*
8. การบันทึกบัญชีใน ส่วนของ เจ้าของ เช่นบัญชีทุนได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	429	3.48	0.890	4.04	0.831	16.728	.000*
9. การบันทึกบัญชี การรับรู้ รายได้ เช่น จากการขายสินค้า การให้ บริการ ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	429	3.63	0.879	4.18	0.781	16.491	.000*
10. การบันทึกบัญชี รับรู้ ค่าใช้จ่าย เช่น ต้นทุน,ค่าใช้จ่าย จ่ายใน การบริหารได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	429	3.57	0.822	4.16	0.804	18.073	.000*
11. การบันทึกปรับปรุงรายการ บัญชี ตอนสิ้นงวด เช่น การ ปรับ ปรับค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ได้ อย่างครบถ้วนตามเกณฑ์คงค้าง และถูกต้องตามหลักการบัญชี	429	3.52	0.844	4.14	0.773	18.634	.000*

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	จำนวน	ก่อน การเข้ารับ		หลัง จากเข้ารับ		t	Sig.
		การพัฒนาความรู้		การพัฒนาความรู้			
		ต่อเนื่งทางวิชาชีพ		ต่อเนื่งทางวิชาชีพ			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
12. การบันทึกรายการตาม เอกสาร หลักฐานการลงบัญชี ในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือ สมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุด รายวันเงินสดจ่าย สมุดรายวัน เงินสดรับ ได้ครบถ้วนและ เสร็จทันเวลาตามประกาศกรม พัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด	429	3.49	0.906	4.07	0.809	16.599	.000*
13. จัดทำบัญชีได้ครบถ้วน ตามชนิดของบัญชีที่ต้องจัด ทำตามประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า เช่น บัญชีแยก ประเภทต้องจัดทำบัญชีแยก ประเภทลูกหนี้และเจ้าหนี้	429	3.58	0.905	4.14	0.781	16.627	.000*
14. การจัดทำบทดลอง และ งบทดลองหลังปรับปรุงราย การได้อย่างครบถ้วนและ ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	429	3.58	0.920	4.13	0.802	15.398	.000*
สรุป	429	3.40	0.705	4.02	0.648	23.713	.000*

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 18 ผลการทดสอบพบว่า ประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในด้าน การบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) หลังจกเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่ง ทางวิชาชีพ จะสูงกว่า ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่งทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี ก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ในด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output)

ประสิทธิผลในการทำงาน	จำนวน	ก่อน การเข้ารับ		หลัง จากเข้ารับ		t	Sig.
		การพัฒนาความรู้		การพัฒนาความรู้			
		ต่อเนื่องทางวิชาชีพ		ต่อเนื่องทางวิชาชีพ			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
15. ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำ รายงานทางการเงิน เช่น งบดุล งบกำไร-ขาดทุน เสร็จ ทันตามกำหนดระยะเวลา	429	3.64	0.934	4.18	0.806	16.430	.000*
16. การจัดทำงบดุล ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการ แสดงรายการในงบการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีและ ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	429	3.51	0.893	4.16	0.817	19.842	.000*
17. การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตาม รูปแบบและการแสดงรายการ ในงบการเงิน ตามมาตรฐาน การบัญชีและประกาศกรม พัฒนาธุรกิจการค้า	429	3.55	0.865	4.19	0.784	19.734	.000*
18. การนำเสนองบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	429	3.48	0.869	4.13	0.804	19.152	.000*

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	จำนวน	ก่อน การเข้ารับ		หลัง จากเข้ารับ		t	Sig.
		การพัฒนาความรู้		การพัฒนาความรู้			
		ต่อเนื้องทางวิชาชีพ		ต่อเนื้องทางวิชาชีพ			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
19. การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	429	3.43	0.874	4.08	0.849	19.511	.000*
20. นำส่งรายงานทางการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา	429	3.79	0.978	4.28	0.814	13.413	.000*
สรุป	429	3.57	0.809	4.17	0.723	21.480	.000*

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบพบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี ในด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output) หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื้องทางวิชาชีพ จะสูงกว่า ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื้องทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีที่แตกต่างกัน จะสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ได้แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ชาย	65	0.57	0.538	0.777	0.438
หญิง	364	0.62	0.520		

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 20 ผลการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีเพศต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 21 ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	5.396	4	1.349	5.125	0.000*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	111.606	424	0.263		
รวม	117.002	428			

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 21 ผลการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีอายุต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยแสดงรายละเอียดการทดสอบความแตกต่างในตารางที่ 22 และเพื่อให้ทราบว่าผู้ทำบัญชีอายุเท่าใดที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบ Dunnett's T3 ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 22 รายละเอียดผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามอายุ

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
1. การวิเคราะห์ห้หมวดหมู่	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.29	0.736	4.205	.002*	4.01	0.638	2.228	.065
รายการค้า เพื่อบันทึบบัญชี คือ	31 – 35 ปี	98	3.41	0.848			4.20	0.673		
สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของ	36 – 40 ปี	75	3.63	0.897			4.19	0.766		
เจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้	41 – 45 ปี	59	3.49	0.817			4.29	0.665		
อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี	มากกว่า 45 ปี	46	3.76	0.736			4.04	0.988		
2. การเลือกประเภทสมุดรายวัน	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.51	0.799	3.804	.005*	4.11	0.649	2.864	.023*
เพื่อบันทึบบัญชี ว่าควรเป็นสมุด	31 – 35 ปี	98	3.41	0.872			4.11	0.872		
บัญชีรายวันทั่วไป หรือสมุด	36 – 40 ปี	75	3.79	0.874			4.25	0.737		
รายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวัน	41 – 45 ปี	59	3.73	0.944			4.36	0.663		
ซื้อได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการ	มากกว่า 45 ปี	46	3.83	0.709			3.89	1.016		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ รับรู้สินทรัพย์ เช่น บันทึกเงิน ลงทุน สิ้นค้าคงเหลือ รับรู้ ลูกหนี้ได้ครบถ้วน ถูกต้องตาม หลักการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.20	0.880	5.444	.000*	3.86	0.758	3.364	.010*
	31 – 35 ปี	98	3.32	0.794			4.14	0.760		
	36 – 40 ปี	75	3.57	0.873			4.11	0.798		
	41 – 45 ปี	59	3.59	0.853			4.22	0.696		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.70	0.695			4.02	0.931		
4. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ วัดมูลค่าสินทรัพย์ เช่น ต้นทุน ของเงินลงทุน ตีราคาสินค้า คงเหลือ ราคาที่ดินอาคาร และ อุปกรณ์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	2.99	0.845	4.241	.002*	3.75	0.776	2.268	.061
	31 – 35 ปี	98	3.15	0.791			3.97	0.766		
	36 – 40 ปี	75	3.31	0.838			3.95	0.695		
	41 – 45 ปี	59	3.08	0.877			3.95	0.775		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.50	0.691			4.01	0.729		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ จำหน่ายจ่าย โอน สินทรัพย์ เช่น การจำหน่ายรถยนต์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตาม หลักการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.05	0.835	5.408	.000*	3.74	0.697	2.938	.020*
	31 – 35 ปี	98	3.14	0.812			3.93	0.790		
	36 – 40 ปี	75	3.41	0.902			4.03	0.915		
	41 – 45 ปี	59	3.25	0.902			4.05	0.797		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.63	0.853			4.04	0.842		
6. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ รับรู้ และประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณมูลค่าภาระ ผูกพัน ได้อย่างน่าเชื่อถือครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	2.98	0.761	4.095	.003*	3.72	0.741	1.259	.285
	31 – 35 ปี	98	3.17	0.746			3.83	0.774		
	36 – 40 ปี	75	3.29	0.851			3.92	0.866		
	41 – 45 ปี	59	3.12	0.745			3.93	0.828		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.43	0.750			3.89	0.823		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.		
7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ วัดมูลค่าของหนี้สินและ ประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณการหนี้สินจากการ ประกันคุณภาพสินค้าหรือการ ชดเชยให้กับลูกค้า ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	2.84	0.857	4.174	.003*	3.55	0.814	2.513	.041*
	31 – 35 ปี	98	3.09	0.747			3.84	0.808		
	36 – 40 ปี	75	3.12	0.838			3.83	0.812		
	41 – 45 ปี	59	3.00	0.809			3.71	0.767		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.35	0.766			3.78	0.917		
8. การบันทึกบัญชีใน ส่วนของ เจ้าของ เช่นบัญชีทุนได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.36	0.882	3.047	.017*	3.95	0.823	0.938	.442
	31 – 35 ปี	98	3.42	0.896			4.13	0.869		
	36 – 40 ปี	75	3.61	0.884			4.01	0.744		
	41 – 45 ปี	59	3.47	0.935			4.12	0.811		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.83	0.769			4.07	0.929		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
9. การบันทึกบัญชี การรับรู้รายได้ เช่น จากการขายสินค้า การให้บริการ ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.46	0.847	2.377	.051	4.13	0.715	1.114	.349
	31 – 35 ปี	98	3.69	0.935						
	36 – 40 ปี	75	3.76	0.913						
	41 – 45 ปี	59	3.63	0.869						
	มากกว่า 45 ปี	46	3.80	0.749						
10. การบันทึกบัญชี รับรู้ค่าใช้จ่าย เช่น ต้นทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.42	0.752	2.568	.038*	4.11	0.767	0.538	.708
	31 – 35 ปี	98	3.62	0.844						
	36 – 40 ปี	75	3.72	0.879						
	41 – 45 ปี	59	3.54	0.877						
	มากกว่า 45 ปี	46	3.74	0.773						

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
11. การบันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ตอนสิ้นงวด เช่น การปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ได้	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.34	0.825	3.304	.011*	4.07	0.736	1.394	.235
	31 – 35 ปี	98	3.52	0.828			4.14	0.786		
	36 – 40 ปี	75	3.64	0.910			4.16	0.806		
	41 – 45 ปี	59	3.59	0.853			4.34	0.734		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.78	0.728			4.09	0.839		
12. การบันทึกรายการตามเอกสาร หลักฐานการลงบัญชี ในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือ สมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวันเงินสดจ่าย สมุดรายวันเงินสดรับ ได้ครบถ้วนและเสร็จทันเวลาตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.28	0.858	5.154	.000*	4.02	0.725	2.052	.086
	31 – 35 ปี	98	3.46	0.910			4.02	0.773		
	36 – 40 ปี	75	3.81	0.940			4.28	0.781		
	41 – 45 ปี	59	3.51	0.989			4.14	0.955		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.67	0.701			3.91	0.939		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
13. จัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตาม	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.38	0.877	4.970	.001*	4.03	0.692	1.943	.102
ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำตาม	31 – 35 ปี	98	3.50	0.933			4.15	0.751		
ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	36 – 40 ปี	75	3.77	0.863			4.21	0.810		
เช่น บัญชีแยกประเภทต้อง	41 – 45 ปี	59	3.80	1.013			4.34	0.822		
จัดทำบัญชีแยกประเภทลูกหนี้	มากกว่า 45 ปี	46	3.85	0.666			4.15	0.965		
และเจ้าหนี้										
14. การจัดทำงบทดลอง และ	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.39	0.894	2.839	.024*	4.04	0.729	1.264	.284
งบทดลองหลังปรับปรุงรายการ	31 – 35 ปี	98	3.64	0.977			4.22	0.831		
ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง	36 – 40 ปี	75	3.67	0.963			4.11	0.894		
ตามหลักการบัญชี	41 – 45 ปี	59	3.69	0.895			4.25	0.779		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.80	0.749			4.07	0.827		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
15. ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำ	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.38	0.992	5.452	.000*	4.07	0.801	1.112	.350
รายงานทางการเงิน เช่น งบดุล	31 – 35 ปี	98	3.64	0.911			4.27	0.794		
งบกำไร-ขาดทุน เสรีจั่น	36 – 40 ปี	75	3.89	0.879			4.21	0.810		
ตามกำหนดระยะเวลา	41 – 45 ปี	59	3.75	0.921			4.24	0.878		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.89	0.674			4.24	0.736		
16. การจัดทำงบดุล ได้ถูกต้อง	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.30	0.887	4.375	.002*	3.99	0.816	3.097	.016*
ครบถ้วนตามรูปแบบ และการ	31 – 35 ปี	98	3.48	0.876			4.23	0.847		
แสดงรายการในงบการเงิน	36 – 40 ปี	75	3.72	0.894			4.21	0.827		
ตามมาตรฐานการบัญชีและ	41 – 45 ปี	59	3.66	0.976			4.37	0.740		
ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	มากกว่า 45 ปี	46	3.74	0.681			4.22	0.758		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.		
17. การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตาม รูปแบบและการแสดงรายการ ในงบการเงิน ตามมาตรฐานการ บัญชีและประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.41	0.843	2.385	.051	4.08	0.796	1.382	.239
	31 – 35 ปี	98	3.52	0.802						
	36 – 40 ปี	75	3.72	0.909						
	41 – 45 ปี	59	3.61	1.000						
	มากกว่า 45 ปี	46	3.74	0.743						
18. การนำเสนองบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.37	0.884	1.129	.342	4.07	0.745	0.610	.655
	31 – 35 ปี	98	3.51	0.888						
	36 – 40 ปี	75	3.48	0.891						
	41 – 45 ปี	59	3.59	0.873						
	มากกว่า 45 ปี	46	3.61	0.714						

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	อายุ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
19. การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.31	0.911	1.092	.360	4.03	0.808	0.419	.795
	31 – 35 ปี	98	3.47	0.864			4.16	0.833		
	36 – 40 ปี	75	3.47	0.905			4.09	0.888		
	41 – 45 ปี	59	3.51	0.838			4.10	0.865		
	มากกว่า 45 ปี	46	3.54	0.751			4.04	0.942		
20. นำส่งรายงานทางการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา	น้อยกว่า 31 ปี	151	3.54	0.964	4.437	.002*	4.23	0.743	0.409	.802
	31 – 35 ปี	98	3.85	0.967			4.34	0.824		
	36 – 40 ปี	75	4.04	1.032			4.29	0.897		
	41 – 45 ปี	59	3.85	0.979			4.36	0.783		
	มากกว่า 45 ปี	46	4.00	0.789			4.24	0.923		

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 22 แสดงรายละเอียดในการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีอายุต่างกันจะพัฒนา ประสิทธิภาพในการทำงานทั้งก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ แตกต่างกันคือ การเลือกประเภทสมุดรายวันเพื่อบันทึกบัญชีว่าควรเป็นสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือ สมุดรายวันเฉพาะ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้สินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการจำหน่าย จ่าย โอน สินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของหนี้สินและประมาณการหนี้สิน งบดุล ได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและ ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ส่วนผู้ทำบัญชีที่มีอายุต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ก่อนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้แตกต่างกันและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วจะพัฒนาความรู้ได้ไม่แตกต่างกันคือ การวิเคราะห์หมวดหมู่รายการค้าเพื่อบันทึกบัญชี การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้และ ประมาณการหนี้สิน การบันทึกบัญชีในส่วนของเจ้าของ การบันทึกบัญชีรับรู้ค่าใช้จ่าย การบันทึก ปรับปรุงรายการบัญชีตอนสิ้นงวด การบันทึกรายการตามเอกสารหลักฐานการลงบัญชีในสมุดบัญชี รายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ การจัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตามชนิดของบัญชี ที่ต้องจัดทำตาม ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การจัดทำบตดลองและงบตดลองหลังปรับปรุงรายการ ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำรายงานทางการเงินเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา นำส่งรายงานทางการเงิน ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา และผู้ทำบัญชีที่มีอายุต่างกันจะพัฒนา ประสิทธิภาพในการทำงานทั้งก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ ไม่แตกต่างกันคือ การบันทึกบัญชีการรับรู้รายได้ การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า การนำเสนองบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี การเปิดเผยหมายเหตุประกอบ งบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน
ของผู้ทำบัญชี จำแนกตามอายุ โดยวิธีการทดสอบ Dunnett's T3

อายุ	\bar{X}	(A1)	(A2)	(A3)	(A4)	(A5)
		0.69	0.68	0.51	0.66	0.35
น้อยกว่า 31 ปี (A1)	0.69	*	*	*	*	*
31 – 35 ปี (A2)	0.68					*
36 – 40 ปี (A3)	0.51					
41 – 45 ปี (A4)	0.66					*
มากกว่า 45 ปี (A5)	0.35					
รวม	0.61					

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 23 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีที่มีอายุต่างกันพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 31 ปี – มากกว่า 45 ปี ผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 31 – 34 ปี และอายุ 41 – 45 ปี แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีอายุมากกว่า 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะเห็นได้ว่าผู้ทำบัญชีที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี และ อายุ 31 – 35 ปี จะมีค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานสูงกว่าช่วงอายุที่มากกว่านี้ อาจกล่าวได้ว่าผู้ทำบัญชีที่มีอายุน้อยอาจอยู่ในช่วงเริ่มต้นการทำงาน ดังนั้นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะช่วยให้ได้รับความรู้และนำไปใช้ในการทำงานได้มาก

ตารางที่ 24 ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	371	0.61	0.511	0.049	0.961
ปริญญาโท	58	0.62	0.600		

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 24 ผลการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะพัฒนา
ประสิทธิผลในการทำงาน ได้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 25 ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี
จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	7.909	5	1.582	6.134	0.000*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	109.093	423	0.258		
รวม	117.002	428			

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 25 ผลการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็น
ผู้ทำบัญชีต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานได้แตกต่างกันโดยแสดงรายละเอียดการทดสอบ
ความแตกต่างในตารางที่ 26 และเพื่อให้ทราบว่าผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็น
ผู้ทำบัญชีเป็นระยะเวลาเท่าใดที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทีละคู่
โดยใช้วิธีการทดสอบ Least significance difference (LSD) ดังแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 26 รายละเอียดผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ					
			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.				
1. การวิเคราะห์หมวดหมู่ รายการค้า เพื่อบันทึบบัญชี คือ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของ เจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้ อย่างถูกต้องตามหลักกรบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	3.05	1.024	4.336	.001*	3.95	0.590	1.846	.103
	1 – 5 ปี	124	3.31	0.767			4.04	0.667		
	6 – 10 ปี	115	3.43	0.774			4.14	0.724		
	11 – 15 ปี	76	3.51	0.841			4.22	0.645		
	16 – 20 ปี	51	3.80	0.800			4.31	0.707		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.62	0.764	4.00	0.988				
2. การเลือกประเภทสมุดรายวัน เพื่อบันทึบบัญชี ว่าควรเป็นสมุด บัญชีรายวันทั่วไป หรือสมุด รายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวัน ซื้อได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการ บัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	3.19	0.928	5.301	.000*	4.00	0.632	0.739	.595
	1 – 5 ปี	124	3.44	0.789			4.08	0.694		
	6 – 10 ปี	115	3.54	0.881			4.14	0.804		
	11 – 15 ปี	76	3.63	0.797			4.24	0.709		
	16 – 20 ปี	51	3.98	0.883			4.25	0.771		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.90	0.759	4.14	1.049				

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ รับรู้สินทรัพย์ เช่น บันทึกเงิน ลงทุน สินค้าคงเหลือ รับรู้ ลูกหนี้ได้ครบถ้วน ถูกต้องตาม หลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.81	0.680	6.898	.000*	3.90	0.625	1.523	.181
	1 – 5 ปี	124	3.23	0.944			3.90	0.784		
	6 – 10 ปี	115	3.37	0.832			4.10	0.761		
	11 – 15 ปี	76	3.43	0.699			4.13	0.680		
	16 – 20 ปี	51	3.78	0.757			4.16	0.758		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.74	0.798			4.02	1.070		
4. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ วัดมูลค่าสินทรัพย์ เช่น ต้นทุน ของเงินลงทุน ติราคาสินค้า คงเหลือ ราคาที่ดินอาคาร และ อุปกรณ์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.57	0.746	6.434	.000*	3.81	0.873	1.331	.250
	1 – 5 ปี	124	3.15	0.920			3.85	0.787		
	6 – 10 ปี	115	2.97	0.731			3.82	0.732		
	11 – 15 ปี	76	3.17	0.790			3.89	0.685		
	16 – 20 ปี	51	3.49	0.834			4.08	0.796		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.48	0.671			4.05	0.764		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ จำหน่าย จ่าย โอน สินทรัพย์ เช่น การจำหน่ายรถยนต์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตาม หลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.67	0.730	5.764	.000*	3.76	0.625	1.258	.281
	1 – 5 ปี	124	3.09	0.827			3.82	0.733		
	6 – 10 ปี	115	3.16	0.823			3.88	0.785		
	11 – 15 ปี	76	3.28	0.888			3.95	0.781		
	16 – 20 ปี	51	3.55	0.945			4.10	0.900		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.60	0.828			4.02	0.950		
6. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ รับรู้ และประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณมูลค่าภาระ ผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.67	0.730	4.460	.001*	3.67	0.730	0.997	.419
	1 – 5 ปี	124	3.08	0.852			3.81	0.783		
	6 – 10 ปี	115	3.08	0.739			3.76	0.744		
	11 – 15 ปี	76	3.18	0.761			3.86	0.725		
	16 – 20 ปี	51	3.29	0.701			3.90	0.985		
มากกว่า 20 ปี	42	3.52	0.671	4.02	0.841					

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา				
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ วัดมูลค่าของหนี้สินและ ประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณการหนี้สินจากการ ประกันคุณภาพสินค้าหรือการ ชดเชยให้กับลูกค้า ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.71	0.717	2.605	.025*	3.81	0.680	0.714	.613
	1 – 5 ปี	124	2.94	0.957			3.66	0.864		
	6 – 10 ปี	115	2.93	0.697			3.63	0.787		
	11 – 15 ปี	76	3.16	0.801			3.76	0.814		
	16 – 20 ปี	51	3.14	0.825			3.76	0.885		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.29	0.742			3.86	0.814		
8. การบันทึกบัญชีใน ส่วนของ เจ้าของ เช่นบัญชีทุนได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.95	1.024	3.787	.002*	3.90	0.700	0.554	.735
	1 – 5 ปี	124	3.31	0.905			3.96	0.850		
	6 – 10 ปี	115	3.54	0.841			4.10	0.816		
	11 – 15 ปี	76	3.59	0.851			4.11	0.776		
	16 – 20 ปี	51	3.59	0.876			4.02	0.860		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.76	0.850			4.07	0.947		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
9. การบันทึกบัญชี การรับรู้ รายได้ เช่น จากการขายสินค้า การให้บริการ ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	3.00	0.837	5.091	.000*	4.10	0.700	0.705	.620
	1 – 5 ปี	124	3.44	0.858			4.10	0.719		
	6 – 10 ปี	115	3.75	0.926			4.25	0.826		
	11 – 15 ปี	76	3.72	0.810			4.26	0.755		
	16 – 20 ปี	51	3.71	0.832			4.16	0.809		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.90	0.790			4.12	0.889		
10. การบันทึกบัญชี รับรู้ ค่าใช้จ่าย เช่น ต้นทุน ค่าใช้จ่าย ในการบริหาร ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.90	0.768	4.214	.001*	4.10	0.539	0.191	.966
	1 – 5 ปี	124	3.46	0.800			4.15	0.813		
	6 – 10 ปี	115	3.64	0.819			4.15	0.861		
	11 – 15 ปี	76	3.64	0.812			4.22	0.759		
	16 – 20 ปี	51	3.69	0.787			4.18	0.767		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.74	0.828			4.10	0.878		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
11. การบันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ตอนสิ้นงวด เช่น การปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ได้	ต่ำกว่า 1 ปี	21	3.00	0.949	5.711	.000*	3.95	0.669	1.005	.414
	1 – 5 ปี	124	3.28	.0812			4.04	0.759		
	6 – 10 ปี	115	3.59	0.794			4.18	0.779		
	11 – 15 ปี	76	3.66	0.857			4.20	0.749		
	16 – 20 ปี	51	3.75	0.821			4.24	0.790		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.74	0.798	4.19	0.862				
12. การบันทึกรายการตามเอกสาร หลักฐานการลงบัญชี ในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือ สมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวันเงินสดจ่าย ได้ครบถ้วน และ เสร็จทันเวลาตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด	ต่ำกว่า 1 ปี	21	3.05	1.117	3.797	.002*	4.10	0.768	0.855	.511
	1 – 5 ปี	124	3.33	0.872			4.05	0.764		
	6 – 10 ปี	115	3.49	0.902			4.03	0.778		
	11 – 15 ปี	76	3.58	0.913			4.08	0.845		
	16 – 20 ปี	51	3.86	0.895			4.27	0.827		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.55	0.739			3.98	0.950		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา				
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
13. จัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตาม ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำตาม ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เช่น บัญชีแยกประเภทต้อง จัดทำบัญชีแยกประเภทลูกหนี้ และเจ้าหนี้	ต่ำกว่า 1 ปี	21	3.00	1.000	6.502	.000*	3.95	0.740	2.347	.040*
	1 – 5 ปี	124	3.37	0.888			4.07	0.700		
	6 – 10 ปี	115	3.57	0.918			4.11	0.723		
	11 – 15 ปี	76	3.68	0.883			4.21	0.869		
	16 – 20 ปี	51	4.00	0.748			4.45	0.702		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.83	0.794			4.05	1.011		
14. การจัดทำบทยอด และ งบทดลองหลังปรับปรุงรายการ ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.90	0.944	6.780	.000*	3.86	0.854	1.678	.139
	1 – 5 ปี	124	3.34	0.882			4.02	0.692		
	6 – 10 ปี	115	3.66	0.897			4.18	0.801		
	11 – 15 ปี	76	3.68	0.941			4.18	0.795		
	16 – 20 ปี	51	3.90	0.900			4.31	0.836		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.86	0.751			4.07	0.997		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา				
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
15. ปีบัญชีสิ้นปีและจัดทำ รายงานทางการเงิน เช่น งบดุล งบกำไร-ขาดทุน เสริมทัน ตามกำหนดระยะเวลา	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.76	1.044	8.766	.000*	3.90	0.831	1.965	.083
	1 – 5 ปี	124	3.39	0.994			4.06	0.810		
	6 – 10 ปี	115	3.70	0.880			4.24	0.801		
	11 – 15 ปี	76	3.87	0.869			4.18	0.812		
	16 – 20 ปี	51	3.94	0.759			4.37	0.720		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.86	0.718			4.29	0.835		
16. การจัดทำงบดุล ได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามรูปแบบ และการ แสดงรายการใน งบการเงิน ตามมาตรฐานการ บัญชีและประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.81	0.928	7.815	.000*	3.90	0.700	2.364	.039*
	1 – 5 ปี	124	3.28	0.907			4.00	0.826		
	6 – 10 ปี	115	3.50	0.831			4.18	0.844		
	11 – 15 ปี	76	3.74	0.806			4.28	0.685		
	16 – 20 ปี	51	3.82	0.888			4.31	0.883		
มากกว่า 20 ปี	42	3.79	0.813	4.31	0.841					

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา				
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
17. การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตาม รูปแบบและการแสดงรายการ ในงบการเงิน ตามมาตรฐานการ บัญชีและประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.95	0.921	4.450	.001*	4.00	0.775	1.820	.108
	1 – 5 ปี	124	3.40	0.883			4.05	0.774		
	6 – 10 ปี	115	3.57	0.795			4.27	0.809		
	11 – 15 ปี	76	3.67	0.773			4.18	0.668		
	16 – 20 ปี	51	3.82	0.888			4.35	0.820		
18. การนำเสนองบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.86	0.910	3.779	.002*	4.00	0.775	0.708	.618
	1 – 5 ปี	124	3.35	0.912			4.08	0.750		
	6 – 10 ปี	115	3.56	0.829			4.18	0.864		
	11 – 15 ปี	76	3.51	0.757			4.05	0.746		
	16 – 20 ปี	51	3.63	0.848			4.22	0.879		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.69	0.897	4.24	0.821				

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	ประสบการณ์ทำงาน ของการเป็นผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา				
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
19. การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.71	0.956	4.766	.000*	3.81	0.873	0.723	.606
	1 – 5 ปี	124	3.35	0.929			4.04	0.790		
	6 – 10 ปี	115	3.44	0.850			4.10	0.882		
	11 – 15 ปี	76	3.42	0.788			4.08	0.796		
	16 – 20 ปี	51	3.65	0.844			4.16	0.967		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.71	0.708			4.19	0.862		
20. นำส่งรายงานทางการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา	ต่ำกว่า 1 ปี	21	2.95	1.024	6.680	.000*	4.10	0.768	1.444	.207
	1 – 5 ปี	124	3.56	0.931			4.21	0.713		
	6 – 10 ปี	115	3.92	1.001			4.40	0.814		
	11 – 15 ปี	76	3.96	0.901			4.25	0.802		
	16 – 20 ปี	51	4.06	0.947			4.43	0.855		
	มากกว่า 20 ปี	42	3.90	0.878			4.17	1.034		

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 26 แสดงรายละเอียดในการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ของการเป็นผู้ทำบัญชีต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานทั้งก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้แตกต่างกันคือ การจัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตามชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การจัดทำบัญชีได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ส่วนผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ของการเป็นผู้ทำบัญชีต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานก่อนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้แตกต่างกันและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วจะพัฒนาความรู้ได้ไม่แตกต่างกันคือ เรื่องการวิเคราะห์หมวดหมู่รายการค้าเพื่อบันทึบบัญชี การเลือกประเภทสมุดรายวัน เพื่อบันทึบบัญชีว่าควรเป็นสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ การบันทึบบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้สินทรัพย์ การบันทึบบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ การบันทึบบัญชีเกี่ยวกับการจำหน่าย จ่าย โอน สินทรัพย์ การบันทึบบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้และประมาณการหนี้สิน การบันทึบบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของหนี้สินและประมาณการหนี้สิน การบันทึบบัญชีในส่วนของเจ้าของ การบันทึบบัญชีการรับรู้รายได้ การบันทึบบัญชีรับรู้ค่าใช้จ่าย การบันทึกปรับปรุงรายการบัญชีตอนสิ้นงวด การบันทึกรายการตามเอกสารหลักฐานการลงบัญชีในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ การจัดทำบทดลองและบทดลองหลังปรับปรุงรายการ ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำรายงานทางการเงินเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การนำเสนองบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี นำส่งรายงานทางการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน
ของผู้ทำบัญชี จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี
โดยวิธีการทดสอบ Least significance difference (LSD)

อายุ	\bar{X}	(A1)	(A2)	(A3)	(A4)	(A5)	(A6)
		1.05	0.69	0.62	0.56	0.48	0.40
ต่ำกว่า 1 ปี (A1)	1.05		*	*	*	*	*
1 – 5 ปี (A2)	0.69			*	*	*	*
6 – 10 ปี (A3)	0.62					*	*
11 – 15 ปี (A4)	0.56					*	*
16 – 20 ปี (A5)	0.48						*
มากกว่า 20 ปี (A6)	0.40						
รวม	0.61						

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 27 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชีต่างกันพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี ต่ำกว่า 1 ปี แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 1 – 5 ปี แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 6 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 16 ปีขึ้นไป และผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 16 – 20 ปี แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชีที่มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะเห็นได้ว่าผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชีต่ำกว่า 1 ปี จะมีค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชีน้อย การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มเติมความรู้ ให้ผู้ทำบัญช้นำไปใช้ เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการทำงานให้สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้นและทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

ตารางที่ 28 ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี
จำแนกตามประเภทของสำนักงานบัญชี

ประเภทของ สำนักงานบัญชี	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ห้างหุ้นส่วน	62	0.71	0.512	1.493	0.136
บริษัท	367	0.60	0.524		

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 28 ผลการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่ทำงานอยู่ในสำนักงานบัญชี ที่จดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด จะพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานได้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 29 ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี
จำแนกตามระดับตำแหน่งงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	1.233	2	0.616	2.268	0.105
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	115.769	426	0.272		
รวม	117.002	428			

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 29 ผลการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีระดับตำแหน่งงานต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานได้ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 30 ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี
จำแนกตาม พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	9.022	6	1.504	5.877	0.000*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	107.980	422	0.256		
รวม	117.002	428			

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 30 ผลการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีใน พ.ศ.ที่ต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานได้แตกต่างกัน โดยแสดงรายละเอียดการทดสอบความแตกต่างในตารางที่ 31 และเพื่อให้ทราบว่าผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีปีใดที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบ Least significance difference (LSD) ดังแสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 31 รายละเอียดผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตาม พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลังจากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.		
1. การวิเคราะห์หมวดหมู่	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.52	0.800	3.697	.001*	4.09	0.784	1.791	.099
รายการค้า เพื่อบันทึกบัญชี คือ	พ.ศ.2548	64	3.59	0.849			4.20	0.800		
สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของ	พ.ศ.2549	52	3.40	0.823			4.15	0.697		
เจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้	พ.ศ.2550	45	3.62	0.684			4.27	0.618		
อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี	พ.ศ.2551	44	3.50	0.665			4.23	0.605		
	พ.ศ.2552	45	3.00	0.853			3.84	0.638		
	พ.ศ.2553	24	3.21	0.932			4.12	0.537		

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน		ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
	เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
2. การเลือกประเภทสมุดรายวัน	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.65	0.881	1.833	.091	4.12	0.848	1.641	.134
เพื่อบันทึกบัญชี ว่าควรเป็นสมุด	พ.ศ.2548	64	3.70	0.749			4.11	0.893		
บัญชีรายวันทั่วไป หรือสมุด	พ.ศ.2549	52	3.48	0.852			4.17	0.760		
รายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวัน	พ.ศ.2550	45	3.80	0.815			4.38	0.614		
ซื้อได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการ	พ.ศ.2551	44	3.59	0.844			4.30	0.668		
บัญชี	พ.ศ.2552	45	3.42	0.866			4.00	0.640		
	พ.ศ.2553	24	3.25	0.897			3.92	0.504		
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.50	0.809	3.761	.001*	4.08	0.821	1.433	.200
รับรู้สินทรัพย์ เช่น บันทึกเงิน	พ.ศ.2548	64	3.52	0.873			3.97	0.925		
ลงทุน สิ้นค้าคงเหลือ รับรู้	พ.ศ.2549	52	3.31	0.829			4.04	0.740		
ถูกหนี้ได้ครบถ้วน ถูกต้องตาม	พ.ศ.2550	45	3.49	0.815			4.24	0.645		
หลักการบัญชี	พ.ศ.2551	44	3.41	0.844			4.05	0.746		
	พ.ศ.2552	45	3.24	0.981			3.82	0.747		
	พ.ศ.2553	24	2.71	0.690			3.88	0.537		

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน		ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา				
	เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
4. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ วัดมูลค่าสินทรัพย์ เช่น ต้นทุน ของเงินลงทุน ติราคาสินค้า คงเหลือ ราคาที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.26	0.830	1.867	.085	3.95	0.733	1.882	.082
	พ.ศ.2548	64	3.20	0.894						
	พ.ศ.2549	52	3.15	0.724						
	พ.ศ.2550	45	3.16	0.824						
	พ.ศ.2551	44	3.07	0.818						
	พ.ศ.2552	45	2.98	0.917						
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ จำหน่าย จ่าย โอน สินทรัพย์ เช่น การจำหน่ายรถยนต์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตาม หลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.35	0.957	3.356	.003*	3.98	0.879	1.541	.163
	พ.ศ.2548	64	3.27	0.821						
	พ.ศ.2549	52	3.23	0.783						
	พ.ศ.2550	45	3.24	0.883						
	พ.ศ.2551	44	3.32	0.771						
	พ.ศ.2552	45	2.91	0.763						
พ.ศ.2553	24	2.67	0.637	3.88	0.448					

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน		ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา				
	เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
6. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ รับรู้ และประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณมูลค่าภาระ ผูกพัน ได้อย่างน่าเชื่อถือครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.22	0.816	1.801	.097	3.87	0.881	0.387	.888
	พ.ศ.2548	64	3.27	0.802						
	พ.ศ.2549	52	3.15	0.751						
	พ.ศ.2550	45	3.16	0.824						
	พ.ศ.2551	44	3.09	0.676						
	พ.ศ.2552	45	2.96	0.796						
7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการ วัดมูลค่าของหนี้สินและ ประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณการหนี้สินจากการ ประกันคุณภาพสินค้าหรือการ ชดเชยให้กับลูกค้า ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.14	0.846	2.005	.064	3.79	0.868	0.952	.457
	พ.ศ.2548	64	3.06	0.774						
	พ.ศ.2549	52	2.98	0.779						
	พ.ศ.2550	45	3.07	0.809						
	พ.ศ.2551	44	2.86	0.878						
	พ.ศ.2552	45	2.98	0.866						
	พ.ศ.2553	24	2.79	0.509						
พ.ศ.2553	24	2.58	0.654							

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ \bar{X}	S.D.			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ \bar{X}	S.D.		
8. การบันทึกบัญชีใน ส่วนของ เจ้าของ เช่นบัญชีทุนได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.63	0.897	2.806	.011*	4.07	0.861	1.358	.230
	พ.ศ.2548	64	3.34	0.895			3.89	0.994		
	พ.ศ.2549	52	3.35	0.861			3.96	0.791		
	พ.ศ.2550	45	3.73	0.863			4.24	0.773		
	พ.ศ.2551	44	3.43	0.789			4.02	0.664		
	พ.ศ.2552	45	3.31	0.925			3.91	0.848		
	พ.ศ.2553	24	3.12	0.850			4.25	0.442		
9. การบันทึกบัญชี การรับรู้ รายได้ เช่น จากการขายสินค้า การให้บริการ ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.75	0.902	3.813	.001*	4.19	0.815	3.361	.003*
	พ.ศ.2548	64	3.61	0.809			4.02	0.845		
	พ.ศ.2549	52	3.44	0.873			4.06	0.802		
	พ.ศ.2550	45	3.93	0.780			4.51	0.695		
	พ.ศ.2551	44	3.68	0.857			4.34	0.645		
	พ.ศ.2552	45	3.29	0.895			3.93	0.751		
	พ.ศ.2553	24	3.25	0.794			4.33	0.482		

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน		ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			F	Sig.
	เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
10. การบันทึกบัญชี รับรู้ ค่าใช้จ่าย เช่น ต้นทุน ค่าใช้จ่าย ใน การบริหาร ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.67	0.861	3.595	.002*	4.15	0.859	3.693	.001*
	พ.ศ.2548	64	3.56	0.794			3.94	0.852		
	พ.ศ.2549	52	3.44	0.725			4.10	0.774		
	พ.ศ.2550	45	3.78	0.670			4.44	0.725		
	พ.ศ.2551	44	3.70	0.823			4.43	0.587		
	พ.ศ.2552	45	3.27	0.837			3.91	0.793		
	พ.ศ.2553	24	3.12	0.797			4.33	0.565		
11. การบันทึกปรับ ปรุงรายการ บัญชี ตอนสิ้นงวด เช่น การ ปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ได้ อย่างครบถ้วนตามเกณฑ์คงค้าง และถูกต้องตามหลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.65	0.828	5.048	.000*	4.21	0.843	3.356	.003*
	พ.ศ.2548	64	3.62	0.678			4.05	0.744		
	พ.ศ.2549	52	3.46	0.851			4.10	0.774		
	พ.ศ.2550	45	3.71	0.843			4.40	0.618		
	พ.ศ.2551	44	3.50	0.821			4.25	0.576		
	พ.ศ.2552	45	3.13	0.944			3.76	0.773		
	พ.ศ.2553	24	2.92	0.776			4.08	0.717		

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน		ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			F	Sig.
	เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
12. การบันทึกรายการตาม	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.59	0.895	3.171	.005*	4.08	0.887	1.472	.186
เอกสาร หลักฐานการลงบัญชี	พ.ศ.2548	64	3.50	0.891			3.98	0.845		
ในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือ	พ.ศ.2549	52	3.40	0.823			4.10	0.748		
สมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุด	พ.ศ.2550	45	3.56	0.967			4.07	0.751		
รายวันเงินสดจ่าย ได้ครบถ้วน	พ.ศ.2551	44	3.73	0.899			4.32	0.740		
และ เสร็จทันเวลาตามประกาศ	พ.ศ.2552	45	3.11	0.832			3.84	0.706		
กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด	พ.ศ.2553	24	3.08	0.974			4.17	0.637		
13. จัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตาม	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.68	0.882	3.576	.002*	4.18	0.856	1.321	.246
ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำตาม	พ.ศ.2548	64	3.72	0.881			4.17	0.808		
ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	พ.ศ.2549	52	3.48	0.896			4.17	0.785		
เช่น บัญชีแยกประเภทต้อง	พ.ศ.2550	45	3.69	0.848			4.24	0.645		
จัดทำบัญชีแยกประเภทลูกหนี้	พ.ศ.2551	44	3.73	0.845			4.16	0.645		
และเจ้าหนี้	พ.ศ.2552	45	3.18	1.029			3.84	0.796		
	พ.ศ.2553	24	3.12	0.797			4.12	0.537		

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน		ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			F	Sig.
	เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
14. การจัดทำบตดลอง และ งบตดลองหลังปรับปรุงรายการ ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.70	0.913	4.308	.000*	4.17	0.862	1.268	.271
	พ.ศ.2548	64	3.70	0.849			4.03	0.890		
	พ.ศ.2549	52	3.52	0.896			4.13	0.864		
	พ.ศ.2550	45	3.69	0.874			4.22	0.560		
	พ.ศ.2551	44	3.70	0.851			4.23	0.642		
	พ.ศ.2552	45	3.16	1.043			3.87	0.786		
	พ.ศ.2553	24	3.00	0.780			4.17	0.637		
15. ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำ รายงานทางการเงิน เช่น งบดุล งบกำไร-ขาดทุน เสริมจกัน ตามกำหนดระยะเวลา	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.81	0.844	8.798	.000*	4.26	0.796	2.327	.032*
	พ.ศ.2548	64	3.88	0.845			4.19	0.889		
	พ.ศ.2549	52	3.52	0.804			4.13	0.793		
	พ.ศ.2550	45	3.71	0.843			4.29	0.661		
	พ.ศ.2551	44	3.77	0.937			4.30	0.734		
	พ.ศ.2552	45	3.04	1.107			3.80	0.869		
	พ.ศ.2553	24	2.83	0.963			4.08	0.776		

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน		ก่อน การเข้ารับการพัฒนา			หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			F	Sig.
	เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
16. การจัดทำงบดุล ได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามรูปแบบ และการแสดงรายการใน งบการเงิน ตามมาตรฐานการ บัญชีและประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.63	0.854	5.924	.000*	4.23	0.834	2.518	.021*
	พ.ศ.2548	64	3.69	0.794			4.23	0.868		
	พ.ศ.2549	52	3.50	0.828			4.15	0.777		
	พ.ศ.2550	45	3.62	0.834			4.24	0.645		
	พ.ศ.2551	44	3.64	0.942			4.23	0.859		
	พ.ศ.2552	45	2.96	0.952			3.73	0.809		
	พ.ศ.2553	24	2.96	0.908			4.08	0.717		
17. การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตาม รูปแบบและการแสดงรายการ ในงบการเงิน ตามมาตรฐานการ บัญชีและประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.61	0.840	5.297	.000*	4.20	0.809	2.416	.026*
	พ.ศ.2548	64	3.78	0.826			4.27	0.782		
	พ.ศ.2549	52	3.48	0.779			4.19	0.742		
	พ.ศ.2550	45	3.69	0.763			4.33	0.603		
	พ.ศ.2551	44	3.70	0.878			4.30	0.851		
	พ.ศ.2552	45	3.13	0.919			3.80	0.786		
	พ.ศ.2553	24	2.96	0.908			4.12	0.741		

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.		
18. การนำเสนองบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.56	0.830	5.167	.000*	4.13	0.858	1.514	.172
	พ.ศ.2548	64	3.53	0.854						
	พ.ศ.2549	52	3.31	0.829						
	พ.ศ.2550	45	3.76	0.570						
	พ.ศ.2551	44	3.70	0.823						
	พ.ศ.2552	45	3.11	1.071						
	พ.ศ.2553	24	2.92	0.929						
19. การเปิดเผยหมายเหตุ ประกอบงบการเงิน เป็นไปตาม มาตรฐานการบัญชี	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.51	0.833	4.099	.001*	4.14	0.898	1.999	.065
	พ.ศ.2548	64	3.58	0.832						
	พ.ศ.2549	52	3.37	0.817						
	พ.ศ.2550	45	3.53	0.694						
	พ.ศ.2551	44	3.57	0.925						
	พ.ศ.2552	45	3.04	1.021						
	พ.ศ.2553	24	2.88	0.947						

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียน เป็นผู้ทำบัญชี ของผู้ทำบัญชี	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลังจากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ \bar{X}	S.D.		
20. นำส่งรายงานทางการเงินต่อ	ก่อน พ.ศ.2548	155	3.91	0.949	6.222	.000*	4.26	0.919	2.081	.054
กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทัน	พ.ศ.2548	64	3.95	0.933			4.30	0.830		
ตามกำหนดระยะเวลา	พ.ศ.2549	52	3.73	0.931			4.27	0.770		
	พ.ศ.2550	45	4.00	0.826			4.51	0.549		
	พ.ศ.2551	44	3.93	0.873			4.39	0.655		
	พ.ศ.2552	45	3.29	1.079			3.96	0.824		
	พ.ศ.2553	24	3.00	1.022			4.42	0.654		

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 31 แสดงรายละเอียดในการทดสอบพบว่า พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชีต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานทั้งก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพได้แตกต่างกันคือ การบันทึกบัญชีการรับรู้รายได้ การบันทึกบัญชีรับรู้ค่าใช้จ่ายการบันทึกปรับปรุงรายการบัญชีตอนสิ้นงวด ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำรายงานทางการเงินเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา การจัดทำงบดุลได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตาม ส่วน พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชีต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานก่อนการพัฒนาความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพได้แตกต่างกันและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพแล้วจะพัฒนาความรู้ได้ไม่แตกต่างกันคือ เรื่องการวิเคราะห์หมวดหมู่รายการค้าเพื่อบันทึกบัญชี การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้สินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการจำหน่าย จ่าย โอนสินทรัพย์ การบันทึกบัญชีในส่วนของเจ้าของ การจัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตามชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การจัดทำงบทดลองและงบทดลองหลังปรับปรุงรายการการบันทึกรายการตามเอกสารหลักฐานการลงบัญชีในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ การนำเสนองบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี นำส่งรายงานทางการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา และพ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชีต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานทั้งก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพได้ไม่แตกต่างกันคือ การเลือกประเภทสมุดรายวัน เพื่อบันทึกบัญชีว่าควรเป็นสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้และประมาณการหนี้สินการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของหนี้สินและประมาณการหนี้สิน

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน
ของผู้ทำบัญชี จำแนกตาม พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี
โดยวิธีการ ทดสอบ Lease significance difference (LSD)

พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็น ผู้ทำบัญชีของผู้ทำบัญชี	\bar{X}	(A1)	(A2)	(A3)	(A4)	(A5)	(A6)	(A7)
		0.54	0.48	0.67	0.63	0.63	0.68	1.14
ก่อน พ.ศ.2548 (A1)	0.54					*	*	*
พ.ศ. 2548 (A2)	0.48			*	*	*	*	*
พ.ศ.2549 (A3)	0.67				*	*	*	*
พ.ศ.2550 (A4)	0.63			*			*	*
พ.ศ.2551 (A5)	0.63						*	*
พ.ศ.2552 (A6)	0.68							*
พ.ศ.2553 (A7)	1.14							
รวม	0.61							

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 32 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผล
ในการทำงานของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีใน พ.ศ.ที่ต่างกันพบว่า ผู้ทำบัญชีที่ขึ้น
ทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี ก่อน พ.ศ. 2548 แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี
พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2553 ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2548 แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้น
ทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2553 ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2549
แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2553 ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียน
เป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2550 แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2552
และพ.ศ. 2553 ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2551 แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียน
เป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2552 และพ.ศ. 2553 และผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2553
แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีก่อน พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2552 อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะเห็นได้ว่า ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีใน พ.ศ. 2553 จะมีค่าเฉลี่ย
การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าผู้ทำบัญชีเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี
แล้วจำเป็นต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามกฎหมาย ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียน
เป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2553 อาจเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามกฎหมายน้อยกว่า

ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีก่อนหน้านี้ จึงมีผลทำให้ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2553 ได้รับความรู้จากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพและนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้มากกว่าผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีก่อนหน้านี้ ซึ่งได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพมาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ตารางที่ 33 ผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2.299	3	0.766	2.839	0.038*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	114.704	425	0.270		
รวม	117.002	428			

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 33 ผลการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้แตกต่างกัน โดยแสดงรายละเอียดการทดสอบความแตกต่างใน ตารางที่ 34 และเพื่อให้ทราบว่าผู้ทำบัญชีมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพประเภทใดที่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทีละคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบ Least significance difference (LSD) ดังแสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 34 รายละเอียดผลการทดสอบความแตกต่างของการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี จำแนกตามการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.	หลัง จากเข้ารับการพัฒนา		F	Sig.
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ				ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ			
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
1. การวิเคราะห์หมวดหมู่รายการค้า เพื่อบันทึกรายบัญชี คือสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.40	0.793	4.485	.004*	4.11	0.712	1.644	.179
	มีคือ CPA	48	3.81	0.891			4.15	0.825		
	มีคือ CIA	2	4.11	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.69	0.855			4.38	0.506		
2. การเลือกประเภทสมุดรายวัน เพื่อบันทึกรายบัญชี ว่าควรเป็นสมุดบัญชีรายวันทั่วไป หรือสมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวันซื้อได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.55	0.848	3.321	0.020*	4.14	0.764	1.607	.187
	มีคือ CPA	48	3.90	0.857			4.10	0.881		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.92	0.760			4.46	0.519		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้สินทรัพย์ เช่น บันทึกเงินลงทุน สินค้าคงเหลือ รับรู้ลูกหนี้ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.35	0.859	2.986	.031*	4.02	0.783	1.299	.274
	มีคือ CPA	48	3.71	0.743			4.10	0.805		
	มีคือ CIA	2	4.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.54	0.967			4.15	0.801		
4. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ เช่น ต้นทุนของเงินลงทุน ตรีราคาสินค้าคงเหลือ ราคาที่ดินอาคาร และอุปกรณ์ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.10	0.830	3.342	.019*	3.86	0.756	2.835	.038*
	มีคือ CPA	48	3.44	0.796			4.04	0.771		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.54	0.877			4.15	0.689		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการจำหน่ายจ่าย โอน สินทรัพย์ เช่น การจำหน่ายรถยนต์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.17	0.859	4.279	.005*	3.89	0.793	1.181	.317
	มีคือ CPA	48	3.44	0.897			3.94	0.836		
	มีคือ CIA	2	4.00	0.000			4.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.85	0.801			4.31	0.751		
6. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้ และประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณมูลค่าภาระผูกพัน ได้อย่างน่าเชื่อถือครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.08	0.763	7.247	.000*	3.78	0.785	4.570	.004*
	มีคือ CPA	48	3.50	0.799			4.02	0.785		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.77	0.725			4.31	0.751		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของหนี้สินและประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณการหนี้สินจากการประกันคุณภาพสินค้าหรือการชดเชยให้กับลูกค้า ได้ครบถ้วนถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	2.97	0.817	6.043	.000*	3.68	0.830	3.632	.013*
	มีคือ CPA	48	3.21	0.798			3.75	0.729		
	มีคือ CIA	2	4.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.77	0.725			4.23	0.725		
8. การบันทึกบัญชีใน ส่วนของเจ้าของ เช่นบัญชีทุนได้ครบถ้วนถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.42	0.890	6.948	.000*	4.01	0.831	1.663	.174
	มีคือ CPA	48	3.71	0.771			4.12	0.866		
	มีคือ CIA	2	5.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	4.23	0.725			4.31	0.630		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
9. การบันทึกบัญชี การรับรู้รายได้ เช่น จากการขายสินค้า	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.57	0.881	5.231	.001*	4.15	0.787	1.611	.186
การให้บริการ ได้ครบถ้วน	มีคือ CPA	48	3.85	0.772			4.35	0.758		
ถูกต้องตามหลักการบัญชี	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			4.00	0.000		
10. การบันทึกบัญชี รับรู้ค่าใช้จ่าย เช่น ต้นทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารได้ครบถ้วน	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.51	0.817	5.480	.001*	4.12	0.813	2.038	.108
ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	มีคือ CPA	48	3.83	0.781			4.29	0.771		
	มีคือ CIA	2	4.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	4.23	0.725			4.46	0.519		
11. การบันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ตอนสิ้นงวด เช่น การปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ได้	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.46	0.829	5.413	.001*	4.11	0.770	1.962	.119
อย่างครบถ้วนตามเกณฑ์คงค้าง	มีคือ CPA	48	3.81	0.891			4.23	0.831		
และถูกต้องตามหลักการบัญชี	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	4.15	0.689			4.46	0.519		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
12. การบันทึกรายการตามเอกสาร หลักฐานการลงบัญชีในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวันเงินสดจ่าย ได้ครบถ้วน และ เสร็จทันเวลาตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.43	0.903	3.296	.020*	4.04	0.802	2.247	.082
	มีคือ CPA	48	3.77	0.881			4.21	0.898		
	มีคือ CIA	2	4.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.92	0.862			4.38	0.506		
13. จัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตามชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เช่น บัญชีแยกประเภทต้องจัดทำบัญชีแยกประเภทลูกหนี้และเจ้าหนี้	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.54	0.905	2.401	.067	4.13	0.779	0.784	.503
	มีคือ CPA	48	3.83	0.907			4.17	0.859		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			4.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.92	0.760			4.46	0.519		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
14. การจัดทำบดลอง และ งบทดลองหลังปรับปรุงรายการ ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ตามหลักการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.52	0.918	4.697	.003*	4.10	0.804	1.477	.220
	มีคือ CPA	48	3.92	0.895			4.27	0.844		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			4.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	4.15	0.689			4.46	0.519		
15. ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำ รายงานทางการเงิน เช่น งบดุล งบกำไร-ขาดทุน เสร็จทัน ตามกำหนดระยะเวลา	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.58	0.958	3.383	.018*	4.15	0.814	2.197	.088
	มีคือ CPA	48	4.00	0.744			4.31	0.748		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.85	0.555			4.54	0.660		
16. การจัดทำงบดุล ได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามรูปแบบ และการ แสดงรายการในงบการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีและ ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.47	0.905	2.444	.064	4.13	0.823	1.523	.208
	มีคือ CPA	48	3.79	0.824			4.33	0.781		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			4.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.77	0.599			4.46	0.776		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
17. การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตาม รูปแบบและการแสดงรายการ ในงบการเงิน ตามมาตรฐานการ บัญชีและประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.52	0.878	1.530	.206	4.17	0.779	0.984	.400
	มีคือ CPA	48	3.77	0.805			4.25	0.812		
	มีคือ CIA	2	4.00	0.000			5.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.69	0.630			4.31	0.855		
18. การนำเสนองบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.45	0.883	1.717	.163	4.10	0.818	1.446	.229
	มีคือ CPA	48	3.73	0.818			4.33	0.694		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			4.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.38	0.506			4.31	0.751		

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ประสิทธิผลในการทำงาน	การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	จำนวน	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา				หลัง จากเข้ารับการพัฒนา			
			ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.	ความรู้ต่อเนื้อหาทางวิชาชีพ		F	Sig.
			\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.		
19. การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.40	0.910	0.904	.439	4.04	0.865	1.793	.148
	มีคือ CPA	48	3.60	0.644			4.29	0.743		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.000			4.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	3.46	0.519			4.38	0.650		
20. นำส่งรายงานทางการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลา	ไม่มีใบอนุญาต	366	3.74	0.986	3.316	.020*	4.27	0.813	0.985	.400
	มีคือ CPA	48	4.12	0.890			4.35	0.887		
	มีคือ CIA	2	3.00	0.00			4.00	0.000		
	มีอื่นๆ เช่น TA	13	4.15	0.801			4.62	0.506		

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 34 แสดงรายละเอียดในการทดสอบพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานทั้งก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้แตกต่างกันคือ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้และประมาณการหนี้สิน การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของหนี้สินและประมาณการหนี้สิน ส่วนผู้ทำบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานก่อนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้แตกต่างกันและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วจะพัฒนาความรู้ได้ไม่แตกต่างกันคือ เรื่องการวิเคราะห์หมวดหมู่รายการค้าเพื่อบันทึกบัญชี การเลือกประเภทสมุดรายวัน เพื่อบันทึกบัญชีว่าควรเป็นสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้สินทรัพย์ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการจำหน่าย จ่าย โอน สินทรัพย์ การบันทึกบัญชีในส่วนของเจ้าของ การบันทึกบัญชี การรับรู้รายได้ การบันทึกบัญชีรับรู้ค่าใช้จ่าย การบันทึกปรับปรุงรายการบัญชีตอนสิ้นงวด การบันทึกรายการตามเอกสารหลักฐานการลงบัญชีในสมุดบัญชีรายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ การจัดทำงบทดลองและงบทดลองหลังปรับปรุงรายการ ปิดบัญชีสิ้นปีและจัดทำรายงานทางการเงินเสร็จทันตามกำหนดระยะเวลา นำส่งรายงานทางการเงินต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้ทันตามกำหนดระยะเวลา และผู้ทำบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่างกันจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานทั้งก่อนและหลังจากการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ไม่แตกต่างกันคือ การจัดทำบัญชีได้ครบถ้วนตามชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การจัดทำงบดุลได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการแสดงรายการในงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การนำเสนองบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี การเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงาน
ของผู้ทำบัญชี จำแนกตามการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
โดยวิธีการทดสอบ Lease significance difference (LSD)

การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	\bar{X}	(A1)	(A2)	(A3)	(A4)
ไม่มี (A1)	0.64		*	*	*
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA: Certified Public Accountant) (A2)	0.44			*	*
ผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน (CIA: Certified Internal Auditor) (A3)	1.15				*
อื่น ๆ เช่น ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA: Tax Auditor) (A4)	0.51				
รวม	0.61				

* มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 35 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่างกันพบว่า ผู้ทำบัญชีที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ผู้ทำบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA: Certified Public Accountant) ผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน (CIA: Certified Internal Auditor) และอื่น ๆ เช่นผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA: Tax Auditor) มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้ว ผู้ทำบัญชีจะมีประสิทธิผลในการทำงานสูงกว่าก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และความแตกต่างของอายุ ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี และการมีใบประกอบวิชาชีพของผู้ทำบัญชี มีผลทำให้การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานหลักจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี แตกต่างกัน โดยสรุปเป็นข้อวิจารณ์ได้ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีพบว่า หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ในด้านการวิเคราะห์รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input) และในด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output) แล้ว ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีจะสูงขึ้นเช่นเดียวกับก่อนการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ แต่จะสูงเพิ่มขึ้นมากกว่า โดยเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยที่มากกว่า ส่วนในด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะอยู่ในระดับปานกลาง และหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วจะอยู่ในระดับสูง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ผู้ทำบัญชีมีความรู้ ความสามารถที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้วในด้านการวิเคราะห์รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input) และการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output) แต่การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพให้ประโยชน์กับผู้ทำบัญชีอย่างมากในส่วนการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อเท็จจริงว่า การวิเคราะห์รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input) และการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output) เป็นการนำหลักการบัญชี ข้อกำหนด ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามาเป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้ทำบัญชีจึงไม่จำเป็นต้องติดตาม และพัฒนาความรู้ในส่วนนี้เป็นประจำ แต่ในส่วนการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน โดยส่วนใหญ่ต้องใช้มาตรฐานการบัญชีเป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งมาตรฐานการบัญชีมีการปรับปรุงอยู่เสมอ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ทำบัญชีต้องคอยติดตามการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ นำมาใช้ในการทำงานได้ถูกต้องเป็นการเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานให้สูงยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Burgess (2000) ที่พบว่าผู้จัดการการเงินมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ต้องการให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน โดยเน้นทักษะทางเทคนิคเฉพาะ

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีพบว่า ความแตกต่างของอายุ ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี และการมีใบประกอบวิชาชีพของผู้ทำบัญชี มีผลทำให้เมื่อผู้ทำบัญชีเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้ว ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีแต่ละคนจะเพิ่มสูงขึ้นได้แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ความเชี่ยวชาญจากการทำงาน ความรู้ที่มีอยู่ และการพัฒนาความรู้ที่ผ่านมา ทำให้ผู้ทำบัญชีแต่ละคนมีพื้นฐานที่ต่างกัน ดังนั้นถ้าผู้ทำบัญชีที่มีพื้นฐานต่างกันต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในเนื้อหาหรือหลักสูตรเดียวกันก็ย่อมต้องได้รับความรู้ที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้ไม่เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่ได้เสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพว่าควรมีหัวข้อหลากหลายกว่าที่มีอยู่ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้ทำบัญชีมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันนี้หลักสูตรหรือเนื้อหายังไม่ครอบคลุมตรงตามความต้องการของผู้ทำบัญชี เพราะผู้ทำบัญชีแต่ละคนก็มีความต้องการในการพัฒนาความรู้ในแต่ละด้านที่ตนเองยังขาดอยู่ต่างกัน และความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีในด้านสถาบันวิชาชีพ หรือหน่วยงานจัดอบรมเห็นว่าสภาวิชาชีพบัญชีควรเข้ามาดูแลเรื่องมาตรฐาน คุณภาพในการจัดอบรมของหน่วยงานจัดอบรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมลักษณ์ จักรพิสัย (2549) ที่พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดอบรม คือการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันผู้จัดอบรม และจัดอันดับสถาบันผู้จัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

วิธีการวิจัย ได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในกรุงเทพมหานครและผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้านการบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าครบตามจำนวนกำหนดขั้นต่ำในรอบ 3 ปี โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ จำนวน 429 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ t-test F-test (one – way ANOVA) และ paired t-test โดยผลการวิจัย สรุปได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุน้อยกว่า 31 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 1 – 5 ปี ทำงานอยู่ในสำนักงานบัญชีซึ่งจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด มีตำแหน่งเป็นพนักงาน พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีคือ ก่อน พ.ศ. 2548 และไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานโดยรวม หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สูงกว่าก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดคือ ระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงาน ในด้านวิเคราะห์รายการค้าหรือรายการทางบัญชี (Input) หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สูงเช่นเดียวกับก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

ทางวิชาชีพ แต่สูงกว่า โดยระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อนเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.53 และหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.14 ส่วนระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงาน ในด้านการบันทึกบัญชี แยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพสูงกว่า ก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพซึ่งมีระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อนเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.40 และหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.02 และระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงาน ในด้านการสรุปผลในรูปแบบรายงานทางการเงิน (Output) พบว่าผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงาน หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สูงเช่นเดียวกับก่อนการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแต่สูงกว่า โดยระดับความคิดเห็นต่อความมีประสิทธิภาพในการทำงานก่อนเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.57 และหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.17

ในส่วนของความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชี ในส่วนคำถามปลายเปิด จากการรวบรวมคำตอบจากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม สรุปในภาพรวมคือ ผู้ทำบัญชีได้เสนอแนะในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรมมากที่สุดคือ ควรให้สภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้จัดการอบรมแต่ราคาไม่สูงเกินไป จำนวน 125 ราย รองลงมาเป็นเรื่องเนื้อหาและหลักสูตร ควรเป็นเนื้อหาเชิงลึก ลงในรายละเอียดให้ชัดเจนซึ่งจะต้องนำไปใช้ในการทำงานได้จริง จำนวน 51 ราย และควรมีหัวข้อในการอบรมที่หลากหลาย จำนวน 38 ราย และน้อยที่สุดคือ การบรรยายควรมีกิจกรรมร่วมด้วย จำนวน 2 ราย จากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดทั้งหมด 134 ราย

ผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ว่า หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้ว ผู้ทำบัญชีจะมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น ผู้ทำบัญชีเป็นเพศหญิงหรือเพศชายจะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้ ไม่แตกต่างกัน ผู้ทำบัญชีที่มีอายุต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้แตกต่างกันคือ ผู้ทำบัญชีที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 31 ปี – มากกว่า 45 ปี ผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 31 – 34 ปี และอายุ 41 – 45 ปี แตกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีอายุมากกว่า 45 ปี ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้

ไม่แตกต่างกัน ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชีต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิภาพผล
 ในการทำงานได้แตกต่างกันคือ ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี ต่ำกว่า 1 ปี
 แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ผู้ทำบัญชีที่มี
 ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 1 – 5 ปี แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงาน
 ของการเป็นผู้ทำบัญชี ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี
 6 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 16 ปี
 ขึ้นไป และผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี 16 – 20 ปี แยกต่างจากผู้ทำบัญชี
 ที่มีประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชีมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป ผู้ทำบัญชีที่ทำงานอยู่ใน
 สำนักงานบัญชีที่จดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด จะพัฒนาประสิทธิภาพ
 ในการทำงานได้ไม่แตกต่างกัน ผู้ทำบัญชีที่มีระดับตำแหน่งงานต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิภาพ
 ในการทำงานได้ไม่แตกต่างกัน ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีใน พ.ศ. ที่ต่างกัน จะพัฒนา
 ประสิทธิภาพในการทำงานได้แตกต่างกันคือ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี ก่อน พ.ศ. 2548
 แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2553 ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียน
 เป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2548 แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2553
 ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2549 แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี
 พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2553 ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2550 แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้น
 ทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2552 และพ.ศ. 2553 ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี
 พ.ศ. 2551 แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2552 และพ.ศ. 2553 และผู้ทำบัญชี
 ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2553 แยกต่างจากผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีก่อน
 พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2552 ผู้ทำบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่างกัน จะพัฒนาประสิทธิภาพ
 ในการทำงานได้แตกต่างกัน ทั้งผู้ทำบัญชีที่ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ผู้ทำบัญชีที่มีใบอนุญาต
 ประกอบวิชาชีพเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA: Certified Public Accountant) ผู้ตรวจสอบบัญชี
 ภายใน (CIA: Certified Internal Auditor) และอื่น ๆ เช่นผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA: Tax Auditor)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีพบว่า หลังจากรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้ว ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีจะสูงขึ้นในทุกด้านและมากที่สุดคือด้านการบันทึกบัญชีแยกประเภท สรุปและรายงาน (Process) ก็จะเพิ่มจากระดับปานกลางเป็นระดับสูง ดังนั้นกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา รวมทั้งความเหมาะสมของหลักสูตรต่าง ๆ รวมถึงการควบคุมให้มีการปฏิบัติตาม และสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นสถาบันวิชาชีพทางการบัญชี สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีทุกคน ควรร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่มีคุณภาพและมีต้นทุนในการอบรมที่ต่ำลง ตรงตามความต้องการในแบบที่เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้ทำบัญชีแต่ละคน รวมทั้งให้มีหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน ทั้งในเรื่องหลักสูตร วิทยากร สถานที่ ระยะเวลา จำนวนผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เป็นต้น

2. ผลจากการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีพบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีอายุ ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี และการมีใบประกอบวิชาชีพของผู้ทำบัญชีแตกต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีที่มีพื้นฐานต่างกัน การเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในหลักสูตรเดียวกันได้ผลไม่เท่ากัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่ได้เสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพว่าควรมีหัวข้อหลากหลาย ดังนั้นกรมพัฒนาธุรกิจการค้าซึ่งเป็นหน่วยงานที่จะต้องอนุมัติหลักสูตรพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยความเห็นชอบของอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ควรจะเพิ่มเติมหลักสูตรโดยจัดทำเองหรือร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ครอบคลุมหลักสูตรทางการบัญชีที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีทั้งเนื้อหาที่เป็นภาพรวมและเจาะลึกไปแต่ละด้าน ให้ผู้ทำบัญชีได้เลือกให้เหมาะสม

กับความต้องการของตนเอง ซึ่งอาจเป็นการเพิ่มจำนวนชั่วโมงในหลักสูตรเชิงปฏิบัติ เพิ่มหัวข้อย่อยในเนื้อหาเพื่อเน้นรายละเอียดมากขึ้นเป็นต้น เพื่อผู้ทำบัญชีจะได้นำความรู้ไปใช้ในการทำงานได้จริง และเกิดประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

3. ในด้านการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จากผู้ทำบัญชีที่แสดงความคิดเห็นในส่วนนี้จำนวน 134 ราย ได้เสนอแนะในด้านค่าใช้จ่ายในเรื่องสภาวิชาชีพควรจัดอบรมในราคาที่ไม่สูงเกินไปมากที่สุดถึงจำนวน 125 ราย แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีสนใจในหลักสูตรการอบรมที่สภาวิชาชีพจัดขึ้นแต่มีเงื่อนไขที่ค่าใช้จ่ายสูงเกินไป ดังนั้นทางสภาวิชาชีพควรหาวิธีการที่จะลดค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรมให้ต่ำลงเพื่อให้ผู้ทำบัญชีทุกคนได้มีโอกาสเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องกับทางสภาวิชาชีพบัญชีได้เท่าเทียมกัน ไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายมาเป็นเงื่อนไข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทำบัญชี ซึ่งทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชี ในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชี ซึ่งทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีครอบคลุมทั้งหมด ซึ่งถือเป็นการยกระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ การวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทำบัญชีซึ่งทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีในส่วนภูมิภาค และเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ทำบัญชีอย่างแท้จริง นอกจากเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทำบัญชีซึ่งทำงานในสำนักงานบัญชีที่ให้บริการรับทำบัญชีแล้ว ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทำบัญชีซึ่งทำงานในธุรกิจประเภท สาขาอื่น เช่น ผู้ทำบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชีจากผลการวิจัยครั้งนี้ แนะนำในเรื่องหน่วยงานจัดอบรมควรมีคุณภาพและมีมาตรฐานตามที่กำหนด โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และควรมีความพร้อมในเรื่องสถานที่และการเดินทางด้วย ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานของหน่วยงานจัดอบรม ว่ามีความเหมาะสมและมีมาตรฐานตามกำหนดหรือไม่ และควรปรับปรุงสิ่งใดให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ทำบัญชีในการพัฒนาความรู้อย่างสูงสุด

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนกพจน์ สิงห์เมธากุล. 2550. ประสิทธิภาพการทำงานของอาสาสมัครหน่วยกู้ภัยมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง
หลังจากได้รับการอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างทักษะเบื้องต้นการปฐมพยาบาล ณ จุดเกิด
เหตุก่อนถึงโรงพยาบาล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์
เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2551. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 11.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ชรรรมสาร จำกัด.

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550. สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2551. สรุปการจัดทำบัญชี ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543.
(Online). <http://www.dbd.go.th/mainsite/index.php?id=673>, 23 พฤศจิกายน 2551.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. 2523. ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

ทองหล่อ เดชไทย. 2544. การบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับหน่วยงานสาธารณสุข.
กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริการงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหิดล.

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. 2541. การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2543. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี :
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

พิทยา บวรวัฒนา. 2533. ประสิทธิภาพของหน่วยงานทฤษฎีขององค์การสำหรับ
รัฐประศาสนศาสตร์. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาทฤษฎีองค์การ. ภาควิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภรณ์ (กิริติบุตร) มหานนท์. 2529. การประเมินประสิทธิผลองค์การ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ พิมพ์ที่ O.S. Printing House Co.,Ltd.

เมธากุล เกียรติกระจาย และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. 2544. ทฤษฎีการบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 9.
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

ขงยุทธ เกษสาคร. (2541). ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต.

ยุพา กาญจนกุล. 2544. แยกส่วนการบัญชี. (Online).

<http://www.bkkonline.com/accounting/7feb44.shtml>, 28 สิงหาคม 2551.

ราชกิจจานุเบกษา. 2543. เล่มที่ 117 ตอนที่ 41 ก, หน้า 1.

_____. 2547. เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 65 ก, หน้า 1.

_____. 2547. เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 89 ง, หน้า 31.

_____. 2549. เล่มที่ 123 ตอนที่ 28 ง, หน้า 28.

_____. 2550. เล่มที่ 124 ตอนพิเศษ 204 ง, หน้า 40.

รัตนา วงศ์ศรีมีเดือน. 2550. นักวิชาชีพบัญชีกับการพัฒนาตนเอง. (Online).

http://dusithost.dusit.ac.th/~rattana_won/data/FASA/FASA12.html, 1 กันยายน 2551.

วัชรินทร์ หอมประเสริฐ. 2551. ศึกษาความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทักษะของผู้ทำบัญชีและ
ผู้บริหารธุรกิจในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วันชัย ประเสริฐศรี. 2550. การบัญชีขั้นต้น 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พัฒนาวิชาการ จำกัด.

ศิริชัย กาญจนวาที. 2541. **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สภาวิชาชีพบัญชี. 2552. **มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี**.
(Online). <http://www.fap.or.th/fap/?q=node/434>, 12 สิงหาคม 2552.

สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. 2549. **ข้อกำหนดสำหรับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (CPE)**. 19 มกราคม 2549.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2532. **การบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สมลักษณ์ จักรพิชัย. 2549. **ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการจัดอบรมหรือสัมมนาการพัฒนาความรู้ต่อเนืองทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี**. งานนิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุมนา เศรษฐนันท์ และ มธุรวดี เศรษฐนันท์. 2549. **การจัดทำบัญชีและงบการเงิน ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง)**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนันต์ เกตุวงศ์. 2543. **หลักและเทคนิคการวางแผน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อลงกรณ์ มีสุทธาและ สมิต สัจฉกร. 2542. **การประเมินผลการปฏิบัติงาน**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

อรุณ คงรุ่งโชค และ จันทร์นิภา สุวรรณพิทักษ์. 2551. **หลักการบัญชีขั้นต้น**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.

อุษณา ภัทรมนตรี. 2545. **การตรวจสอบและการควบคุมภายใน : แนวคิดและกรณีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

AICPA and NASBA. 2007. **15th Uniform Accountancy Act.**

Burgess, C. 2000. "Continuing Professional Development for Financial Managers in The Hospitality Industry." **CPD Journal** 3: 66.

Chaston, I. and T. Mangles. 1991. "Continuing Professional Development Needs of Accounting Technicians in the UK." **Journal of European Industrial Training** 15 (9): 27-31.

Chemers, M., Martin and Roya Ayman. 1985. "Leadership Orientation as a Moderator of the Relationship between Job performance and Job Satisfaction of Mexican Managers," **Personality and Social Psychology Bulletin** 11 (4): 359-367.

International Federation of Accountants. 2008. **International Education Standard for Professional Accountants 7.** January 1, 2006.

Paisey, C., N. J. Paisey, and H. Tarbert . 2007. "Continuing Professional Development Activities of UK Accountants in Public Practice." **Accounting Education** 16 (4): 379-403.

Rothwell, A. and I. Herbert. 2007. "Accounting professionals and CPD: Attitudes and engagement - some survey evidence." **Research in Post-Compulsory Education** 12 (1): 121-138.

The American Institute of Certified Public Accountants. 2009. **Continuing professional education (CPE)** (Online). <https://www.aicpa.org/Conferences+and+Publications+and+CPE+and+the+AICPA+Library/CPE/>, November 21, 2009.

The Institute of Internal Auditors. 2009. **CPE Requirements for CIAs** (Online). <http://www.theiia.org/certification/enrolled-or-certified/report-continuing-education-cpe/cpe-requirements-for-cia/?search=cpe>, November 21, 2009.

..... 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ทำบัญชี

สิ่งที่ส่งมาด้วย : แบบสอบถามในการวิจัย

ข้าพเจ้านางสาวสุภาพันธุ์ สายทองอินทร์ นิสิตปริญญาโท สาขาการบัญชีวางแผนและควบคุม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แนบบแบบสอบถามมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัย เรื่อง “ การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบัญชีวางแผนและควบคุม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ทำบัญชีและอยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือก จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว

เพื่อให้ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของผู้ทำบัญชีอย่างแท้จริงและต่อการทำวิทยานิพนธ์โดยสมบูรณ์ ขอได้โปรดตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนและขอให้ท่านช่วยพับแบบสอบถามนี้ ให้ชื่อ ที่อยู่ ที่จะส่งกลับ ซึ่งได้ติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้วอยู่ด้านนอก แล้วเย็บด้วยลวดเย็บกระดาษส่งไปรษณีย์ ภายในวันที่.....2553

ผู้วิจัย หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และหวังว่าท่านจะเล็งเห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยนี้เช่นเดียวกับผู้วิจัย เพราะผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีของพวกเขา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภาพันธุ์ สายทองอินทร์)

นิสิตปริญญาโท สาขาการบัญชีวางแผนและควบคุม
คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถาม

เรื่อง “ การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี
หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ด้านการบัญชี ”

คำชี้แจง : 1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และประมวลผล เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบัญชีเพื่อการวางแผนและควบคุมคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คำตอบทุกคำตอบของท่านจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับโดยนำเสนอผลเป็นส่วนรวมมิใช่เป็นรายบุคคล จึงใคร่ขอความร่วมมือและความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถาม

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 6 หน้า ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชี
ส่วนที่ 2 การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ด้านการบัญชี ตามความคิดเห็นของผู้ทำบัญชี
ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

แบบสอบถามนี้สำหรับ : ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ **ด้านการบัญชี** มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ท่านได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) **ทางด้านบัญชี** มาแล้ว
 - น้อยกว่า 18 ชั่วโมง
 - 18 ชั่วโมงขึ้นไป
2. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
3. อายุ
 - น้อยกว่า 31 ปี
 - 31 – 35 ปี
 - 36 – 40 ปี
 - 41 – 45 ปี
 - มากกว่า 45 ปี

4. ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ปริญญาเอก
 ปริญญาโท

5. ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี

- ต่ำกว่า 1 ปี 11 – 15 ปี
 1 – 5 ปี 16 – 20 ปี
 6 – 10 ปี มากกว่า 20 ปี

6. ประเภทของสำนักงานบัญชีที่ท่านทำงานอยู่

- ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด

7. ระดับตำแหน่งงาน

- หุ้นส่วน/หัวหน้า/ผู้จัดการ สำนักงานบัญชี
 หัวหน้าแผนก/ฝ่าย ในสำนักงานบัญชี
 พนักงาน ในสำนักงานบัญชี

8. ท่านขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเมื่อ พ.ศ. ไດ

- ก่อน พ.ศ. 2548 พ.ศ. 2551
 พ.ศ. 2548 พ.ศ. 2552
 พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2553
 พ.ศ. 2550

9. ท่านมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพหรือไม่

- ไม่มี มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 CPA (Certified Public Accountant)
 CIA (Certified Internal Audit)
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ตามความคิดเห็นของผู้ทำบัญชี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 1 หมายถึง ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ ต่ำที่สุด
- 2 หมายถึง ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ ต่ำ
- 3 หมายถึง ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ สูง
- 5 หมายถึง ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน อยู่ในระดับ สูงที่สุด

ประสิทธิผลในการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆ

ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับ ประสิทธิผลในการทำงานของท่าน ในเรื่องดังต่อไปนี้	ระดับความคิดเห็น ในประสิทธิผลการทำงานของตนเอง									
	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ(CPD)					หลัง จากเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ(CPD)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
<u>INPUT (ด้านวิเคราะห์รายการ</u> <u>ค้าหรือรายการทางบัญชี)</u>										
1. การวิเคราะห์หมวดหมู่รายการค้า เพื่อบันทึกบัญชี คือ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของผู้ขาย รายได้ ค่าใช้จ่าย ได้ อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี										
2. การเลือกประเภทสมุดรายวัน เพื่อ บันทึกบัญชี ว่าควรเป็นสมุดบัญชี รายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวันซื้อ ได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการบัญชี										

ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับ ประสิทธิผลในการทำงานของท่าน ในเรื่องดังต่อไปนี้	ระดับความคิดเห็น ในประสิทธิผลการทำงานของตนเอง									
	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ CPD)					หลัง จากเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ CPD)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
<i>PROCESS (การบันทึกบัญชี แยกประเภท สรุปและรายงาน)</i>										
3. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การรับรู้ สินทรัพย์ เช่น บันทึกเงินลงทุน, สินค้าคงเหลือ, รับรู้ลูกหนี้ ได้ ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักการบัญชี										
4. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การวัด มูลค่าสินทรัพย์ เช่น ต้นทุนของเงิน ลงทุน, ติราคาสินค้าคงเหลือ, ราคา ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี										
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การ จำหน่ายจ่าย โอน สินทรัพย์ เช่น การ จำหน่ายรถยนต์ ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี										
6. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การรับรู้ หนี้สินและประมาณการหนี้สิน เช่น การประมาณมูลค่าภาระผูกพันได้ อย่างน่าเชื่อถือ ครบถ้วน ถูกต้อง ตาม หลักการบัญชี										
7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับ การวัด มูลค่า ของหนี้สินและประมาณการ หนี้สิน เช่น การประมาณการหนี้สิน จากการประกันคุณภาพสินค้าหรือ การชดเชยให้กับลูกค้า ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี										

ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับ ประสิทธิผลในการทำงานของท่าน ในเรื่องดังต่อไปนี้	ระดับความคิดเห็น ในประสิทธิผลการทำงานของตนเอง									
	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ(CPD)					หลัง จากเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ(CPD)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
8. การบันทึกบัญชีใน ส่วนของ เจ้าของ เช่น บัญชีทุน ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักการบัญชี										
9. การบันทึกบัญชี การรับรู้รายได้ เช่น จากการขายสินค้า การให้บริการ ได้ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักกาบัญชี										
10. การบันทึกบัญชี รับรู้ค่าใช้จ่าย เช่น ต้นทุน, ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ได้ครบถ้วน ถูกต้อง ตามหลักกาบัญชี										
11. การบันทึกปรับปรุงรายการบัญชี ตอนสิ้นงวด เช่น การปรับปรุง ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ปรับปรุงรายได้ค้าง รับ ได้อย่างครบถ้วนตามเกณฑ์คงค้าง และถูกต้องตามหลักการบัญชี										
12. การบันทึกรายการตามเอกสาร หลักฐานการลงบัญชีในสมุดบัญชี รายวันทั่วไปหรือสมุดรายวันเฉพาะ เช่น สมุดรายวันเงินสดจ่าย สมุด รายวันเงินสดรับ ได้ครบถ้วนและ เสร็จทันเวลาตามประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้ากำหนด										
13. จัดทำบัญชีได้ครบถ้วน ตามชนิด ของบัญชีที่ต้องจัดทำตามประกาศ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เช่น บัญชี แยกประเภทต้องจัดทำบัญชีแยก ประเภทลูกหนี้และเจ้าหนี้										
14. การจัดทำบทดลองและงบทดลอง หลังปรับปรุงรายการได้อย่างครบถ้วน และถูกต้อง ตามหลักการบัญชี										

ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใดกับ ประสิทธิผลในการทำงานของท่าน ในเรื่องดังต่อไปนี้	ระดับความคิดเห็น ในประสิทธิผลการทำงานของตนเอง									
	ก่อน การเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ CPD)					หลัง จากเข้ารับการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ CPD)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
<i>OUTPUT (การสรุปผลใน รูปแบบรายงานทางการเงิน)</i>										
15. ปัดบัญชีสิ้นปีและจัดทำรายงาน ทางการเงิน เช่น งบดุล งบกำไร- ขาดทุน เสร็จทันตามกำหนด ระยะเวลา										
16. การจัดทำงบดุล ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและการแสดง รายการในงบการเงิน ตามมาตรฐาน การบัญชีและประกาศกรมพัฒนา ธุรกิจการค้า										
17. การจัดทำงบกำไร-ขาดทุน ได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ตามรูปแบบและ การแสดงรายการในงบการเงิน ตาม มาตรฐานการบัญชีและประกาศกรม พัฒนาธุรกิจการค้า										
18. การนำเสนองบการเงินเป็นไป ตามมาตรฐานการบัญชี										
19. การเปิดเผยหมายเหตุประกอบ งบการเงิน เป็นไปตามมาตรฐานการ บัญชี										
20. นำส่งรายงานทางการเงินต่อกรม พัฒนาธุรกิจการค้าได้ทันตามกำหนด ระยะเวลา										

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

1. ด้านกิจกรรมและการนับชั่วโมงการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

ข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านเนื้อหา หรือหลักสูตรที่เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านสถาบันวิชาชีพ สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานผู้จัดอบรม

ข้อเสนอแนะ.....

.....

4. ด้านระยะเวลาที่กำหนดให้เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) คือ จำนวน 27 ชั่วโมง ในหนึ่งรอบ 3 ปี

ข้อเสนอแนะ.....

.....

5. ด้านค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ขอขอบพระคุณท่าน ที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถาม และข้อมูลดังกล่าวจะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำวิจัยเท่านั้น

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวสุภาพันธุ์ สายทองอินทร์

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2522

สถานที่เกิด

จังหวัดกำแพงเพชร

ประวัติการศึกษา

บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร

